

V o o r j a a r s n o t a
W e s t e r v o o r t 2 0 2 0

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Programma 1 Bestuur	5
Programma 2 Maatschappij	15
Programma 3 Omgeving	43
Bezuinigingen 2021-2024	71
Aanvulling bezuinigingen 2020-2024	85
Resumé	89

Inleiding

Inleiding

Elke Voorjaarsnota is bijzonder. Voor de Voorjaarsnota 2020 geldt dat in versterkte mate omdat deze de zwakke financiële positie van Westervoort zichtbaar maakt. Met het pakket aan lastenverzwaringen en bezuinigingen dat ons college u voorlegt, lukt het om de begroting in 2023 weer sluitend te maken en toe te groeien naar een robuust begrotingssaldo in 2024. Maar daarmee zijn we er nog niet.

Vreselijk jaar

Hoewel de begroting op termijn weer sluitend te maken is, laten de jaren 2020, 2021 en 2022 tekorten zien. Met name het jaar 2020 is in financiële zin een *annus horribilis*. De Voorjaarsnota prognosticeert een tekort van drie miljoen euro aan het eind van 2020. Dat komt omdat we dit jaar geconfronteerd worden met de structureel hogere lasten voor met name het sociaal domein, terwijl de bezuinigingen pas in 2021 en later effect krijgen. We hebben dit jaar wel de nadelen, maar nog niet de dempende werking van de maatregelen die u naar verwachting neemt met het vaststellen van de Voorjaarsnota.

Om het tekort in 2020 enigszins te dempen, stellen wij u voor een aantal voornemens dat wij hadden voor dit jaar, alsnog te schrappen of soberder uit te voeren. Wij denken daarmee zo'n zeven ton te kunnen besparen.

Negatief eigen vermogen

Desondanks blijft het tekort in 2020 zo groot, dat we aan het eind van dit jaar door onze reserves heen zijn en onze gemeente een negatief eigen vermogen heeft ('een negatieve reserve'). Vanwege de tekorten in 2021 en 2022 zal dat de komende jaren ook zo blijven. Pas daarna kunnen we langzaam aan herstel gaan werken.

Provincie

Bovenstaande was voor ons aanleiding om het initiatief te nemen tot een gesprek met de verantwoordelijk gedeputeerde van de provincie. In dat gesprek hebben wij hem geïnformeerd over de stand van zaken, zonder over oplossingen of maatregelen te praten. Daar zullen wij eerst met uw raad over moeten praten.

Onzeker

Hoewel wij er dus in kunnen slagen de financiën op termijn in het gareel te krijgen, is het geen uitgemaakte zaak dat de provincie ons die tijd gunt. Zij kunnen er bijvoorbeeld op aandringen strenger te bezuinigen om eerder een begrotingsoverschot te realiseren en/of een groter begrotingsoverschot te bewerkstelligen zodat de algemene reserve sneller positief wordt. In hoeverre dat realistisch is en of dit zal leiden tot een gewijzigd toezichtsregime, moeten we nader uitwerken.

In het hoofdstuk bezuinigingen van deze Voorjaarsnota gaan we dieper in op de bezuinigingstaakstelling en de manier waarop ons college daar naar heeft gekeken.

Alle hens aan dek

Het moge voor zich spreken dat wij ons deze Voorjaarsnota anders hadden voorgesteld. 2021 Zou het oogstjaar van deze coalitieperiode moeten worden waarin een politiek-bestuurlijk belangrijk deel van onze plannen gerealiseerd zou moeten worden. In plaats daarvan moeten we met man en macht proberen het schip drijvend te houden. Dat is in moeilijke tijden de taak en de rol van het gemeentebestuur, van zowel ons college als van uw raad, en die rol nemen we op ons. Wij hopen en verwachten daar in goede samenwerking met uw raad en met onze partners invulling aan te kunnen geven.

Programma 1 Bestuur

1.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij zijn een transparante en betrouwbare overheid middenin een vitale en veilige samenleving, die inwoners faciliteert en uitdaagt tot het nemen van initiatief.

Toelichting

De gemeente faciliteert inwoners, wijken, ondernemers en organisaties om elkaar te helpen en initiatieven verder te brengen en mogelijk te maken. Hiermee verschuift het accent van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. De gemeente zorgt er voor dat er een basisniveau is en een vangnet voor hen die er niet zelf of samen uitkomen. Randvoorwaarde is continue bewustwording en bevordering dat de samenleving zelf het initiatief kan en mag nemen. De gemeente stelt zich hierbij regelmatig op als partner en staat daarmee midden in de samenleving. Wat daarnaast bijdraagt is een prettig/positief gevoel van veiligheid in de eigen omgeving. Dit gevoel is er grotendeels al. Wij willen bevorderen dat dit positieve veiligheidsklimaat voor inwoners en ondernemers in Westervoort vastgehouden wordt en daar waar nodig verbeterd wordt. Hiervoor dragen we samen de verantwoordelijkheid. Als gemeente versterken we de preventie en pro-activiteit. Op dit moment is nog onduidelijk of en in hoeverre het coronavirus het veiligheidsgevoel van onze inwoners heeft beïnvloed.

Het werken aan een veilige gemeente is van oudsher een overheidstaak. Naast beleid en uitvoering op de wettelijke veiligheidstaken zijn ook initiatieven van inwoners van belang. In onze dienstverlening zien we dit ook terug. De behoefte en de vraag van de klant staat centraal als het gaat om de inrichting van de dienstverlening. Dit betekent een integrale benadering van dienstverlening en eenduidige en kwalitatief hoogwaardige klantcontacten.

Hoofddoelen

Wij willen dit bereiken door te werken aan:

- A. Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.
- B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor bewoners en ondernemers.
- C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening.
- D. Een organisatie die invulling geeft aan het programmadoel

Externe ontwikkelingen

- "Overheidsbrede dienstverlening 2020", de "Wet modernisering elektronisch bestuur", de "Wet digitale overheid" en het "Besluit digitale toegankelijkheid" nopen tot het voortdurend uitbreiden van de digitale mogelijkheden en toepassingen voor inwoners. Het is niet de vraag of maar hoe de gemeente hierbij aan moet haken.
- Het experimenteren met nieuwe vormen van lokale democratie is een ontwikkeling die vanuit de rijksoverheid en de provincie gestimuleerd wordt. Er worden veel ondersteuningsprogramma's aan gemeenten aangeboden.

1.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2020 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2020, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan.

Raadsondersteuning /Griffie

De salariskosten van de Griffie staan in de begroting 2020 geraamd voor een bedrag van € 108.000. Er dient een bedrag van € 22.424 structureel te worden bijgeraamd in verband met uitbreiding van de uren van de griffie.

Wethouders

De salariskosten van de wethouders staan geraamd voor € 193.077. De werkelijke kosten gaan uitkomen op € 244.851. Een structureel nadeel van € 51.474. Gebleken is dat abusievelijk de kosten te laag zijn geraamd.

Reisdocumenten en rijbewijzen

In verband met het 10-jarig cycli reisdocumenten zijn de prognoses bijgesteld. Dit betekent voor de jaren 2020 tot en met 2022 geen significante verschillen. Voor het jaar 2013 vallen de inkomsten lager uit: € 10.500. Voor het jaar 2024 worden er meer inkomsten verwacht: € 47.000.

Jaar	Paspoort 18+	Paspoort 18_	ID kaarten 18+	ID kaarten 18-	Spoed	Rijbewijzen
2020	181	26	469	212	95	1750
2021	182	26	707	319	95	1666
2022	231	33	336	152	95	1205
2023	196	28	224	101	95	1134
2024	1073	155	1012	456	95	972

Ozb -woningen en niet woningen project gebruiksoppervlakte woningen

De Waarderingskamer heeft aangegeven dat vanaf 2022 alle woningtaxaties inzake de Wet WOZ gebaseerd moeten zijn op de netto gebruiksoppervlakte (NEN2580).

Nu gebruikt 1Stroom de bruto inhoud (m3) om de woningen te waarderen. De BAG hanteert voor het meten van de oppervlakte de gebruiksoppervlakte (m2). Zoals bekend is de BAG-oppervlakte tijdens de opbouw van de BAG in de jaren 2009 en 2010 verkregen vanuit het WOZ-bestand. Het voormalige ministerie van VROM heeft destijds een conversietabel beschikbaar gesteld om vanuit WOZ-inhoud te converteren naar een BAG-oppervlakte (m2). Op deze manier werd het gemeenteland bespaard om het complete bouwarchief te moeten lichten en iedere woning apart in te meten.

De vele arbeidsintensieve werkzaamheden die voortvloeien uit dit project en de tijdsdruk die erop zit, namelijk het dient geïmplementeerd te zijn per 1 januari 2022 stellen we voor het project uit te besteden. De kosten voor de uitvoering van het project worden geraamd op € 85.000. Het is een gecombineerd project van de WOZ en de BAG vandaar dat de kosten naar rato worden verdeeld over het budget van de BAG € 42.500 (team omgevingszaken) en over het budget van de WOZ € 42.500 (burgerzaken en belastingen).

De werkzaamheden worden gedaan voor zowel de gemeente Duiven als de gemeente Westervoort. De kosten worden verdeeld conform de verdeelsleutel van 1Stroom. Voor het budget van belastingen van de gemeente Westervoort betekent dat incidenteel € 15.725 (37%). Zie voor het BAG-gedeelte de tekst onder programma 3

Veiligheidshuis

De bijdrage aan het Veiligheidshuis was in 2019 25 cent per inwoner (€ 3.750). Het veiligheidshuis begeleidt cases die complexe problematiek behelsen op het snijvlak van de straf- en zorgketen. De bijdrage is al 10 jaar niet geïndexeerd en de werkdruk is sterk gestegen, vooral omdat cases ingewikkelder worden. Om cases goed te kunnen blijven behandelen en wachtlijsten te voorkomen is een verhoging van de bijdrage noodzakelijk. In 2020 wordt de bijdrage 43 cent per inwoner (€ 6.450). In 2021 wordt de bijdrage structureel 61 cent per inwoner (€ 9.150).

Uitkering gemeentefonds

In afwachting van de komende meicirculaire worden de laatst bekende cijfers over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds opgenomen. Doordat we hoger scoren op enkele maatstaven is de uitkering iets hoger dan gerapporteerd bij de septembercirculaire. Ook gunstig is dat op langere termijn een hoger accres wordt verwacht.

In 2020 zijn inmiddels enkele verrekeningen van voorgaande jaren ontvangen. Een groot voordeel was de nacalculatie van de suppletie-uitkering Overheveling IUSD 2019. Voorlopig is er per saldo een incidenteel voordeel van € 120.000.

De compensaties voor ambulantisering en bbz levensvatbaarheidsonderzoeken worden bijgeraamd. Het budget voor mobiliteits hulpmiddelen afgeraamd met de genoemde bedragen.

Voor prijsstijgingen wordt jaarlijks een stelpost opgenomen van € 100.000 structureel.

	2020	2021	2022	2023	2024
Brutoverschil tov laatste berekening	-18.000	246.000	323.000	267.000	766.000
Verrekeningen voorgaande jaren	120.000				
Ambulantisering GGZ (zie pr. 2)					
Mobiliteitshulpmiddelen WLZ		7.000	9.000	11.000	13.000
Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken		-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Prijsstijgingen		-100.000	-200.000	-300.000	-400.000
Nettoverschil	102.000	145.000	124.000	-30.000	371.000

In bovenstaand overzicht is een - een nadeel.

Bijdrage 1stroom

Op basis van de conceptbegroting 1stroom 2021-2024 wordt de bijdrage aan 1stroom met de volgende bedragen hoger de komende jaren. In deze ramingen is nog geen rekening gehouden met de extra bezuiniging op 1stroom. Zie hiervoor het onderdeel bezuinigingen

	2020	2021	2022	2023	2024
Bijdrage 1stroom		274.000	240.000	327.000	451.000

Bij de berekening van de loonkosten is uitgegaan van de volgende loonstijgingen: voor 2021: 2,9% voor 2022: 2,5% en voor 2023 en 2024 2,3%. Op het moment van schrijven van deze voorjaarsnota zijn dit actuele percentages. Vallen de loonstijgingen lager uit dan is dat een meevaller.

1.3 Wat gaan we daarvoor doen?

We hebben bij de hoofdoelen 6 speerpunten geformuleerd, te weten: Stimuleren van actief burgerschap, aanpak ondermijning, woninginbraken/ buurtpreventie, verbinding tussen zorg en veiligheid, modernisering van de dienstverlening en organisatie 1Stroom.

Hieronder werken we de speerpunten uit.

A. "Krachtige overheid": Een (veer)krachtige ambtelijke organisatie die bijdraagt aan een samenleving waar het goed wonen en werken is.

Cijfer	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners(streefwaarde)	Bron
relatie inwoner-gemeente	6,3	6,0	6,2	Waar staat je gemeente kw 4 2019 (WSGJ)

%(helemaal) meeeens	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De gemeente luistert naar de mening van haar inwoners (WSJG 26)	28%	28%	29%	WSGJ
De gemeente betreft inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (WSJG 27)	36%	34%	36%	WSGJ
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren (WSJG 28)	34%	33%	37%	WSGJ

B. Het vasthouden van het positieve veiligheidsklimaat voor bewoners en ondernemers.

	Westervoort 2019	Westervoort 2018	streefwaarde	Bron
Veiligheidsbeleving (cijfer op schaal van 1-10)	7,1	7,3	7,3	Veiligheidsmonitor. Voor acties zie IVP 2020/2022
Meldingsbereidheid ondermijning	66%	71%	81%	Veiligheidsmonitor. Voor acties zie IVP 2020/2/22
Mate waarin inwoners van mening zijn dat de gemeente de buurt voldoende betreft bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid	22%	30%	28%	Veiligheidsmonitor. Voor acties zie IVP 2020/2022

	Westervoort 2019	Westervoort 2018	streefwaarde	Bron
	Westervoort 2018	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (2018)	
Geweldsmisdrijven (per 10.000 inwoners)	33,3	40,0	28,8	WSGJ
Diefstallen uit woningen (per 1.000 inwoners)	2,0	3,0	2,1	WSGJ
Vernielingen/ misdrijven tegen openbare orde (per 10.000 inwoners)	49,9	53,0	36,3	WSGJ
	Westervoort 2019	Westervoort 2018		
Aantal gevallen overlast van personen	74	80	60	Politiemonitor. Voor acties zie IVP 2020/2022

Dit zijn de speerpunten:

1.B.1	Aanpak Ondernijning
Doel	Het voorkomen en terugdringen van ondermijnende criminaliteit.
Toelichting	De aanpak van ondernijning is een speerpunt in ons integraal veiligheidsbeleid. Ondernijning is een nog steeds groeiend probleem en de bestuurlijke aandacht is hoog. Belangrijke onderdelen in onze aanpak zijn het vergroten van de bewustwording en meldingsbereidheid onder inwoners, ondernemers en personeel van de gemeente en haar veiligheidspartners, het uitvoeren van integrale controles en het gericht onderzoeken van signalen. De belangrijkste aandachtsgebieden zijn hennep/drugs, mensenhandel, zorgfraude en witwassen.
Risico's	Ondernijning heeft impact op de maatschappij. Als we als gemeente (samen met de veiligheidspartners) ondernijning onvoldoende aanpakken, bestaat het risico dat het zich als een olievlek door onze gemeente verspreidt. Zeker omdat andere gemeenten hun aanpak ook steeds meer verstevigen.
Planning	Uitvoering conform het vastgestelde beleid en plan van aanpak.
Financiën	Er zijn geen nieuwe financiële consequenties aan dit speerpunt verbonden
Participatie	Wij stimuleren inwoners en ondernemers om alert te zijn op signalen van ondermijnende criminaliteit en eventuele signalen te melden. Met verschillende doelgroepen gaan we actief in gesprek. Op die manier pakken we samen ondernijning aan.
1.B.2	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Doel	Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur.

1.B.2	Verbinding tussen zorg en veiligheid
Toelichting	Een goede verbinding tussen zorg en veiligheid wordt steeds belangrijker, nu de gemeente sinds de decentralisatie in het sociaal domein verantwoordelijk is voor de zorg. Er spelen diverse onderwerpen op het snijvlak van zorg en veiligheid. Voorbeelden zijn: de aanpak van personen met verward gedrag, personen die ernstige woonoverlast veroorzaken in hun buurt of jongeren die vanwege een instabiele thuissituatie afglijden naar criminaliteit of radicaliseren. In de loop der tijd zullen zich steeds nieuwe knelpunten en doelgroepen manifesteren. Zorg en veiligheid sluit nu nog niet altijd goed op elkaar aan. Het vormgeven van een toekomstbestendige lokale zorg- en veiligheidsstructuur is daarom een speerpunt voor de komende jaren.
Risico's	Zonder goede verbinding tussen zorg en veiligheid dreigen inwoners uiteindelijk tussen wal en schip te vallen; er komt dan geen sluitende aanpak tot stand. Meestal kan dan alleen de politie nog optreden als deze personen strafrechtelijke overtredingen begaan.
Planning	Doorlopend.
Financiën	In 2019 is de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag afgerond. De kosten die de uitvoering daarvan met zich meebrengen, zijn niet hoog en kunnen uit regulier budget betaald worden. In 2019 en tot nu toe in 2020 is er slechts één casus geweest waarbij we konden experimenteren met een Overlast en Zorgcoördinator bij ernstige woon- of buurtoverlastsituaties. De coördinator is ingezet vanuit de stichting Rijnstad. Dat is goed bevallen. Gelet op het beperkte aantal casussen zijn er geen substantiële kosten te verwachten.
Participatie	We informeren onze inwoners over waar zij met vragen en zorgen terecht kunnen zodat de drempels om deze te uiten verlaagd worden. Dit versterkt de vroegtijdige signalering waardoor zorg en hulpverlening snel(ler) opgestart kunnen worden. Een sluitende aanpak voor personen met verward of overlastgevend gedrag komt bij voorkeur tot stand in overleg met de persoon/personen zelf. Helaas werken ze daar niet altijd vrijwillig aan mee. Dan zijn andere trajecten aan de orde.

C. Het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening, die aansluit op de behoeften en verwachtingen van onze inwoners.

Dit zijn de speerpunten:

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Doel	Zoveel mogelijk uitbreiden van de digitale dienstverlening en optimaliseren van de digitale toegankelijkheid van gemeentelijke producten en diensten.

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Toelichting	<p>Bij de inrichting van onze dienstverlening stellen we onze inwoners, bedrijven en instellingen centraal. We proberen daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten op de leefwereld van onze klanten (mensgerichte systemen & processen).</p> <p>Bij de verdere ontwikkeling van de digitale dienstverlening hanteren we de volgende 5 uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitaliseren daar waar het zinvol is • Toegankelijkheid • Integraliteit • Flexibiliteit • Betrouwbaarheid & Transparantie <p>De grote verscheidenheid aan beschikbare ict-oplossingen – zowel landelijk via MijnOverheid, als via de verschillende leveranciers van backofficeapplicaties en via de gemeentelijke website – vraagt om strategische keuzes. De Liemerse i-Visie en i-Strategie bieden handvatten om daarin robuuste en toekomstbestendige keuzes te kunnen maken.</p> <p>We houden ook aandacht voor de niet geringe groep inwoners/klanten die niet of minder zelfredzaam is en voor de groep digibeten en laaggeletterden. We zorgen dat ook voor deze doelgroepen de gemeentelijke producten en diensten goed toegankelijk zijn, zowel digitaal als analoog. Waarbij we ook blijven investeren in de kwaliteit van het persoonlijk klantcontact.</p>
Risico's	<p>Om onze dienstverlening te kunnen moderniseren is binnen de ambtelijke organisatie voldoende beschikbare capaciteit en commitment nodig voor de daarmee gepaard gaande verandertrajecten. Organisatiebreed vraagt dit om een gevoel van eigenaarschap c.q. ambassadeurschap dienstverlening.</p> <p>Het daadwerkelijk uitgaan van de behoefte van de klant en de inzet van meer e-diensten, zowel voor inkomende aanvragen als voor externe communicatie, vraagt om een andere inrichting van gemeentelijke processen en werkwijzen, en om een andere focus van de medewerkers. Daarnaast vraagt de doorontwikkeling binnen het huidige gevarieerde ict-landschap en met de huidige complexiteit en snelheid van de digitale ontwikkelingen zowel op strategisch als operationeel niveau de nodige specialistische capaciteit.</p> <p>Vooralsnog is onze ambitie in het kader van de (strategische) doorontwikkeling volgend aan de daarvoor beschikbare capaciteit en ontwikkelbudgetten. Bij iedere keuze voor nieuwe e-diensten of uitbreiding van bestaande e-diensten wordt vooraf bekeken of deze haalbaar is, mede gelet op de benodigde capaciteit en gemeentelijke inzet. Waar mogelijk worden binnen de Liemerse samenwerking taken verdeeld.</p>
Planning	<p>Het uitbreiden van e-dienstverlening is een continu proces. In deze tijd van voortdurende technologische ontwikkelingen en maatschappelijke veranderingen, zal ook de inrichting van de gemeentelijke dienstverlening continu aan verandering onderhevig zijn, willen we blijven aansluiten op de behoeften en verwachtingen van () inwoners, bedrijven en instellingen. Nog daargelaten dat ook landelijke ontwikkelingen en wettelijke voorschriften ons ertoe nopen de gemeentelijke dienstverlening vanuit een ontwikkelgerichte focus te organiseren.</p>
Financiën	<p>De financiering van de ict-gerelateerde e-dienstverlening loopt grotendeels via de RID-budgetten. Vooralsnog lijkt de beschikbaarheid van de benodigde budgetten voldoende geborgd.</p>

1.C.1	Modernisering van de dienstverlening
Participatie	Bij de doorontwikkeling van onze e-dienstverlening, en de afstemming daarmee op de andere klantkanalen, hebben we aandacht voor wat nodig is. Dat wat nodig is, bepalen we aan de hand van klantonderzoeken. Daarnaast bevragen we een klantpanel met vertegenwoordigers vanuit verschillende doelgroepen over doorontwikkelvoorstellen, teneinde ook daadwerkelijk keuzes te kunnen maken op basis van behoefte. Daarnaast monitoren we klantgedrag via web-statistieken en de data die we vanuit de verschillende backofficeapplicaties verkrijgen.

	Westervoort 2019	Westervoort 2016/2018	Westervoort 2020 (prognose)	Bron
Waardering van klanten voor de kwaliteit van onze dienstverlening - directe dienstverlening - digitale dienstverlening	6,8	6,67 6,65	6,8	Waarstaatjegemeente Burgerpeiling 2016
Aantal producten dat volledig digitaal te verkrijgen is	47	Stand per 31-12-2018: 28 34	50* De sterkste groei vond plaats in 2018 en 2019. * De meest eenvoudige digitale producten staat nu online. Verdere uitbreiding gaat om de wat ingewikkelder processen.	Gemeentelijke website Aantal volledig invulbare digitale webformulieren

D. Een organisatie die invulling geeft aan het programmadoel.

% (helemaal) mee eens	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De mate waarin inwoners van mening zijn dat de gemeente doet wat ze zegt	32%	30%	31%	WSGJ

Dit zijn de speerpunten:

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Doel	Doorontwikkeling van de fusieorganisatie

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Toelichting	<p>De organisatie 1Stroom, de ambtelijke fusieorganisatie van de gemeenten Duiven en Westervoort is op 1 januari 2018 van start gegaan. De missie/visie van deze organisatie past heel goed bij het programmadoel: Een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving.</p> <p>In het eerste kwartaal van 2020 is de strategische agenda van de directie geactualiseerd. Daaruit volgt dat de aandacht in 2020 en 2021 met name gericht zal zijn op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het levend houden van de kernwaarden en missie/visie van de organisatie • Bedrijfsvoering: investeren in een goede concernsturing (menschkant en bedrijfsvoeringskant en informatisering) • Teamontwikkeling: teamscan, ontwikkeling/opleiding en instrumenten • 1Stroom manier van werken: persoonlijk meesterschap, wendbaar, juiste mens op juiste plek • Samen met bestuur en samenleving: samenwerking met besturen en met de samenleving vraagt schakelen tussen verschillende stijlen van besturen en stijlen waarmee opgaven moeten worden aangepakt • Daarnaast moet er vooral hard gewerkt worden aan de organisatie 1stroom. De budgetcyclus moet steviger neergezet worden en de analyse van het sociaal domein moet verbeterd worden. <p>Dit moet ertoe leiden dat aan het eind van 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1Stroom een volwassen sterke organisatie is midden in de samenleving, met een focus naar buiten en met een duidelijke en herkenbare eigen cultuur. De medewerkers voelen zich bij de organisatie betrokken en er is sprake van verbinding van medewerkers onderling; • 1Stroom kan adequaat en tijdig inspelen op de behoeften vanuit de samenleving, kan professioneel mee doen in de dynamiek van de ontwikkelingen en heeft daarbij de flexibiliteit om hierop in te spelen. 1Stroom is te allen tijde in staat haar taak uit te voeren; • De ambtelijke organisatie beschikt over het bewustzijn om bij obstakels, eventuele koerswijzigingen en/of impasses op het juiste moment het bestuur te betrekken om het vervolg (van de realisatie van de bestuurlijke opdracht) af te stemmen. De organisatie focust zich hierbij steeds op de politiek-bestuurlijke praktijk en ambitie.
Risico's	<p>Uit evaluaties van ambtelijke fusies elders, blijkt dat risico's, die ervoor zorgen dat we het doel niet bereiken zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende harmonisatie van beleid; als beide besturen niet openstaan voor harmonisatie van beleid, heeft de fusieorganisatie onvoldoende meerwaarde en komt er van efficiencyvoordelen en kwaliteitsverhoging weinig terecht • Te snel resultaten willen zien; een te grote bezuiniging die snel gehaald moet worden leidt tot problemen; de organisatie heeft tijd nodig om de voordelen van de fusie tot uiting te laten komen • Onvoldoende aansluiting van de organisatie bij een of beide colleges • In het bestuurlijk-ambtelijk samenspel in het algemeen en in het dagelijks bestuur van 1Stroom in het bijzonder, zullen de hieruit voortkomende aandachtspunten regelmatig aan de orde komen. • Het niet tijdig realiseren van de vijf k's. <p>Daar komt bij een risico als gevolg van een besluit van het DB 1Stroom, om gelet op de moeilijke financiële situatie waarin beide gemeenten zitten, dat deel van de taakstelling dat benut mocht worden voor een extra kwaliteitsimpuls in de organisatie, terug te laten vloeien naar de begroting van beide gemeenten.</p>

1.D.1	Organisatie 1Stroom
Planning	Zowel de uitvoering van de projecten uit de Strategische Agenda van de directie, als het omgaan met de factoren zoals genoemd onder de risico's is een continu proces. En een proces waarin een ieder telkens weer open moet staan voor interne en externe ontwikkelingen en zo weer impulsen aan de ontwikkeling van de organisatie gegeven kunnen worden.
Financiën	De doorontwikkeling van de organisatie vraagt om de inzet van opleidingsmiddelen en die zijn voorhanden. De door de gemeenteraden vastgestelde taakstelling voor de organisatie 1Stroom is verwerkt in de begroting 2021. Voor 2021 is dat een netto besparing van € 600.000 en conform eerdere besluiten, komt deze besparing voor 63% ten goede aan de gemeente Duiven en voor 37% van de gemeente Westervoort. De taakstelling wordt verhoogd om een bijdrage te leveren aan de bezuinigingen waarvoor de gemeente Westervoort zich gesteld ziet. Dit is nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt, maar separaat opgenomen als dekkingsmiddel om te komen tot een sluitende begroting.

% (helemaal) mee eens	Westervoort 2019	Westervoort 2016	Gemeenten <25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De mate waarin inwoners van mening zijn dat de gemeente doet wat ze zegt	32%	30%	31%	WSGJ

1.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2020-2024 programma Bestuur

Nieuwe activiteiten	2020	2021	2022	2023	2024
Autonome financiële ontwikkelingen 2020 e.v.					
raadsondersteuning/griffie	22.424	22.424	22.424	22.424	22.424
Wethouderswedden	51.474	51.474	51.474	51.474	51.474
Reisdocumenten en rijbewijzen					-47.000
Project BAG	15.725				
Veiligheidshuis	6.450	9.150	9.150	9.150	9.150
Algemene uitkering	18.000	-145.000	-124.000	30.000	-371.000
Doorbelasting 1stroom/loonkosten		274.000	240.000	317.000	451.000
Totaal van de ontwikkelingen	114.073	212.048	199.048	440.048	116.048
Gevolgen speerpunten:					
Totaal speerpunten					

Bedragen in €

Programma 2 Maatschappij

2.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

Wij leveren een bijdrage aan een vitale samenleving en een leefbare omgeving waardoor onze inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen leven.

Toelichting

De gemeente Westervoort verkeert in financieel zwaar weer. De oorzaken zijn grotendeels terug te voeren op de overschrijdingen bij Jeugdhulp en de Wmo. In 2020 zal dan ook extra ingezet worden op het terugdringen van de kosten. Dit dwingt tevens tot een onderzoek naar de werkprocessen binnen het sociaal domein. Daarbij zullen de nog vast te stellen uitgangspunten van de transformatie-agenda een belangrijke rol krijgen en zullen inspanningen hieraan worden gerelateerd.

Ondanks dat blijft ons uitgangspunt de eigen kracht van de Westervoortse samenleving. Voor inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn zelf regie over hun eigen leven te voeren krijgen van ons passende zorg, hulp en ondersteuning om waardevol en zelfstandig aan de samenleving deel te nemen.

Maatschappelijke instellingen en verenigingen vormen een sterke “fundering” van de samenleving die door ons beter benut en versterkt zal worden. Dit doen we door in overleg de samenwerking en dialoog tussen deze partijen te stimuleren, te faciliteren en initiatieven te ondersteunen. Dit met als doel de sterke fundering sterk te houden en, waar nodig, te verstevigen.

Voor kwetsbare inwoners die niet zelf de regie over hun leven kunnen voeren en ook niet volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen houden wij een “vangnet” in stand. Dit “vangnet” bestaat uit voorzieningen en uit zo nodig specialistische zorg. De kwetsbare inwoner kan hierdoor zo zelfstandig en zinvol mogelijk leven. Voor dit vangnet wordt gezocht naar slimme oplossingen dicht bij inwoner en zoveel mogelijk in het normale leven.

De basisvoorzieningen worden gevormd door mogelijkheden voor sport, recreatie, kunst, cultuur, educatie, onderwijs en gezondheidszorg. Voor alle inwoners van Westervoort dragen deze voorzieningen voor een belangrijk deel bij aan zinvolle vrijetijdsbesteding, ontplooiing, ontwikkeling en positieve gezondheid. De basisvoorzieningen maken ook mogelijk dat de inwoners zelfstandig de regie over het eigen leven kunnen voeren en deel kunnen nemen aan de samenleving. Goede basisvoorzieningen moeten ook voorkomen dat zo min mogelijk een beroep gedaan wordt op maatwerkvoorzieningen en gebruik gemaakt moet worden van het “vangnet”. De basisvoorzieningen worden in stand gehouden en versterkt waardoor het goed en prettig leven is in Westervoort.

Wij zetten sterk in op het versterken van preventieve en voorliggende voorzieningen zonder toegangsdrempel, die dicht bij de inwoners worden aangeboden. Hiermee wordt bereikt dat zwaardere zorg en maatwerkvoorzieningen voorkomen en/of uitgesteld kunnen worden.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- A. De basis op orde
- B. Meedoen naar vermogen
- C. Zelfredzaamheid naar vermogen

Externe ontwikkelingen

Integraliteit conform de aanbevelingen van de Rekenkamer en door de raad en college vast te stellen transformatie-agenda

In december is een Plan van Aanpak opgesteld om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. Het op te leveren document werkt de aanbevelingen uit en vertaalt deze

naar een aantal concrete acties. Voor de zomer is dit voorstel klaar. Na de zomer wordt deze ter besluitvorming voorgelegd.

- Verbinding van reeds in gang gezette transformatie activiteiten die van invloed zijn op het sociaal domein
- SMART uitwerken van het strategisch beleidskader
- Verwerken van op te halen basisinformatie tot beleidsinformatie, om grip te krijgen op het sociaal domein
- Analyseren van de beleidsinformatie in het sociaal domein van de gemeenten Duiven en Westervoort
- Door de gemeenteraad laten vaststellen van de beleidsinformatie in de vorm van een set indicatoren, bedoeld om de raad te voorzien van middelen in het uitvoeren van haar kader stellende taak
- Afspraken vastleggen over periodieke uitwisseling van gegevens en terugkoppeling, op basis van de indicatoren en analyse over de beleidsinformatie

Stijging zorgvragen en uitgaven

In de uitgaven voor de maatwerk voorzieningen zien wij al geruime tijd een stijging van het aantal aanvragen en daarmee dus ook een stijging van de kosten. Hiervoor zijn diverse oorzaken te benoemen. Voor de WMO blijkt er een toename van het aantal zorgvragen en toekenningen, met name in de huishoudelijke ondersteuning de verstrekking van scootmobielen, door de vergrijzing, maar zeker ook door de invoering van het abonnementstarief. De drempel van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage wanneer men gebruik maakt van een voorziening, is weggefallen waardoor met name de huishoudelijke ondersteuning te maken heeft gekregen met een enorme stijging van het aantal aanvragen.

Door meerdere uitspraken van de Centrale Raad van Beroep is aan gemeenten in feite nagenoeg iedere beleidsvrijheid die bij de invoering van de WMO 2015 van toepassing leek, ontnomen. Gemeenten hebben hierdoor weinig beleidsmogelijkheden om WMO-uitgaven te beperken of beheersbaar te maken. In Westervoort zijn de toewijzingscriteria inmiddels aangescherpt wat mogelijk voordeel kan opleveren omdat er per huishouden minder uren huishoudelijke ondersteuning zullen worden ingezet.

Het lage abonnementstarief zorgt voor minder inkomsten maar heeft vooral een aanzuigende werking. Hier staat slechts een beperkte compensatie door overheid tegenover. Daarnaast zijn de uurtarieven van de Huishoudelijk Ondersteuning behoorlijk gestegen vanwege de Algemene Maatregel van Bestuur om 'reële' kostprijzen te hanteren. (stijging van ongeveer 19%). De afgelopen jaren hebben de Liemerse gemeenten een erg lage kostprijs gehanteerd. Dat bleek aan de ondergrens te zitten. Daarom lijkt de stijging nu onevenredig hoog. De afgelopen 4 jaar werd naar verhouding minder uitgegeven aan huishoudelijke hulp door die lage uurtarieven. Nu hebben gemeenten geen vrijheid meer om uurtarieven zelfstandig te bepalen (gebonden aan AMvB voor reële uurtarieven en landelijke Cao-afspraken).

Het aantal opnames in een GGZ instelling is drastisch afgenomen. Deze mensen moeten met hulp en ondersteuning in de samenleving blijven wonen. Dat zien we terug in de stijging van toekenningen op dagbesteding en begeleiding. De wachtlijsten in de GGZ zorgen er voor dat de gemeente begeleiding moet inzetten als overbruggingszorg.

In de jeugdhulp zien we dat de hulpvragen complexer worden en dat voorzieningen zoals verblijf die via landelijke zorgaanbieders ingezet worden per cliënt vaak duur zijn. Dit speelt ook wanneer er geen indicatie zichtbaar is vanwege veiligheid. Een kind wordt dan uit veiligheidsoverwegingen buiten het gezin geplaatst waarbij de gemeente geen informatie krijgt omwille van het waarborgen van die veiligheid. Daarnaast heeft de gemeente weinig invloed op de doorverwijzing naar jeugdhulp. Dit omdat huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en de Gecertificeerde Instellingen ook naar jeugdhulp mogen verwijzen. Door de inzet van een gedragswetenschapper in het lokale toegangsteam vergroten wij de kennis van jeugdproblematiek en zorgen voor een extra impuls in de samenwerking met huisartsen en jeugdartsen. Hiermee vergroten wij onze invloed op dit onderdeel. Waar mogelijk breiden we dit naar de overige verwijzers uit.

In 2021 wijzigt het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. De basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel is dat die gemeente verantwoordelijk is voor de kosten van zorg en verblijf, waar de jongere (voorafgaand aan een serie van hulptrajecten) ingeschreven staat in de Basisregistratie Personen, of, als dit niet bekend is, de plaats van het werkelijke verblijf voorafgaand aan de inzet van jeugdhulp.

In veel gevallen komen de woonplaats van de voogd of de werkelijke woonplaats overeen met de gemeente waar de jeugdige in de BRP is ingeschreven. In zo'n geval heeft het nieuwe woonplaatsbeginsel dus dezelfde werking als het oude. In enkele gevallen is dat echter niet zo en zal dus een administratieve overdracht plaatsvinden op 1 januari 2021. Het is nu nog niet duidelijk wat dit voor Westervoort aan kosten met zich meebrengt.

Voordat de coronacrisis toesloeg waren er toch een aantal mensen die op de arbeidsmarkt aan de zijkant stonden. Dit is een groep mensen die moeilijk naar werk toe te leiden is. Daar zal vol op ingezet moeten worden en dat kost tijd. Participatie is voor deze groep mensen een eerste aanzet om te bezien of (een vorm van) werk mogelijk is. Directe (en volledige) uitstroom is daarmee voor een steeds kleiner wordende groep mensen van toepassing.

Minimabeleid

We richten ons verder op de ontwikkelingen binnen het minimabeleid. Er is landelijke aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede. Een goede start is van groot belang voor een kind om een gezonde ontwikkeling te borgen. Vanuit het oogpunt van integraliteit zal waar mogelijk de verbinding gemaakt worden tussen armoedebeleid en jeugdzorg. Er is blijvend aandacht nodig voor de kinderen die het betreft of die moeilijk te bereiken zijn.

Omgevingswet

De Omgevingswet komt al uitgebreid aan de orde bij programma 3. Maar ook programma 2 krijgt te maken met deze nieuwe wet vanaf 2022. Invoering van deze wet zal ervoor zorgen dat het sociaal domein en het fysieke domein meer integreren. Nog meer dan eerder staat voor het fysieke domein het belang van de inwoner en de samenleving voorop. Het uitgangspunt wordt: wie wil, kan in Westervoort maximaal gezond leven en wonen. We hanteren een brede definitie van gezondheid waarbij we aansluiten bij de regionale visie op publieke gezondheid. "Gezondheid als het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven".

Sociale domein en fysieke domein trekken samen op bij gezamenlijke thema's, natuurlijk met participatie van inwoners en andere maatschappelijke partners. Thema's die spelen zijn: inclusie-agenda, IKC's, behoud en doorontwikkeling van cultuurhistorie, straten/buurt met overmatig veel hulpbehoevenden, ontmoetingsplekken, gemeentelijke (sport)accommodaties, beweegvriendelijke leefomgeving, eenzaamheid, veilige leefomgeving, zelfstandig thuis wonen.

De inclusie agenda

Eind 2019 is de inclusie-agenda vastgesteld. Met deze agenda wordt invulling gegeven aan het VN-verdrag voor mensen met een handicap. Uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen in onze samenleving, een inclusieve samenleving dus. Het gaat om mensen met een lichamelijke, zintuiglijke en/of verstandelijke beperking. Vanaf 2020 is een themagroep met inwoners, gehandicaptenraad en professionals en de gemeente aan de slag om uitvoering te geven aan deze agenda. Aan het eind van elk jaar wordt de agenda gevuld voor het jaar daarop. Daar waar de mogelijkheid zich voordoet zal binnen de inclusie agenda geïntegreerd beleid met andere domeinen worden nagestreefd.

Oprichting Liemerse Ambassade

Met de oprichting van de Liemerse Ambassade zetten wij in op projectmatig aangestuurde programma's die ondernemers, onderwijs en de overheid samen beheren en uitvoeren. Met als doel het effectief uitvoeren van projecten die de individuele gemeenten overstijgen en waarvan de resultaten de Liemers als geheel ten goede komen. De Liemerse Economische Visie wordt in concrete projecten uitgevoerd. Versnippering wordt voorkomen, projecten zijn onder controle en worden uitgevoerd zonder winstoogmerk.

Mantelzorgcompliment

Tijdens de voorjaarsnotabehandeling van 2019 heeft de raad een motie aanvaard waarin een andere uitvoering van het Mantelzorgcompliment wordt voorgesteld. De gedachte was om alle WMO-cliënten twee cadeaubonnen van € 25,- te geven en voor mensen die geen WMO ontvangen een aanvraagformulier te maken.

Uit nader onderzoek blijkt dat uitvoering op deze manier een flinke kostenstijging gaat betekenen. De gemeente Westervoort kent 1059 inwoners die vanaf 2020 in aanmerking zouden komen voor het Mantelzorgcompliment (1030 WMO cliënten en 129 die geen WMO ontvangen). Het budget voor het Mantelzorgcompliment bedraagt € 33.500 in plaats van de € 63.000 waar uw raad van uit ging. Binnen dit budget zijn ook andere posten onder gebracht (de Vrijwilligersavond en een budget voor Mantelzorg activiteiten uitgevoerd door Mikado).

De aanneme dat de meeste WMO gebruikers een mantelzorger hebben, blijkt niet het geval. Bij uitvoering van de motie krijgen veel cliënten een Mantelzorgcompliment aangeboden terwijl er geen Mantelzorger aanwezig is. Daarmee schiet de gemeente haar doel voorbij. In 2019 hebben van de 1030 WMO cliënten slechts 210 mensen een Mantelzorgcompliment aangevraagd. Ruim 800 WMO cliënten hebben het Mantelzorgcompliment niet aangevraagd terwijl de regeling ook voor hen open stond.

Gelet op het bovenstaande stelt het college voor om de motie niet in de volle breedte uit te voeren en het Mantelzorgcompliment op de oorspronkelijke wijze te realiseren (conform de situatie in 2019).

2.2 Autonome financiële ontwikkelingen

In dit programma komt bij uitstek aan het licht dat de budgetten in het sociaal domein ontoereikend zijn. Voor het lopende jaar 2020 blijken de volgende budgetten nog noodzakelijk te zijn:

Doorvoeren besparings- en efficiencymaatregelen sociaal domein

Jeugdhulp

We richten onze focus op het bieden van de best passende jeugdhulp. Daartoe organiseren we meer grip op het verwijzingsproces binnen onze organisatie en meer regie op complexe casussen door aan de lokale toegang een gedragswetenschapper toe te voegen. We versterken de samenwerking met alle overige verwijzende partijen zoals huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en Gecertificeerde Instellingen. We werken vanuit de visie gericht op normaliseren en de-medicaliseren. We zijn aangesloten op de ontwikkelingen en acties in de transformatie binnen het Regionaal Transformatieplan vanuit de regio. We scherpen de contracteisen aan onze zorgaanbieders verder aan in samenwerking met Inkoop, en zetten in op verbeteren van contractmanagement en relatiebeheer.

Door de inzet van een gedragswetenschapper in het lokale toegangsteam vergroten wij de kennis van jeugdproblematiek en kunnen we de samenwerking met huisartsen en jeugdartsen versterken. Hiermee vergroten wij onze invloed op dit onderdeel. Waar mogelijk breiden we dit naar de overige verwijzers uit.

WMO

De indicatiestelling voor huishoudelijke hulp zal verder worden aangescherpt waardoor er minder ruimhartig uren ondersteuning zullen worden geboden. Daarnaast scherpen we de contracteisen aan onze zorgaanbieders verder aan in samenwerking met Inkoop, en zetten in op verbeteren van contractmanagement en relatiebeheer.

WMO en Jeugdhulp

Er gaat een proces regisseur aan de slag om de administratieve processen door te lichten en waar nodig te stroomlijnen en aan te scherpen. Het proces van indiceren, verwijzen, toewijzen, factureren en monitoren zal hierdoor efficiënter gaan verlopen is de verwachting.

In dit jaar wordt een vervolg gegeven aan de reeds ingezette maatregelen. Er wordt projectmatig gewerkt inclusief evaluaties op vastgestelde momenten. We sluiten aan bij regionaal reeds

ingezette ontwikkellijnen en nemen deel aan de hieruit voortgekomen werkwijzen zoals die passen voor onze inwoners.

Wij gaan samen met andere partijen als huisartsen, zorgaanbieders, Inkoop uitvoering geven aan dit speerpunt. Onze organisatie wordt in het primaire proces sterk betrokken bij de verbetering van werkprocessen op administratief niveau en binnen het Sociaal Loket. Het jaarlijkse Cliënt Ervingsonderzoek wordt zoals steeds gebruikt bij cliënten en in geval van jeugdhulp bij ouders en cliënten om de voortgang te monitoren.

De invloed van de gemeente op beheersing van de kosten is niet op alle terreinen even groot. De focus is gericht op de gebieden waar de invloed van de gemeente wel kan liggen.

Daarnaast wordt benadrukt dat het grootste deel van het voorziene financiële resultaat mogelijk pas op de langere termijn kan worden behaald.

Mantelzorg

Vanaf 2018 blijkt dat er een bedrag van € 18.500 teveel is geraamd op het budget voor mantelzorg, omdat de subsidie aan Mikado voor dit onderdeel al betaald wordt uit een ander budget. Structureel kan dus worden afgeraamd.

Subsidie inloophuis De Herberg

Het Inloophuis De Herberg wil een gastvrije plek zijn voor alle mensen in onze samenleving die kwetsbaar zijn op velerlei gebied. Vrijwilligers zetten zich voor hen in met hart en ziel, om een plek te bieden waar zij even een gebaar van medemenselijkheid kunnen ervaren. In het Inloophuis worden diverse activiteiten georganiseerd waarin naar hen wordt omgezien en waarbij wordt uitgegaan wat mensen zijn/kunnen i.p.v. hun problemen.

Het project is van en door de doelgroepen: mensen met schulden, minima, eenzame ouderen, alleenstaande ouders met kinderen, psychische of psychiatrische aandoening, mensen die wonen in een vorm van begeleid-wonen. Inmiddels is De Herberg niet meer weg te denken uit het Westervoorts voorliggende veld. De subsidie die De Herberg hiervoor ontving was de afgelopen twee jaar steeds incidenteel. De bedoeling is om dit structureel te maken. We ramen hiervoor structureel een bedrag van € 25.000 bij.

Dagbesteding Interstap

Interstap levert dagbesteding in de Uitterweert. Deze dagbesteding is voor gemiddeld 15 personen gedurende twee dagdelen per week in het voorliggende veld, wat betekent dat een indicatie niet nodig is en dat gericht is op:

- het leren omgaan met veranderingen
- het maken van keuzes
- het nemen van de eigen verantwoordelijkheid
- de versterking van het zelfvertrouwen

Omdat het om dagbesteding gaat in het voorliggende veld is ontwikkeling naar werk alleen een doel wanneer de competenties van de deelnemer daarvoor voldoende zijn. Deze dagbesteding is toegankelijk voor iedereen met een vraag voor passende daginvulling.

Voor deze dagbesteding is reeds structureel € 40.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt structureel met € 10.000 verhoogd. Dit omdat in het eerdere bedrag een korting voor de gemeente was verwerkt omdat Interstap geen huur betaalde voor het gebruik van de Uitterweert. In het kader van de transparantie is er voor gekozen om Interstap wel huur te laten betalen. Dit bedrag is op de post van huurinkomsten elders in de begroting weer terug te vinden.

Voedselbank

Op verzoek van uw raad zijn wij in gesprek gegaan met de Voedselbank over een eventuele bijdrage van Westervoort. Uit dat overleg blijkt dat de Voedselbank een bijdrage verwacht van ongeveer 4.500 euro. Dat geld is er op dit moment niet, ondanks dat wij het werk van de voedselbank een warm hart toedragen. Wij stellen u voor tussen de VJN en de begroting op zoek

te gaan naar ruimte binnen het armoedebeleid om alsnog dekking te vinden voor een bijdrage aan de voedselbank. Wij komen daar bij de begrotingsbehandeling op terug.

Wij hebben de overtuiging dat er binnen de gemeente Westervoort sprake is van een goed minimabeleid.

Een goed minimabeleid stelt inwoners in staat te blijven participeren in de maatschappij. Bij de vormgeving van het huidige minimabeleid is enkele jaren geleden onderzocht aan welke vorm van ondersteuning behoefte was bij de doelgroep. Hierbij is zoveel als mogelijk aansluiting gezocht.

Medio 2016 is het huidige minimabeleid geëvalueerd en vastgesteld door de gemeenteraad. De voedselbank maakt hiervan geen onderdeel uit. Wij zien de voedselbank als een maatschappelijk initiatief in aanvulling op het gemeentelijk minimabeleid en niet als onderdeel van. Overigens vindt medio 2020 een herijking van het huidige minimabeleid plaats. Eind 2020 krijgt de raad de voorstellen hiervoor aangereikt.

Het lokale minimabeleid is er op gericht om inkomensondersteuning te verstrekken aan inwoners van Westervoort, die van een inkomen rond moeten komen tot maximaal 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Daarnaast zijn er diverse maatschappelijke initiatieven om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen. De voedselbank is een van deze initiatieven. Elke gemeente maakt zijn eigen afweging voor wat betreft het bijdragen aan maatschappelijke initiatieven.

Sport en bewegen.

Uitvoering van de (buiten)sportvisie waarin de realisering van sport- en beweegaccommodaties en de organisatie van (preventieve) activiteiten die inspelen op de hedendaagse behoefte van inwoners aan sport en bewegen centraal staan. Dit draagt bij aan het zelfstandig en volwaardig deelnemen van de inwoners aan de samenleving.

In het kader van de visie op de buitensport worden twee gedachtenlijnen onderzocht: concentratie van de voetbalsport in een nieuwe accommodatie in Westervoort–Noord en de ontwikkeling van een open-multifunctionele sportaccommodatie in Westervoort–Zuid, die zal worden ingericht voor activiteiten voor verschillende doelgroepen, o.a. senioren en inwoners die buiten verenigingsverband willen sport en bewegen. Deze accommodatie zal een belangrijke rol spelen voor uitvoering van preventieve activiteiten voor diverse doelgroepen die bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen van het sociaal domein, o.a. het zelfstandig en volwaardig deelnemen van de inwoners aan de samenleving. Sportverenigingen zullen zich omvormen tot open-clubs die een breder activiteitenpakket zullen aanbieden. De verenigingen worden ontmoetingscentra in wijken. Zowel op het gebied van accommodaties als preventieve activiteiten is Westervoort bij uitvoering klaar voor de toekomst.

De uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek is in handen van een projectleider die geholpen zal worden door externe deskundigen. Start van het project is medio 2020. De beweeg- en sportvisie wordt door een externe partij opgesteld. Het project zal worden uitgevoerd met deelname van sportverenigingen, maatschappelijke organisaties en inwoners.

Eén van de eerste stappen om de mogelijkheden voor de buitensportaccommodaties in kaart te brengen is het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek door waarbij externe deskundigheid vereist is, omdat deze intern niet beschikbaar is. Daarnaast zal een externe partij ingehuurd worden om de beweeg- en sportvisie Westervoort op te stellen. De totale kosten voor beide onderdelen bedragen € 30.000.

Statushouders

Westervoort heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid waar het gaat om huisvesting en ondersteuning bij integratie en participatie van statushouders en migranten. 1Stroom had en heeft voor de statushouderstaken in 2019 en 2020 structureel 0,6 fte te weinig voor het uitvoeren van de regievoeringstaken voor statushouders voor de gemeenten Duiven en Westervoort. Een deel van dit structurele tekort is tot 1 augustus 2020 ingevuld met tijdelijk budget. Dit budget is op per 1 augustus. Voor de rest van 2020 is er een bedrag nodig van € 6.923. Vanaf 2021 zie het speerpunt 2.B.2.

Bijzondere bijstand

Zoals bij de najaarsnota 2019 is aangegeven blijkt dat de te verwachten bijdragen voor bijzondere bijstand aan de RSD hoger gaan zijn dan is opgenomen in onze begroting. Het gaat hier om de bijdrage voor uitvoering dienstverlening en de bijdrage voor de uitkeringen bijzondere bijstand. Totaal € 70.000. Dit bedrag zal nu structureel in de begroting moeten worden opgenomen.

Bijdrage chronisch zieken en gehandicapten

Door een toename van het aantal personen dat meedoet met de collectieve verzekering Garantpakket 3 van Menzis heeft de gemeente meer kosten voor vergoeding van het gemeentedeel. De extra kosten bedragen hiervoor structureel € 19.000. Voor 2019 is dit ook al bij de najaarsnota 2019 bijgeraamd.

Jeugdzorg

Vooralsnog moeten we er vanuit gaan dat de stijging van het beroep op jeugdzorg (met name in de geestelijke gezondheid) die we in 2019 zagen en gemeld hebben bij de najaarsnota 2019, structureel is.

Volledigheidshalve wijzen we erop dat wij via de Meicirculaire 2019 bijna 500.000 euro extra hebben gekregen vanwege de stijgende lasten jeugdzorg. Daarmee werd de overschrijding in de jeugdzorg gedekt, zij het dat we de extra bijdrage van het Rijk in de algemene middelen hebben laten lopen (dat wil zeggen: we dekken er andere lasten mee).

Maar nu na afloop van het jaar 2019 blijkt dat de stijging van de kosten voor jeugdzorg meer zijn toegenomen dan waar bij de eerdere prognose vanuit werd gegaan. Er moet daarom totaal een bedrag van € 1.000.000 structureel worden bijgeraamd.

Volksfeesten

In de najaarsnota is melding gemaakt dat per abuis is in de begroting een bedrag van € 21.200 dubbel geraamd. Dit levert structureel een voordeel op.

Sociaal Loket 1Stroom

Bij de start van 1Stroom zijn alle medewerkers van de beide gemeenten in dienst getreden van 1Stroom, behoudens de griffiers en de griffiemedewerkers. Vanwege de grote verschillen in werkwijzen van de beide gemeenten in de toegang tot het sociaal domein (het Goed voor Elkaar Team en het Loket Wwz), zijn een aantal gedetacheerde medewerkers bij een van beide gemeenten achtergebleven. Dat herstellen we nu door hen alsnog in dienst te laten treden bij 1Stroom. Dat leidt per saldo tot een stijging van de 1Stroom-begroting waar Westervoort 37% aan bijdraagt. Het gaat dan om een bedrag van € 72.000 structureel.

Wmo Vervoersvoorzieningen

Wij verstrekken structureel meer vervoersvoorzieningen (bijvoorbeeld scootmobielen) dan geraamd. De vergrijzing en het abonnementstarief veroorzaken een grotere vraag, hogere lasten en lagere baten (minder eigen bijdragen) op dit budget. Wij stellen dan ook voor om structureel € 80.000 bij te ramen.

Wmo woonvoorzieningen

Voor dit jaar is er al bekend dat er 1 grote woningaanpassing heeft plaatsgevonden waarvan de kosten € 107.600 bedragen. Het totaal begrote bedrag in onze begroting is € 135.000, waardoor het nu al duidelijk is dat we deze voor 2020 fors gaan overschrijden. Wij stellen daarom voor om incidenteel het bedrag met € 100.000 te verhogen.

Huishoudelijke ondersteuning

Door vergrijzing, aanzuigende werking vanwege het lage abonnementstarief en verhoging uurtarieven huishoudelijke hulp zijn de kosten voor de huishoudelijke ondersteuning enorm gestegen. Daarnaast is de inning van de eigen bijdrage verlaagd. Totaal moet een bedrag voor 2020 van € 740.000 worden bijgeraamd en voor 2021 en verder € 865.000.

Het Besluit maatschappelijke ondersteuning Westervoort wordt in juni 2020 aan het college ter vaststelling voorgelegd om op 1 juli 2020 in te kunnen gaan.

Daarin staat nieuw beleid opgenomen;

Specifiek in artikel 2 lid 6 van het Besluit is opgenomen onder 'waardering mantelzorgers'; een huishoudelijke hulptoelage (HHT)-regeling voor mantelzorgers die overbelast zijn of dreigen te geraken.

Deze mantelzorgers kunnen voor € 10,00 per uur gebruik maken van de huishoudelijke hulp bij een professionele door ons gecontracteerde aanbieder. Het restant van het toepasselijke tarief betaalt de gemeente aan de zorgaanbieder.

Inschatting kostenpost HHT-regeling;

Ter vergelijking: in Duiven is de regeling al langer operationeel waarbij het ongeveer 15 mantelzorgers per jaar betreffen die er gebruik van maken. Dat zou in Westervoort ook de situatie kunnen zijn.

Het uurtarief voor HHT bedraagt per 1 juli 2020: € 28,00 per uur, waarvan de mantelzorger zelf € 10,00 per uur betaalt aan de zorgaanbieder.

Extra kosten; uitgaande van 15 mantelzorgers in Westervoort en een gemiddelde van 2,5 uur per week; bijdrage van gemeente $15 \times € 18,00 \text{ per uur} \times 2,5 \text{ uur p.w.} \times 50 \text{ weken} = € 33.750$ op jaarbasis. Voor 2020 betekent het een bedrag van € 15.000,00 extra (aanlooperperiode en vanaf 1 juli 2020 pas van toepassing).

Voor 2021 e.v. zou structureel € 35.000,00 moeten worden opgenomen.

Conclusie:

Hoewel deze HHT-regeling uitkomst kan bieden aan overbelaste mantelzorgers, is het gezien de huidige financiële situatie niet verantwoord deze extra kosten op te nemen en gaan we geen uitvoering geven aan de HHT-regeling voor mantelzorgers.

Wmo Begeleiding

Vanwege de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief stijgt de vraag naar Wmo begeleiding. In 2019 is dit bij de najaarsnota ook al geconstateerd en toen incidenteel bijgeraamd. Er moet aan de hand van de laatste prognose 2019 totaal een bedrag van € 303.000 structureel worden bijgeraamd.

Sociale werkvoorziening, gemeentelijke bijdrage

Uit de gewijzigde begroting van de MGR voor 2020 e.v. volgt dat de jaarlijkse gemeentelijke SW-bijdrage voor 2020 en overige jaren hoger wordt. Wij hebben nu nog geen zicht op de uitkering van het Rijk voor dit onderdeel. Daar wordt pas meer over bekend bij de circulaires voor dit jaar. Daarom willen we pas bij de najaarsnota 2020 de financiële gevolgen in beeld brengen voor Westervoort.

Onderwijsachterstandenbeleid

per 1 januari 2019 vindt de verdeling van de onderwijsachterstandenmiddelen aan de gemeenten plaats op basis van nieuwe verdeelsystematiek. Bij de voorjaarsnota 2019 is het bedrag voor 2019 in de begroting opgenomen, voor het jaar 2020 t/m 2023 is dat nog niet gebeurd. Voor de jaren 2020 t/m 2023 kan er daarom per jaar aan rijksuitkering worden bijgeraamd € 349.641. Hiertegenover staan uitgaven, waardoor het geheel budgettair neutraal is.

Peuterspeelzalen

Uit het laatste overzicht van projecten die zullen worden uitgevoerd en de contractuele verplichtingen in samenhang met Onderwijsachterstandenbeleid blijkt dat het budget waar de gemeentelijke bijdrage uit betaald werd, structureel nog kan worden verlaagd met € 20.000. Dit kan naast het bezuinigingsvoorstel om de gemeentelijke bijdrage van € 115.000 naar nihil terug te brengen.

Regionaal Transformatieplan Jeugdhulp

In het Regionaal Transformatieplan Jeugdhulp van de regio Centraal Gelderland worden 4 ontwikkellijnen beschreven voor de transformatie van de jeugdhulp in 2018, 2019 en 2020. Het plan sluit aan op landelijke actieprogramma Zorg voor de Jeugd, Geweld hoort nergens thuis, Scheiden zonder schade en Kansrijke start. Aan deze 4 ontwikkellijnen wordt de komende jaren concreet uitvoering gegeven:

- Versterken van de lokale teams
- Transformatie van specialistische jeugdhulp
- Transformatie van jeugdhulp met verblijf
- Beschermen van kinderen in complexe echtscheidingen

Het Rijk heeft hiervoor aan de regio een transformatiebudget beschikbaar gesteld waaruit de 4 ontwikkellijnen gefinancierd worden. Ook voor 2020 ontvangen wij het bedrag van € 8.438 dat is vrijgemaakt voor lokaal in te zetten beleid. Voor dit bedrag zullen uitgaven worden gedaan, waardoor het geheel budgettair neutraal is.

Veilig Thuis

In 2019 is er vanuit professionals en inwoners meer beroep gedaan op Veilig Thuis Gelderland-Midden (hierna: Veilig Thuis) dan verwacht en daarmee begroot. Een belangrijke oorzaak hiervoor is de (landelijke) aanscherping van de meldcode en kindermishandeling per 1 januari 2019. Er was een stijging van 60% van het aantal adviesvragen en 10% in het aantal meldingen (tot september 2019) ten opzichte van de verwachte productie. Deze stijging was niet binnen het bestaande budget op te vangen. In 2019 is het budget voor Veilig Thuis incidenteel verhoogd en deze budgetverhoging is door de centrumgemeenten Arnhem en Ede bekostigd uit de reserves van de decentralisatie uitkering vrouwenopvang.

Het jaar 2019 is benut om de doorwerking van de nieuwe taken van Veilig Thuis te monitoren en een inschatting te maken voor de consequenties hiervan voor de begroting 2020. Op basis hiervan is de begroting Veilig Thuis 2020 in november 2019 gewijzigd en is bepaald dat de verhoging van de begroting 2020 incidenteel is, voor wat betreft het deel dat bovenop de conceptbegroting 2020 komt. De gemeenteraad is hiervan middels een kennisgeving d.d. 21 januari 2020 op de hoogte gesteld (Z/19/051156/201439472). Voor Westervoort moet er daarom incidenteel een bedrag van € 28.869 worden bijgeraamd.

Gelrepas

In 2020 is gestart met de aanbesteding voor een nieuw systeem voor de Gelrepas, die per 1 januari 2021 moet gaan starten. De aanbesteding vindt plaats in de regio Arnhem met een aantal regiogemeenten. Voor de aanbesteding en implementatie zijn kosten gemoeid die in de regio gezamenlijk worden gedragen middels een evenredige verdeelsleutel (Westervoort betaalt 3% van de totale kosten). Het gaat om een bedrag van € 7.800 dat in 2020 betaald moet worden en waarvoor bijgeraamd moet worden.

De aframing van structureel € 5.100 v.a. 2021 heeft te maken met een afname van uitvoeringskosten. Bij de huidige Gelrepas vinden nog veel handmatige handelingen plaats; bij het nieuwe systeem worden deze gedigitaliseerd wat - naar verwachting- leidt tot lagere uitvoeringskosten.

Plusbus

Sinds 16 maart 2020 is de Plusbus Duiven en Westervoort operationeel.

Zowel het subsidiebedrag als de besparing vallen hoger uit dan in de Najaarsnota 2019 omdat is gekozen voor een andere methode van bekostiging, namelijk één subsidie voor exploitatie, planning, coördinatie en andere kosten.

De Plusbus krijgt van beide gemeenten samen een subsidie van € 78.000 op jaarbasis. In 2020 is het subsidiebedrag lager (€ 65.000) omdat de Plusbus pas per 16 maart is begonnen. Westervoort heeft in het dagbestedingsvervoer van Avan de meeste cliënten en kosten en levert daarom het grootste aandeel in de subsidie: € 39.000 voor 2020.

Voor 2021 is de verwachting dat de Plusbus voor lokale ritten voorliggend wordt op Avan. Hiervoor heeft de Plusbus aanvullende subsidie nodig, het totaalbedrag wordt dan € 57.000. Er wordt dan een besparing gerealiseerd van € 105.000.

Om deze redenen wordt voor 2020 een bedrag van € 27.900 bijgeraamd op de uitgaven en voor de volgende jaren € 45.900. De inzet van de Plusbus bespaart de gemeente in 2020 naar verwachting extra € 25.000 aan vervoer bij Avan en voor de volgende jaren € 73.000. Per saldo is er dus voor 2020 een klein nadeel van € 2.900 (=27.900 – 25.000), maar vanaf 2021 jaarlijks een voordeel van € 27.100.

Doelgroepenvervoer

Naar aanleiding van de laatste gewijzigde begroting 2020 en de begroting 2021-2024 inclusief de nieuwe aanbesteding per augustus 2020 van BVO DRAN moet er structureel bijgeraamd worden voor de komende jaren. De oorzaken hiervoor liggen in demografie (vergrijzing), meer toekenning van jeugdhulp, fiscale wijzigingen en kostprijsindexaties.

Alle kosten die de BVO DRAN maakt worden uiteindelijk veroorzaakt door de gemeente, die aan inwoners taxivervoer toekent. In die toekenning is nog veel ruimte om scherper te zijn op voorliggende voorzieningen, waaronder bovenal de eigen kracht van de inwoner. Als de gemeente die ruimte benut, kan de kostentoeename effectief worden beheerst.

Een voorbeeld hiervan is een besparing op de uitgaven aan taxivervoer naar dagbesteding in 2020, door inzet van de Plusbus. Deze besparing zal vanaf 2021 ook in de begroting van Avan terugkomen. Een reeks andere maatregelen ter grootte van enkele tienduizenden euro's is voor gemeente Westervoort uitgewerkt en maakt onderdeel uit van de bezuinigingsopgave.

De volgende bedragen per jaar moeten worden bijgeraamd:

2020 € 149.000

2021 € 218.000

2022 € 218.000

2023 € 218.000

2024 € 218.000

Bijdrage regionale samenwerkingskosten

de gemeente heeft jaarlijks uitgaven voor diverse regionale samenwerkingsverbanden m.b.t. sociaal domein. Het gaat o.a. om de bijdragen voor de MGR Sociaal Domein, de overlegstructuren voor zorg, participatie, beschermd wonen en bovenregionale samenwerking.

Uit het budget werden voor de start van 1Stroom ook diverse uitvoeringskosten voor sociaal domein betaald. Deze zijn vanaf 2018 overgebracht naar de begroting van 1Stroom.

Op basis van ervaringscijfers en uit de laatste gewijzigde begroting 2020/ begroting 2021 van de MGR Sociaal domein Centraal Gelderland blijkt dat we op het budget structureel kunnen aframesen. We ramen vanaf 2020 structureel € 5.000 af.

Combinatiefunctionaris Onderwijs, Sport, Cultuur

In de begroting is abusievelijk structureel vanaf 2019 een ontvangst opgenomen van € 10.000 bij het budget van de Combinatiefunctionaris, terwijl deze ontvangst al begroot wordt bij de algemene uitkering.

Jongerencoaching

Jongerencoaching wordt al jarenlang uitgevoerd door professionals in dienst van Stichting Kulturhus Westervoort. In de begroting staat dit structureel voor € 32.000 begroot. Het aantal uren is al enkele jaren verhoogd naar 30 uur. Dit is echter nooit structureel aangepast in de begroting. De gedachte was dat jongerencoaching zichzelf terugverdiende door minder inzet van jeugdhulp en dat daar dekking zou ontstaan voor de extra uren. Vanwege de tekorten op jeugdhulp ontbreekt deze dekking. Jongeren die bij het Goed voor elkaar team (sinds kort sociaal loket)

komen zouden zonder de laagdrempelige jongerencoaching wellicht worden doorverwezen naar duurdere jeugdhulp. Nu deze jongeren ondersteuning ontvangen van jongerencoaching worden zij meestal niet na dat traject doorverwezen naar jeugdhulp. Er moet nu structureel een bedrag van € 39.355 worden bijgeraamd. Het college stelt in een ander hoofdstuk in het kader van de bezuinigingen voor om vanaf 2022 jongerencoaching te halveren. Als dit akkoord wordt bevonden zal de voorgestelde structurele ophoging vanaf 2022 niet meer nodig zijn.

Wvggz

Met ingang van 1-1-2020 vervangt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) de wet 'Bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen' (Bopz). Een groot deel van de uitvoeringstaken is regionaal belegd bij de Veiligheid- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Voor de gemeente zijn er naast de uitgaven voor regionale invulling kosten voor invulling van casemanagerstaken en software. In totaal bedragen de incidentele kosten voor 2020 € 2.888 en de structurele kosten vanaf 2020 € 21.126.

Vanuit het Rijk is vanaf 2020 € 19.465,95 beschikbaar gesteld voor uitvoering van de Wvggz.

Met de VGGM en regionale gemeenten is afgesproken om het eerste jaar als pilotjaar te gebruiken en te monitoren of de inschatting van het aantal meldingen en tijdsbesteding per melding klopt. Indien dit niet het geval is, dan is bijstelling noodzakelijk.

Reserve Onderwijsachterstandenbeleid en reserve Zelfstandig reizen

Na analyse van de reserves binnen programma 2 zijn wij tot de conclusie gekomen dat er twee reserves kunnen vervallen. De afgelopen jaren is er geen gebruik gemaakt van deze reserves. De reserve Onderwijsachterstandenbeleid van € 11.675 en de reserve Zelfstandig reizen van € 15.000 kunnen hierdoor vrijvallen.

Kosten ivm herbeoordeling aanbesteding groenonderhoud/Essentaksterfte, 2020/ Uitbreiding areaal/Verhoging onderhoudsbudget chemievrij beheer sportvelden/Onderhoud sportvelden

Financieel technisch horen de kosten van deze onderdelen bij programma 2. Inhoudelijk passen deze items beter bij programma 3 Omgeving. Daar zijn ook de toelichtingen opgenomen.

2.3 Wat gaan we daarvoor doen?

A. De basis op orde

Dit zijn de speerpunten:

2.A.1	De transformatie. Van maatwerk naar voorliggend
Doel	Het afschalen van zorg mogelijk maken door algemene, voorliggende voorzieningen te versterken of te ontwikkelen en aan elkaar te verbinden. Hierdoor wordt een verschuiving van maatwerk naar voorliggend mogelijk gemaakt. De zogenaamde "nulde en eerste lijn" worden versterkt waardoor maatwerk voorzieningen mogelijk minder snel nodig zijn.

2.A.1	De transformatie. Van maatwerk naar voorliggend
Toelichting	Door actief in te zetten op de transformatie, de versterking van eigen kracht, sociaal netwerk, preventie en algemene voorzieningen wordt bijgedragen aan de vermindering van de druk op de maatwerkvoorzieningen. Een investering in de algemene voorzieningen, ook financieel, leidt tot het minder hoeven inzetten van maatwerkvoorzieningen en specialistische zorg. Inmiddels ingezette initiatieven worden doorontwikkeld en het ontplooiën van nieuwe initiatieven wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Daarnaast wordt ingezet op het beter verbinden van initiatieven vanuit de gedachte; samen sterk!
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Organisaties werken nog onvoldoende samen en kijken onvoldoende over grenzen heen. • Bewustwording van nut en noodzaak en de daarbij behorende gedragsverandering van inwoners en organisaties komt niet voldoende tot stand. • Onvoldoende wenkend perspectief waardoor organisaties het bedrijfsbelang boven het cliëntbelang stellen. • Onvoldoende optimaliseren van werkprocessen bij 1Stroom
Planning	Nadat het werkplan integraliteit en transformatie is vastgesteld zullen keuzes gemaakt worden op basis van urgentie en/of haalbaarheid/betaalbaarheid.
Financiën	Daar waar een algemene voorziening de druk op een maatwerk voorziening kan verminderen kan geld voor die maatwerk voorziening worden ingezet als investering in de algemene voorziening. Dit speerpunt kan budgetneutraal worden uitgevoerd.
Participatie Indicatoren	<p>Om participatie op dit speerpunt vorm te geven zal gebruik gemaakt worden van bestaande overleg vormen met inwoners en organisaties. De ontwikkeling van dit speerpunt vindt plaats in diverse projecten. Op projectniveau wordt op verschillende manieren participatie door burgers gevraagd. Beleidsvorming en –uitvoering vindt plaats in overleg en in samenwerking met professionals uit de zorg en gezondheidszorg, (regionale) patiëntenverenigingen en andere belangbehartigers. Indien nodig kan een nieuwe, tijdelijke, overlegvorm bijvoorbeeld in de vorm van een denktank, worden opgezet. Op de diverse onderdelen in deze transformatie zetten we in op de volgende niveaus van participatie; consulteren, samen beslissen, samen handelen worden ingezet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • demografische druk • WMO cliënten met een maatwerkarrangement • huidig aantal 547 • streefcijfer 500 • tevredenheid welzijnsvoorzieningen • huidig cijfer 66% • streefcijfer 66% <p>Als het aanbod in welzijn en voorliggende voorzieningen wordt uitgebreid is de verwachting dat de maatwerkvoorzieningen op dat punt minder worden. Op basis van een analyse van het huidige aanbod en het benodigde aanbod van voorliggende voorzieningen, is de verwachting dat hierop specifiek kan worden ingezet. Het meten van de tevredenheid over de voorzieningen is dan een belangrijke graadmeter voor het succesvol kunnen inzetten hiervan.</p>
2.A.2	Aansluiting Zorg en Onderwijs
Doel	Uitgaande van de ondersteuningsvraag van kind of ouders, werken onderwijs en jeugdhulp samen om kind en ouders te ondersteunen zodat kinderen zoveel mogelijk in de eigen omgeving opgroeien.

2.A.2	Aansluiting Zorg en Onderwijs
Toelichting	<p>Doel is dat kinderen zoveel mogelijk in hun eigen omgeving opgroeien. Omdat kinderen een belangrijk deel van hun tijd op school doorbrengen, is de betrokkenheid van het onderwijs om dit doel te bereiken van belang. Aansluiting van scholen (primair onderwijs en voortgezet onderwijs) op de jeugdhulp en omgekeerd is essentieel. Het onderwijs verleent mede in het kader van passend onderwijs regelmatig ondersteuning aan leerlingen. Voor zover van toepassing moet dit aansluiten op de jeugdhulp die een leerling ontvangt. Daarnaast is het van belang dat signalen vanuit het onderwijs tijdig leiden tot inzet van jeugdhulp en is betrokkenheid vanuit het onderwijs belangrijk als jeugdhulp wordt ingezet. In 2020 zijn stappen gezet om de aansluiting te verbeteren. Er zijn speerpunten geformuleerd en het contact is verder verbeterd. Wachtlijstproblematiek, inkoopvoorwaarden van zorgaanbieders en verschillende verantwoordelijkheden tussen gemeente en onderwijs blijven aandachtspunten. In 2021 zal hier opnieuw op worden ingezet.</p> <p>Er zijn experimenten uitgevoerd die geëvalueerd worden en de werkwijze zal geborgd worden. Vervolgens kunnen er nieuwe experimenten ingezet worden om de verbinding GGZ en onderwijs verder te verbeteren. De gemaakte afspraken worden geborgd, zodat de opbrengst voor alle partijen duidelijk is. Daar waar nodig faciliteren we ondersteuning op een manier die past bij de ondersteuningsvraag. We zetten in op slimme verbindingen van maatwerkvoorzieningen met het onderwijs rondom een kind.</p> <p>Nu we op lokaal niveau goede stappen hebben gezet gaan we nu ook op Liemers niveau de aansluiting tussen zorg en onderwijs verbeteren. Het onderwijs en het samenwerkingsverband van het onderwijs is op Liemers niveau georganiseerd waar ook enkele speciaal onderwijs scholen onder vallen. De gemeenten Westervoort, Duiven, Zevenaar en Montferland zijn bereid om hier aan mee te werken.</p>
Risico's	<p>Organisaties gaan niet voldoende mee in deze beweging. De bereidheid van de andere gemeenten is groot. Maar lokale verschillen kunnen ertoe leiden dat op regionaal niveau minder resultaten worden bereikt. De wet op de privacy kan een belemmerende factor zijn. Deze nieuwe vorm van samenwerking vraagt flexibiliteit van alle partijen.</p>
Planning	<p>We gaan door met het op casusniveau ophalen van informatie om uiteindelijk de aansluiting te verbeteren en ouders en kinderen nog beter te kunnen ondersteunen. We zijn in 2020 gestart in de Liemers met het formuleren van de opdracht om de aansluiting tussen zorg en onderwijs te verbeteren. We gaan de afspraken inventariseren en waar nodig en gewenst deze in breder verband vastleggen en borgen. Vervolgens zullen we medio 2021 de opdracht gaan uitvoeren waarna we in het laatste kwartaal de eerste resultaten laten zien en bepalen wat het vervolg is.</p>
Financiën	<p>Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat uitvoering van dit speerpunt budgettair neutraal verloopt.</p>

2.A.2	Aansluiting Zorg en Onderwijs
Participatie Indicatoren	<p>Wij gaan samen met andere gemeenten, het onderwijs, maar ook ouders en kinderen verder uitvoering geven aan dit speerpunt. We vragen ouders en partners om mee te doen en mee te denken. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de bestaande overlegvormen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • achterstandsleerlingen • huidig percentage: 11,92% • streef percentage: 11% • aantal VVE-plaatsen • huidig aantal: 30,25 • streefwaarde: 30,25 • jongeren met jeugdhulp • huidig percentage: 13,3% • streef percentage: 12,3% • jongeren met jeugdbescherming • huidig percentage: 0,9% • streef percentage: 0,9% • beëindigde jeugdhulptrajecten, voortijdig afgesloten • huidige percentage: 16,7% • streef percentage: 16,6% <p>Deze indicatoren verwijzen naar de inzet van preventieve maatregelen. Zowel de aansluiting van zorg en onderwijs als het hierna genoemde onderwijs achterstanden beleid zijn er op gericht achterstanden en problemen bij kinderen te voorkomen.</p> <p>Wanneer het ingezette beleid effectief blijkt te zijn zal, naar verwachting, het aantal achterstandsleerlingen en VVE plaatsen verminderen. Door vroegtijdig op scholen te signaleren of kinderen problemen hebben kan doorverwijzing naar jeugdhulp voorkomen worden.</p>
2.A.3	Projecten in het kader van Onderwijsachterstandenbeleid
Doel	Kinderen een betere startkwalificatie voor hun onderwijsperiode en in het verlengde daarvan voor hun toekomst.
Toelichting	<p>Toelichting: Westervoort heeft een historie als het gaat om onderwijsachterstandenbeleid. Behalve dat de gemeente daarom al langere tijd gelden ontvangt vanuit het Rijk, worden ook al langer gemeentelijke gelden ingezet. Voor een deel van deze gemeentelijke middelen heeft in het verleden (college)besluitvorming plaats gevonden; het gaat om scholing, om het doen van sociaal medische indicaties en om het uitvoeren van de zgn. KJKmonitor.</p> <p>De projecten betreffen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Vergroten van de ouderbetrokkenheid b. VVE-aanbod in groep 1 basisonderwijs c. Verbinding onderwijs – zorg d. peutermonitor
Risico's	Inhoudelijk; niet Financieel; wegvallen Rijksmiddelen en/of gemeentelijke middelen

2.A.3	Projecten in het kader van Onderwijsachterstandenbeleid
Planning	Ad.a.: april 2020 – december 2023 Ad.b.: april 2020 – december 2021 Ad.c.: vanaf april 2020 Ad.d.: vanaf april 2020
Financiën	financiering van de vier projecten voor de periode 2020 – 2023 gebeurt door het inzetten van resterende Rijksmiddelen 2019 (nb.: is toegestaan vanuit de Rijksoverheid) en voor het overige door de inzet van gemeentelijke middelen.
Participatie	primair onderwijs (Liemernovum en Innerwaard) en kinderopvangorganisaties (Puck&CO, Humankind en Zonnekinderen)

2.A.4	Kansrijke start
Doel	Wij willen een sluitende en samenhangende aanpak van (aanstaande) zwangeren en (jonge) ouders in een kwetsbare situatie. Wij streven er naar dat alle kinderen een kansrijke start hebben.
Toelichting	<p>De Rijksoverheid is in 2019 begonnen met het actieprogramma Kansrijke Start. Uitgangspunt is dat ieder kind de best mogelijke start verdient van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. De eerste 1.000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt een belangrijke voorspeller te zijn van problemen – zowel fysiek als mentaal - op latere leeftijd.</p> <p>Soms heeft een kind geen goede start bij de geboorte. Geen goede start wil zeggen: het kind wordt te vroeg geboren, heeft een te laag geboortegewicht of allebei. Maar ook na de geboorte kunnen problemen ontstaan die ervoor zorgen dat het kind geen goede start heeft.</p> <p>De oorzaak van geen goede start na de geboorte ligt voornamelijk bij sociale risicofactoren en het gebrek aan beschermingsfactoren. Als een kind in de vormende fase blootstaat aan stress, rook, slechte voeding, mishandeling of andere risicofactoren, dan is dat de wortel voor gezondheidsverschillen. Deze grote verschillen in kansen op een lang en gezond leven hebben weinig te maken met erfelijke factoren, maar alles met de omstandigheden waarin kinderen zich ontwikkelen en opgroeien. Het blijkt dat deze kinderen uit kwetsbare gezinnen zich lichamelijk, geestelijk en sociaal minder goed ontwikkelen. Wij willen (aanstaande) kwetsbare ouders helpen zodat hun kinderen zo gezond mogelijk hun leven starten. Kinderen hebben na een veilige, gezonde en kansrijke start meer kans om op te groeien tot zelfredzame burgers. Dit doen wij al met programma's als Nu Niet Zwanger en Stevig ouderschap. Met een sluitende (preventieve) aanpak kan (complexe) problematiek op een later moment voorkomen worden. Beide aspecten kunnen daarnaast (op langere termijn) kosten besparen.</p>
Risico's	Kansrijke start opereert in meerdere domeinen. Sociale domein, geboortezorg en het medische domein. Om resultaten te boeken is bereidheid nodig vanuit alle domeinen. Met bereidheid van andere partijen wordt gedoeld op inzet in tijd en geld maar ook over de grenzen kunnen en willen kijken van de eigen organisatie, allemaal met het belang van het kind voorop. Er zal zowel lokaal als regionaal een coalitie worden gevormd met betrokken partijen. Ook de bereidheid van andere gemeenten is nodig om goede afspraken te maken op regionaal niveau. Ook de bereidheid van (aanstaande) ouders om geholpen/ondersteund te worden is een randvoorwaarde om resultaat te kunnen behalen.

2.A.4	Kansrijke start
Planning	Lokaal wordt onder de regie van de gemeente in 2020 een coalitie van betrokken partners gevormd. In 2021 moet dit leiden tot betere samenwerking tussen de betrokken partijen en onderlinge afspraken hierover. Ook op regionaal niveau zijn er in initiatieven om samenwerking op te zoeken. In 2021 moet dit gestalte krijgen in concrete afspraken over bijv. samenwerking, en eenduidige signalering en doorverwijzing.
Financiën	Uitvoering van dit speerpunt gebeurt budgettair neutraal. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van externe financiële bronnen. Zo maken we gebruik van extra rijksmiddelen voor Kansrijke start, en loopt er in 2020 een subsidieaanvraag bij ZonMw. Dit zou een extra impuls geven aan Kansrijke start.
Participatie Indicatoren	Partijen als huisartsen, kraamzorg, verloskundigen, ziekenhuis, jeugdgezondheidszorg, sociaal loket zijn belangrijke partijen die van belang zijn om te streven naar een kansrijke start voor alle kinderen. We gaan ook in gesprek met ervaringsdeskundige inwoners. Aantal kinderen in armoede huidig percentage: 8% streef percentage: 7% Het doel van het project Kansrijke start is het laten afnemen van het aantal kinderen in de knel en daarmee het aantal kinderen dat in armoede opgroeit. Wanneer kansrijke start succesvol is zal dit getal dus lager worden.
2.A.5	Wijkaanpak/wijkgericht werken Broeklanden
Doel	De sociale draagkracht en draaglast zijn in balans in de wijk Broeklanden.
Toelichting	In 2019 is die notitie spankracht in Westervoort vastgesteld. In deze notitie bleek dat er kwetsbare wijken zijn in Westervoort en dat er binnen deze wijken sprake is van een clustering van kwetsbare inwoners. In wijk de Broeklanden wordt met Vivare, Mikado, het sociaal loket en andere partners gezocht naar slimme verbindingen en mogelijk nieuwe verbindingen zodat de balans tussen de sociale draaglast en sociale draaglast in de wijk op zijn minst in evenwicht is. Partners zijn Vivare, Mikado, wijkenteam, team Binnenstebuiten en bestaande inwoners.
Risico's	Mogelijk is het lastig om inwoners te betrekken. De vraag is of er voldoende mogelijkheden zijn om de woningtoewijzing te beïnvloeden. De aanpak wordt bekostigd van tijdelijk geld van Mikado. Gedurende het project moet er bekeken worden of dit structureel geld zal gaan vragen.
Planning	Vorbereiding 2020 doorlooptijd tot einde 2023
Financiën	Het project wordt ambtelijk ondersteund door de gemeente Westervoort. Voor de wijkopbouwwerker is er geld gereserveerd binnen Mikado.
Participatie Indicatoren	De bewoners van de wijk Broeklanden zullen een actieve rol spelen in dit project. Niet meer voor, maar samen met inwoners is het uitgangspunt. WMO cliënten met een maatwerkvoorziening Huidig aantal: 547 streef waarde:500 De verwachting is, dat wanneer een wijk wordt versterkt, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van de inwoner wordt vergroot. De effectiviteit hiervan zou terug te lezen moeten zijn in de indicator van het aantal personen dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening in deze wijk.

2.A.6	Vervanging kunstgrasmatten voetbalvereniging
Doel	Veilig en conform de eisen gebruik kunnen maken de kunstgrasvelden
Toelichting	<p>De kunstgrasvelden voldoen niet meer aan alle eisen en zijn afgekeurd. De kunstgrasmatten zijn in principe versleten en moeten worden vervangen. Er zijn twee opties:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vervangen van de kunstgrasmatten in 2022. Uitvoeren van onderhoud in 2020, zodat de velden tot de vervanging medio 2022 gebruik kunnen worden conform de eisen. 2. Het uitvoeren groot onderhoud door erg versleten doelgebieden te “ruilen” met de uitloopstukken waardoor de velden pas in 2024 vervangen kunnen worden. De voetballer ziet en merkt de verschillen bij de bespeling. De velden worden voor twee jaar goedgekeurd en moeten in 2022 opnieuw gekeurd worden, dat weer kosten met zich mee kan brengen om het veld aan de eisen te laten voldoen. <p>Voor voetbal zal er één nieuwe voetbalaccommodatie worden gepland, waarvoor een haalbaarheidsonderzoek zal worden uitgevoerd. De resultaten hiervan kunnen van invloed zijn op de vervanging van 1 of 2 kunstgrasvelden en het tijdstip waarop.</p>
Risico's	De velden zijn in principe versleten, maar de levensduur kan worden verlengd met maximaal 4 jaar, zodat ze net aan de eisen voldoen. Het risico bestaat wel dat er in de goedgekeurde periode de conditie toch onder de normen komt en een ongeval op het veld kan leiden tot een rechtszaak. De gemeente moet dan kunnen aantonen in een logboek, dat er maandelijks is geïnspecteerd op de hoeveelheid infill, de penaltystippen, de lijnen en de naden. Dat kost veel tijd en geld.
Planning	Is afhankelijk van de gekozen optie.
Financiën	<p>Alle bedragen inclusief 21 % BTW en excl. Indexatiekosten</p> <p>Optie 1 € 737.000:</p> <p>Renovatie 2021: € 350.000,- per veld en € 22.500,- voor de engineering. Totaal € 722.500,--.</p> <p>Extra onderhoudskosten om de velden aan de eisen te laten voldoen in 2020. Totaal: € 10.000,--</p> <p>Herkeuring van 2 velden in 2020. Totaal: € 1.500,--</p> <p>Extra veldinspecties en afstemming onderhoud in 2020: Totaal: € 3.000,--</p> <p>Optie 2 €762.500,-.</p> <p>Renovatie ca. 2024: € 350.000,- per veld en € 22.500,- voor de engineering. Totaal € 722.500,--</p> <p>Excl. indexatiekosten.</p> <p>Groot-onderhoud/ vervangen doelgebieden in 2020. Totaal: € 30.000,--</p> <p>Herkeuring 2020: 1.500,--/ Keuringskosten 2022 € 2.000,--</p> <p>Extra veldinspecties en afstemming onderhoud in 2020/2021: Totaal: € 3.000,--</p> <p>Extra onderhoud gedurende deze jaren: Totaal: € 5.000,--</p> <p>Doorgerekend is variant 1 vervanging in 2021. Dat zorgt voor een kapitaallast van € 81.070 vanaf 2022. De afschrijvingstermijn is conform de nota afschrijvingsbeleid 10 jaar, de rente 1%.</p>
Participatie	De opties moeten worden besproken met de voetbalverenigingen die zullen naar verwachting uitsluitend akkoord gaan met het vervangen van de kunstgrasveld in 2021. Hun standpunt zal ook afhankelijk zijn van de voortgang en resultaten van het haalbaarheidsonderzoek van een nieuwe voetbalaccommodatie.

2.A.7	Andere dekking combinatiefunctie sport met 8 uur per week
Doel	Meer activiteiten sport, bewegen, onderwijs
Toelichting	De combinatiefunctionaris sport is met het beweegteam bijzonder succesvol bij de fysieke en mentale ontwikkeling van kinderen. In feite is geen sprake van een uitbreiding maar een andere dekking van het bestaande contract
Risico's	Geen
Planning	Uitvoering na besluitvorming
Financiën	Structureel € 12.500
Participatie	De sportverenigingen en de scholen bepalen door vertegenwoordiging in de stuurgroep de inzet van de combinatiefunctie sport.
Indicatoren	

2.A.8	Sportakkoord
Doel	Vaststelling van sportakkoord Westervoort
Toelichting	Op landelijke en provinciaal niveau is er een sportakkoord getekend door alle relevante maatschappelijke partners dat tot doel heeft sport en bewegen te verenigen, te versterken en de maatschappelijke waarde van sport en bewegen te vergroten met alle positieve gevolgen voor de inwoners en de samenleving (doelstellingen sociaal domein). Op de volgende thema's kan een sportakkoord gemaakt worden: inclusief sporten, vitale sport- en beweegaanbieders, van jongs af vaardig in bewegen, duurzame sportinfrastructuur, positieve sportcultuur en topsport die inspireert. Het landelijke sportakkoord zal worden vertaald naar een Sportakkoord Westervoort. De werkzaamheden hiervoor zullen worden uitgevoerd door een projectleider van de GSF. De kosten worden helemaal gedekt door een rijksbijdrage. Voor de uitvoering van het sportakkoord is ook een rijksbijdrage beschikbaar van € 10.000,-
Risico's	geen
Planning	Het sportakkoord zal worden getekend in juni 2020 en na de zomer zal gestart worden met de uitvoering.
Financiën	Inkomsten van het rijk van bedragen € 15.000,- voor de aanstelling van een sportformateur en € 10.000,- voor de uitvoering. Dit speerpunt kan budget neutraal worden uitgevoerd.
Participatie	Het sportakkoord wordt opgesteld in samenwerking met alle Westervoortse sportorganisaties, onderwijs en maatschappelijke organisaties.
Indicatoren	

B. Meedoen naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.B.1	Inzet op inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt
Doel	Inwoners perspectief bieden op uitstroom richting de arbeidsmarkt al dan niet via inzet van specifieke instrumenten / projecten.

2.B.1	Inzet op inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt
Toelichting	<p>Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2019 zijn extra financiële middelen beschikbaar gesteld om enerzijds onze uitvoeringsorganisatie RSD 'de Liemers' toekomstbestendig te maken en anderzijds om te investeren in de klanten van de RSD met als doel het realiseren van extra uitstroom naar de arbeidsmarkt. Zoals uit de evaluatie van de zogenoemde "Businesscase RSD" over 2019 blijkt waren voor 2019 de volgende resultaten (KPI's) afgesproken en ook behaald:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volledig zicht op de Participatiewet; • 331 klanten, met kans op werk, hebben in 2019 een stap voorwaarts gezet richting werk; • Gemiddeld 85% Liemerse klanten, met kans op werk, hadden in 2019 een activiteit richting werk; • 304 Liemerse klanten, stromen uit richting werk; • Volledig zicht op de duurzame uitstroom (ongeveer 80%); • Er is gewerkt binnen de bestaande financiële middelen. <p>De huidige Businesscase kent een looptijd tot 1 juli 2021. Het niet blijvend investeren in de doelgroep leidt tot een mindere uitstroom en daaraan gekoppeld bestandstoename met een toenemende druk op het BUIG-budget. Uit onderstaande financiële onderbouwing blijkt dat het voortzetten van de Businesscase leidt tot een aanzienlijk positief resultaat. Voorgesteld wordt om de businesscase te verlengen t/m 31 december 2021 en vervolgens op grond van een evaluatie over de jaren 2019 en 2020 bij de voorjaarsnota 2021 al dan niet met voorstellen te komen om de businesscase te verlengen voor daarop volgende jaren.</p>
Risico's	<p>De voorgestelde plannen gaan uit van blijvende positieve ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de daaraan verbonden blijvende vraag naar arbeidskrachten. Inmiddels heeft het overgrote gedeelte van bestand een grote afstand tot de arbeidsmarkt, dit vraagt om een langduriger begeleiding/aanpak om inwoners werkfit te maken.</p> <p>De bestuurlijke daadkracht: Samenwerking in dezen is een must. Echter verschillende belangen kunnen leiden tot vertraging besluitvorming en daarmee vertraging in de uitvoering.</p> <p>De coronacrisis heeft al gevolgen voor de bestandsontwikkeling bij de RSD. Momenteel is niet in te schatten wat de exacte consequenties zijn. Door de RSD worden diverse scenario's uitgewerkt. Met de kennis van nu (begin april 2020) blijft de noodzaak om extra te investeren in het realiseren van uitstroom aanwezig of wellicht sterker aanwezig. Immers de nieuwe instroom moet met een kleine steun in de rug na de coronacrisis weer redelijk snel aan de slag kunnen.</p>
Planning	Uitvoering vindt plaats aan de hand van de door de RSD 'de Liemers' opgestelde begroting 2021.

2.B.1	Inzet op inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt
Financiën	<p>Voor het verlengen van de Businesscase voor de 2e helft van 2021 is een extra investering noodzakelijk van € 108.180. Uitgaande de de huidige verdeelsleutel is er voor Westervoort sprake van een totale investering van € 249.612. De berekende schadelastbeperking bedraagt € 714.444. Er is over 2021 sprake van een positief resultaat van € 464.832. De businesscase richt zich op uitstroom. De instroom hebben we niet in de hand. we zijn streng aan de poort maar als het economisch slecht gaat zullen we het aantal bijstandsgerechtigden zien stijgen. Voorzichtigheidshalve boeken we het positieve resultaat daarom niet in.</p> <p>De berekende schadelastbeperking is gebaseerd op de gegevens van voor de coronacrisis. Op moment van opstellen van deze voorjaarsnota is niet aan te geven hoe e.e.a. zich (financieel) zal gaan ontwikkelen. Duidelijk is wel dat extra investeren in uitstroom op termijn tot financiële voordelen (minder meer) in de uitgaven BUIG zal gaan leiden.</p>
Participatie Indicatoren	<p>De gemeente is via de RSD continue in gesprek met werkgevers om extra arbeidsplaatsen te creëren. Daarnaast worden zoveel mogelijk mogelijkheden benut om plekken te genereren bij verenigingen en organisaties en waar mogelijk bij bedrijven en ondernemers. Hier ontstaat een wederzijds voordeel. Het voornemen is om zoveel mogelijk te schakelen op het gebied van Activerend Werk en het speerpunt Statushouders tussen Duiven en Westervoort.</p> <ul style="list-style-type: none"> • bijstandsuitkering (aantal per 1000 inwoners) • huidig cijfer: 38,5 • aantal schuldhelpverleningstrajecten • huidig cijfer: 112 • Jeugdwerkeloosheid • huidig cijfer: 2% • Netto arbeidsparticipatie • huidig cijfer: 67,5% • Aantal uitkeringsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt • huidig cijfer: 255 • Duurzame uitstroom (>1 jaar) naar betaald werk • huidig cijfer: 41 • Percentage cliënten met (activerings)traject • huidig cijfer: 86,24% • Aantallen cliënten dat de stap gezet heeft naar volgende trede • huidig cijfer: 66 • Aantal werkfitte cliënten • huidig cijfer: 44 <p>Alle activiteiten van de RSD zijn er op gericht om mensen geheel of gedeeltelijk in hun eigen levensonderhoud te laten voorzien. Door de inzet van gerichte activiteiten streven wij naar verbetering / vooruitgang. In verband met de huidige corona crisis is de arbeidsmarkt zeer onvoorspelbaar. We handhaven daarom de huidige cijfers als streefwaarden.</p>

2.B.2	Statushouders
Doel	<p>Het doel is meerledig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integratie en participatie van nieuw komende statushouders en mensen met een migratieachtergrond; • Als gemeente in contact blijven met statushouders en gezinnen met een migratieachtergrond die zich in Westervoort huisvesten, om zo: <ul style="list-style-type: none"> • wanneer noodzakelijk een vorm van ondersteuning te kunnen organiseren (voorkomen dat over paar jaar hernieuwde kennismaking nodig is); • voortgang van inburgering te kunnen monitoren. Samen met de voortgang in integratie, taal en participatie.
Toelichting	<p>Westervoort heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid waar het gaat om huisvesting en ondersteuning bij integratie en participatie van statushouders en migranten. We willen op een goede en verantwoorde manier voldoen aan ónze rol in de taakstelling, begeleiding, ondersteuning en inburgering van de statushouders en mensen met een migratieachtergrond in de gemeente Westervoort. In de vigerende beleidsnotitie aangaande regie op inburgering en participatie is aangegeven hoe de gemeente vorm geeft aan deze verantwoordelijkheid. In deze nota wordt ook voorgesorteerd op voorziene landelijke wetwijziging.</p> <p>De verwachting is dat de verantwoordelijkheden op basis van de Nieuwe Wet Inburgering substantieel verzaard wordt. Ten tijde van het optellen van de begroting was de ingangsdatum van de nieuwe Wet Inburgering 1 juli 2021.</p> <p>In 2021 zetten we verder in op</p> <ul style="list-style-type: none"> • het integreren, participeren en inburgeren van statushouders en mensen met een migratieachtergrond die nieuw komen in Westervoort • het verder uitbouwen / versterken van het netwerk rond statushouders en samenwerking tussen de netwerkpartners; • verdere implementatie en bijschaven van de taakverzwaring op basis van de nieuwe wet Inburgering).
Risico's	<p>De Rijksuitkeringen zijn niet toereikend om voldoende ondersteuning te bieden. Zie hiervoor de toelichting in de paragraaf financiën.</p> <p>Het is van belang dat alle beschikbare informatie door alle partijen wordt gedeeld om adequate ondersteuning te kunnen bieden. Indien dit vanwege privacywetgeving niet gebeurt kan dit leiden tot vertraging in inburgering en integratie.</p>
Planning	<p>In 2021 wordt de samenwerking in het kernteam voortgezet, wordt de samenwerking met externe netwerkpartners voortgezet en uitgebreid waar nodig.</p> <p>Als de nieuwe wet Inburgering later dan 1 juli 2021 wordt ingevoerd wordt de planning van het implementatietraject daarop aangepast.</p>

2.B.2	Statushouders																				
Financiën	<p>Jaarlijks stelt de rijksoverheid budget beschikbaar voor de taakuitvoering voor statushouders. Of er nog extra middelen beschikbaar komen voor de taakverzwaren op basis van de nieuwe wet is niet bekend</p> <p>Er zijn twee aanvullingen ten opzichte van de huidige begroting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het subsidiebudget voor de maatschappelijke begeleiding is al een aantal jaar structureel te laag. Daarom de wens voor het verhogen van dit budget van €17.000 naar €28.000 Deze verhoging is gebaseerd op de onderdelen die al aantal jaren worden ingekocht voor de maatschappelijk ondersteuning en het aantal te vestigen statushouders per jaar; • 1Stroom had en heeft voor de statushouderstaken in 2019 en heeft in 2020 structureel 0.6 fte te weinig voor het uitvoeren van de regievoeringstaken voor statushouders voor de gemeenten Westervoort en Duiven. Een deel van dit structurele tekort is in 2019 en tot 1 augustus 2020 ingevuld met tijdelijk budget. Dit budget is op per 1 augustus 2020. Dat betekent dat vanaf dat moment er geen formatie beschikbaar is voor de regievoeringstaken (uitvoeringstaken) aangaande statushouders. Voor de garantie van de continuïteit en kwaliteit van de taakuitoefening van de wettelijke regievoeringstaken aangaande statushouders moet jaarlijks €16.617 bijgeraamd worden. De formatie-uitbreiding is nodig voor onze gemeente om aan haar verplichte taakstelling vanuit de Rijksoverheid / COA te voldoen zodat de gemeente een bijdrage kan leveren aan de integratie en participatie van nieuwkomers. <p>In het kalenderjaar 2020 bereid de gemeente Westervoort zich voor de nieuwe wet Inburgering. Tijdens deze voorbereiding worden kosten gemaakt. De rijksoverheid heeft in de meicirculaire van 2019 een budget via een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld met twee doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering inburgeren. • gemeenten zich oriënteren op de regierol inburgering zodat een soepele overgang naar het nieuwe stelsel wordt bevorderd. <p>Voor de gemeente Westervoort komt dit neer op een twee maal een uitkering van € 17.500. Een keer voor het jaar 2019 en één keer voor het jaar 2020. In totaal € 35.000.</p>																				
Participatie	<p>Diverse vrijwilligers maar ook verenigingen en organisaties (waaronder RSD en VWON) worden betrokken in de brede aanpak. Samen beslissen, samen handelen.</p>																				
Indicatoren	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th>Westervoort huidig cijfer</th> <th></th> <th>Bron</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>inwoners met migratieachtergrond</td> <td></td> <td>18,3</td> <td></td> <td>CBS</td> </tr> <tr> <td>arbeidsparticipatie</td> <td></td> <td>vooralnog niet beschikbaar</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>statushouders met taaldiploma</td> <td></td> <td>vooralnog niet beschikbaar</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			Westervoort huidig cijfer		Bron	inwoners met migratieachtergrond		18,3		CBS	arbeidsparticipatie		vooralnog niet beschikbaar			statushouders met taaldiploma		vooralnog niet beschikbaar		
		Westervoort huidig cijfer		Bron																	
inwoners met migratieachtergrond		18,3		CBS																	
arbeidsparticipatie		vooralnog niet beschikbaar																			
statushouders met taaldiploma		vooralnog niet beschikbaar																			

C. Zelfredzaamheid naar vermogen

Dit zijn de speerpunten:

2.C.1	verbinding beschermd wonen en voorliggend veld
Doel	<p>Voor mensen die uitstromen uit het beschermd wonen willen we: zelfstandig wonen met goede begeleiding in een eigen (zelf gehuurde) woning voor meer inwoners binnen handbereik brengen</p> <p>geleidelijke afbouw en omvorming van intramuraal beschermd wonen naar een lokale basisinfrastructuur met een breed scala aan ondersteuningsvormen (en woonvarianten) lokaal in de wijk</p>
Toelichting	<p>Ontwikkelen van voorliggende voorzieningen om zoveel mogelijk een beroep op duurdere beroepsmatige ondersteuning te voorkomen.</p> <p>In Westervoort maakt de Sociale Supermarkt zich sterk voor het ontwikkelen van algemene voorzieningen. Het is een netwerkorganisatie bestaande uit Inloophuis De Herberg, dagbesteding Interstap, Stichting Welzijn Ouderen, Mikado en de gemeente. Doel is dat inwoners mee of meer doen. Door samenwerking zijn ook kleine initiatieven in staat om meer te doen aan ontmoeting, sociale cohesie en zinvolle dagbesteding voor inwoners van Westervoort. Zij kunnen rekenen op de ondersteuning en de kennis van de grotere organisaties. De beweging is op gang gebracht, en zal zich de komende tijd verder ontwikkelen.</p> <p>Welke voorliggende voorzieningen precies ontwikkeld worden, is afhankelijk van de vraag/behoefte en het gewenste effect. Uiteraard wordt ook samengewerkt met andere partners zoals RIBW en GGNET.</p> <p>Voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De algemene ontwikkelingen die vallen onder de vlag van 'De Sociale Supermarkt' zoals: • Groenteplein • Connexion • Inloophuis de Herberg • Dagbesteding in de Uitterweert, • Inloophuis de Herberg (waaronder oudercontact voor kinderen met autisme) • vroeg erop af aanpak • bemoeizorg/zorgbemiddeling • Maatjesproject 'vriendendienst op stap' • Informele netwerkondersteuning Mee Gelderse Poort • Jongerencoach • buurtcirkels • Etc.
Risico's	overlast in de buurt, verkommering en vereenzaming van de cliënt, toekomstige financiering/bezuinigingen, stigmatisering/onbegrip vanuit de buurt.
Planning	m.i.v. 2021
Financiën	Dit kan binnen het bestaande budget.
Participatie Indicatoren	<p>deelname aan de samenleving impliceert een zinvolle dagbesteding maar ook vrijetijdsbesteding en inbedding in de wijk en van betekenis zijn voor de maatschappij/een ander.</p> <p>Tevredenheid welzijnsvoorzieningen</p> <p>huidig cijfer: 66%</p> <p>streefwaarde: 66%</p>

2.C.2	Scheiden zonder schade
Doel	De schade bij kinderen zoveel mogelijk beperken als hun ouders uit elkaar gaan. Onze inzet is om, met input vanuit ouders, kinderen en professionals, te komen tot concrete acties zodat we deze schade kunnen beperken.
Toelichting	Scheiden is een veelvoorkomend maatschappelijk verschijnsel geworden. Er komt veel bij kijken en het is voor alle betrokkenen een ingrijpende gebeurtenis. De betrokkenheid van kinderen maakt het daarbij nog ingrijpender. Ouders zijn na een scheiding geen partners meer, maar het ouderschap blijft. De meeste ouders lukt het om samen goede afspraken te maken over de invulling van het ouderschap als ze niet meer samen zijn. Maar er zijn ook ouders bij wie dat niet lukt en waarbij het kind knel komt te zitten in de strijd tussen de ouders. Deze kinderen kunnen op korte en lange termijn negatieve effecten ondervinden op hun ontwikkeling, waardoor er vaker een beroep gedaan wordt op jeugdhulp en begeleiding in de volwassen leeftijd. Om dit te voorkomen willen we insteken op een preventieve aanpak waarbij we in een zo vroeg mogelijk stadium ouders en kinderen de juiste ondersteuning willen bieden. We sluiten aan bij de uitrol van het landelijke Programma Scheiden zonder schade en zoeken aansluiting bij de regionale ontwikkelings Complexe echtscheidingen. De omgeving van de gezinnen zullen hierbij betrokken worden volgens de inzichten van De nieuwe Route. Deze ontwikkeling start in 2020 maar zal ook in 2021 een vervolg krijgen.
Risico's	Organisaties gaan niet mee in deze beweging. De kans bestaat dat ondanks de geboden ondersteuning het voor sommige ouders in echtscheidingssituaties moeilijk blijft om het belang van de kinderen voorop te blijven stellen.
Planning	In 2021 willen we op basis van de gegevens van het onderzoek in 2020 een aanbod hebben ontwikkeld om de schade bij kinderen te beperken.
Financiën	Slimme verbindingen en oplossingen worden gevonden door verbeterde inzet van bestaand aanbod. Daarnaast zullen initiatieven van ouders en kinderen gestimuleerd worden. We gaan uit van een budget neutrale opzet.
Participatie Indicatoren	Er wordt nadrukkelijk met ouders, kinderen, eigen netwerk en professionals samengewerkt om te komen tot een aanbod dat voorziet in de behoefte van gezinnen voor, tijdens en na de scheiding. éénouderhuishoudens huidig percentage: 9,3% streef percentage: 9,3% Door de inzet van het programma scheiden zonder schade zal het aantal 1-ouderhuishoudens niet af nemen. Het gaat bij dit speerpunt om het effect van de inzet. De te ontwikkelen vorm van effectmeting binnen het sociaal domein Westervoort is nog niet zover dat de effecten al meetbaar zijn.

Indicator	aantal/percentage Westervoort Programmabegroting 2021-2024	aantal/percentage Westervoort Programmabegroting 2020-2023	Stedelijkheidsklass matig stedelijk	Bron
Jongeren met jeugdhulp	13,3%	13,2%	9,8%	Waarstaatjegemeente (1e halfjaar 2019)

Indicator	aantal/percentage Westervoort Programmabegroting 2021-2024	aantal/percentage Westervoort Programmabegroting 2020-2023	Stedelijkheidsklass matig stedelijk	Bron
Jongeren met jeugdbescherming	0,9%	1,2%	0,9%	Waarstaatjegemeente (1e halfjaar 2019)
Beëindigde jeugdhulptrajecten, voortijdig afgesloten	16,7%	21,1%	16,6%	Waarstaatjegemeente (1e halfjaar 2019)
Demografische druk	66,7%	66,7%	77,0%	Waarstaatjegemeente (2019)
wmo-cliënten met een maatwerkarrangement (aantal per 10.000 inwoners)	547	550	559	Central Station/ Waarstaatjegemeente (1e halfjaar 2019)
Tevredenheid welzijnsvoorziening	66%	63%	61% (gemeenten < 25.000 inwoners)	Rapport Burgerpeiling - Het PON) 2019
Inwoners met migratieachtergrond	18,3%	17,99%	23,6%	CBS Statline (2019)
Arbeidsparticipatie statushouders		niet bekend	niet bekend	
Statushouders met taaldiploma		niet bekend	niet bekend	
Bijstandsuitkering (aantal per 1000 inwoners)	38,5	38,5	26,5	Waarstaatjegemeente (2019)
Aantal schuldhulpverlening	112	113	niet bekend	Central Station (stand 31-12-2019)
Kinderen in armoede	8%	10,07%	5%	Waarstaatjegemeente (2018)
Eenouderhuishoud	9,3%	9,3%	7,1%	Waarstaatjegemeente (2019)
Achterstandsleerlin	11,92%	11,92%	8,59%	Waarstaatjegemeente (2012)
Jeugdwerkelooshei	2%	0,7%	2%	Waarstaatjegemeente (2018)
aantal VVE- plaatsen	30,25	30	niet bekend	Subsidiebeschikkingen (2020)
Netto arbeidsparticipatie	67,5%	67,5%	68,7%	Waarstaatjegemeente (2018)
Aantal uitkeringsgerechtig met grote afstand tot arbeidsmarkt	255	225 inwoners	niet bekend	RSD

Indicator	aantal/percentage Westervoort Programmabegroting 2021-2024	aantal/percentage Westervoort Programmabegroting 2020-2023	Stedelijkheidsklasse matig stedelijk	Bron
Duurzame uitstroom (>1 jaar) naar betaald werk	41	58	niet bekend	RSD
Percentage cliënten met (activerings)traject	86,24%	47%	niet bekend	RSD
Aantallen cliënten dat de stap gezet heeft naar volgende trede	66	45	niet bekend	RSD
Aantal werkfitte cliënten	44	194	niet bekend	RSD

2.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2020-2024 programma Maatschappij

	2020	2021	2022	2023	2024
Autonome financiële ontwikkelingen 2020 e.v.					
Mantelzorgcompliment	-18.500	-18.500	-18.500	-18.500	-18.500
Subsidie inloophuis de herberg	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Dagbesteding interstap	-	-	-	-	-
Voedselbank	-	-	-	-	-
Sport en bewegen	30.000				
Formatie begeleiding statushouders	6.923				
Bijzondere bijstand	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Collectieve ziektekostenverzekering	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
Jeugdzorg	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Volksfeesten	-21.200	-21.200	-21.200	-21.200	-21.200
Sociaal loket 1stroom	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
Wmo-vervoersvoorzieningen	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
Wmo-woonvoorzieningen	100.000				
Wmo-hulp bij de huishouding	740.000	865.000	865.000	865.000	865.000
Wmo-hulp begeleiding	303.000	303.000	303.000	303.000	303.000
sociale werkvoorziening	0	0	0	0	0
onderwijsachterstandenbeleid	0	0	0	0	0
peuterspeelzalen	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
wvggz	24.014	21.126	21.126	21.126	21.126
regionaal transformatieplan	0				
Veilig thuis	28.869				
gelrepas	7.800	-5.100	-5.100	-5.100	-5.100
plusbus	2.900	-27.100	-27.100	-27.100	-27.100
doelgroepenvervoer	149.000	218.000	218.000	218.000	218.000

	2020	2021	2022	2023	2024
Regionale samenwerkingskosten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Combinatiefunctie onderwijs/sport	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Jongerencoaching	39.355	39.355	39.355	39.355	39.355
Opheffen reserves	-26.675				
kruising Parallelweg/Dorpsplein	16.000				
Kosten ivm herbeoordeling aanbesteding groenonderhoud	15.000				
beheerplan essentaksterfte	10.000				
onderhoud openbaar groen	25.500	25.500	25.500	25.500	25.500
Verhoging onderhoudsbudget chemievrij beheer sportvelden	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
onderhoud sportvelden	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Totaal van de ontwikkelingen	2.699.986	2.684.081	2.756.081	2.849.081	2.953.081
Gevolgen speerpunten:					
Andere dekking combinatiefunctie sport met 8 uur per week		12.500	12.500	12.500	12.500
vervanging kunstgrasmatten			81.070	81.070	81.070
inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt					
subsidie maatschappelijke begeleiding		11.000	11.000	11.000	11.000
formatie begeleiding statushouders		16.617	16.617	16.617	16.617
statushouders		35.000			
Deelname cultuurpact		6.000	6.000	6.000	
Groenrenovaties			2.167	2.167	2.167
Beheerplan buitensportaccommodaties		30.000			
Totaal van de speerpunten/wensen		111.117	129.354	129.354	123.354

Bedragen in €

2.5 Aanvullende wensen

Deelname cultuurpact 2021-2024

Met subsidie van de provincie Gelderland kunnen veel culturele activiteiten in de Liemers worden georganiseerd. Het huidige cultuurpact eindigt in 2020 en er is nog geen provinciaal besluit genomen over continuering. Wel zijn er positieve provinciale geluiden die wijzen op voorzetting van het subsidiëren van activiteiten, waarbij het gebruikelijk is, dat de gemeente 50% cofinanciering bijdraagt. Na provinciale besluitvorming zal gestart worden met de programmering. Voor een periode van drie jaar gaat het om € 6.000 jaarlijks.

Groenrenovaties 2021

Vanuit het groenbeleidsplan (2011-2020) is de laatste 10 jaar geld beschikbaar gesteld voor renovaties in de verschillende wijken. Voor 2021 is er geen geld beschikbaar voor renovaties in Westervoort. We kijken nu naar Integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) om efficiënter te kunnen gaan werken. De efficiëntie zit dan in de integrale benadering. In afwachting van IBOR wordt het komende jaar bekeken waar het geld ingezet wordt. Tot die tijd is er voor 2021 een bedrag nodig van € 50.000. Dit betekent een jaarlijkse kapitaallast van € 2.167

Opstellen beheerplan buitensportaccommodaties

Gemeente Westervoort heeft geen beheerplan buitensportaccommodaties. Hoewel er twee gedachtenlijnen worden onderzocht in het kader van de visie op de buitensport; concentratie van de voetbalsport in een nieuwe accommodatie in Westervoort–Noord en de ontwikkeling van een open-multifunctionele sportaccommodatie in Westervoort –Zuid is het wel verstandig om een beheerplan voor de huidige sportvelden te laten opstellen. In de loop der tijd is dit beheerplan breder van opzet geworden. We zoeken naar mogelijkheden voor het realiseren van een nieuwe sportaccommodatie, maar combineren dat met kansen voor woningbouw in Westervoord noord. Ook willen we aansluiten bij de kansen die het Rivierklimaatpark bieden in dat deel van Westervoort. Daarvoor is budget nodig van 30.000 euro. Dat is dus breder dan alleen het beheer van sportvelden.

Programma 3 Omgeving

3.1 Wat willen we bereiken?

Programmadoel

In Westervoort is het goed leven en werken. Wij willen een aantrekkelijke werk- en leefomgeving die toekomstgericht en duurzaam is. We creëren ruimte voor gerichte ontwikkelingen en initiatieven.

Toelichting

We willen de bestaande economische structuur behouden en versterken op zowel de bedrijventerreinen als in de winkelgebieden. Hiermee zijn we in staat te zorgen voor behoud en uitbreiding van de lokale en regionale werkgelegenheid en het voorzieningenniveau. Voor een goed ondernemings- en vestigingsklimaat zijn duurzaamheid en bereikbaarheid van Westervoort belangrijke randvoorwaarden.

Wij willen een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving in onze gemeente. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond. De nadruk ligt op behoud en verbetering van de bestaande kwaliteit van de leefomgeving en het daarbij passende voorzieningenniveau, het benutten van bestaande (natuur-)waarden en een (aanvullend) woonaanbod dat is gericht op maatschappelijke ontwikkelingen en behoefte.

Wij stimuleren en faciliteren en zijn hiervoor uitnodigend naar bewoners, ondernemers en bedrijven, bezoekers en andere partners in vele samenwerkingsverbanden binnen en buiten Westervoort. Wij verbinden en doen mee. Wij zijn ons bewust van bestaande waarden, kwaliteiten en potenties van Westervoort. Wij zorgen er samen voor dat deze evenwichtig worden benut óf worden beschermd.

Hoofddoelen

Daarom zetten we in op:

- Het versterken van goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.
- Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving.
- Het implementeren van nieuwe wetgeving die op ons afkomt.

Externe ontwikkelingen

Verdere economische groei

Nog voordat de coronacrisis uitbrak was ook in Westervoort de voorspoedige economische ontwikkeling merkbaar. Het werkloosheidspercentage is gedaald tot 2,9 %. Op onze bedrijventerreinen en ook die van onze naaste buurgemeente Duiven is weer volop nieuwe bedrijvigheid zichtbaar. Het bevestigt het belang van de Liemerse economie voor de regio Arnhem Nijmegen. Verwacht mag worden dat door de geplande verbreding van de A12, de verlenging van de A15 en de in gang gezette energietransitie de economische positie van de Liemers nog kan verbeteren. Dat biedt ook perspectief voor verdere uitvoering van de gemeentelijke economisch kader voor het centrumgebied en omgeving en de verdere ontwikkeling van het Ambacht. Ook Westervoort participeert in de uitvoering van de recent vastgestelde Liemerse Economische Visie en de oprichting van de Liemerse Ambassade. Hoe een en ander zich zal ontwikkelen na de coronacrisis zal moeten worden afgewacht.

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Op 11 februari 2019 heeft de provincie Gelderland een concept-‘Ruimtelijke Uitwerking’ van het RPW voor inspraak gepubliceerd.

Daarin is concreter aangegeven welke delen van bedrijventerreinen op ‘voorzienbaar’ worden gesteld met het oog om deze eventueel vanaf 2021 weg te bestemmen. De gezamenlijk optrekkende colleges van de Liemerse gemeenten hebben daartegen een kritische zienswijze bij Gedeputeerde Staten ingediend, daarbij verwijzend naar de aantrekkende economie en

de concrete belangstelling van het bedrijfsleven. In de zomer van 2019 leek het er nog op dat de koers van 'wegbestemmen' vervolgd zou worden. Echter, eind 2019 is geconstateerd dat de feitelijk uitgifte van kavels erg voorspoedig verloopt. Tegelijkertijd zijn nieuwe vraag-prognoses uitgevoerd- uitgaande van het CBS-scenario van jaarlijks 1,5% groei. Inmiddels hebben alle EZ-bestuurders van de regio en de EZ-gedeputeerde van de provincie geconcludeerd dat er geen sprake zal zijn van een overschot aan bedrijventerreinen. Daarentegen wordt zelfs behoefte gezien aan nieuwe ontwikkeling van ca. 90 netto ha bedrijventerrein in de regio Arnhem Nijmegen. Kortom, er is voldoende aanleiding om het huidige RPW in 2020 te gaan herzien en het laten vervallen van de schrapopgave.

Richting circulaire economie en duurzaamheid

In 2018 is een start gemaakt met het gemeentelijke programma Circulaire Economie. Het programma circulaire economie bestaat uit drie programmalijnen: Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulariteit (grondstoffentransitie).

Eind 2018 is voor de programmalijn Energietransitie de ambitie vastgesteld om in 2050 energieneutraal te zijn. De noodzaak om hierop inzet te plegen is onverminderd groot, immers: In 2019 is het Klimaatakkoord getekend, met dezelfde doelstelling en is op 1 januari 2020 de Klimaatwet in werking getreden. Dit betekent dat er voor gemeenten steeds meer wettelijke taken en verplichtingen komen op het gebied van Energietransitie en de vrijblijvendheid uit het programma verdwijnt. Het Klimaatakkoord zegt hierover: Hoe de extra uitvoeringskosten voor gemeenten er na 2021 uitzien, is nog onzeker. De Rijksoverheid en de VNG vragen de Raad voor Openbaar Bestuur om dit inzichtelijk te maken middels een artikel 2- onderzoek. De eerste inzichten uit dit onderzoek laten zien dat er tientallen taken bijkomen voor gemeenten en dat hier óók extra rijksgeld voor nodig is, zie hiervoor het kopje "Klimaatwet en gevolgen".

De programmalijn Klimaatadaptatie bestaat uit de grote opgave om de kwetsbaarheid als gevolg van klimaatverandering te verminderen. Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie vraagt aan alle gemeenten een 'stresstest' te doen om verwachte knelpunten op het gebied van onder meer wateroverlast in kaart te brengen. De stresstest is in 2019 afgerond en wordt in 2020 gevolgd door een klimaatdialoog (voorheen 'risicodialoog') met zowel inwoners, veiligheidsregio, bedrijven en andere stakeholders. De klimaatdialoog moet leiden tot een inhoudelijke programmering. De programmalijn Circulariteit sluit voorsnog aan op de doelstelling van het Grondstoffen akkoord: Grondstoffentransitie en reststromenverwaarding waarbij uiterlijk in 2050 grondstoffen efficiënt moeten worden ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. Voor zover er nieuwe grondstoffen nodig zijn, worden deze op duurzame wijze gewonnen en wordt verdere aantasting van de leefomgeving en de gezondheid voorkomen.

Willen we in Nederland de beoogde CO2 reductie halen dan kan dat alleen bereikt worden als we ook de grondstoffentransitie realiseren. De ambitie voor Westervoort is nog niet vastgesteld. De planning is om in de eerste helft van 2020 hierover de dialoog aan te gaan met de raad om vervolgens een en ander nader uit te werken in een programmering.

We kunnen de ambities voor alle de drie programmalijnen alleen realiseren met grote inzet en betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Om hen actief te betrekken is communicatie & participatie in dit programma een speerpunt.

In 2019 is een gezamenlijke, campagnematige Communicatie strategie en het beeldmerk 'Samen1Nergie' ontwikkeld en is de 'participatiestrategie Circulaire Economie' vastgesteld. Daarnaast hebben de opgaven een sterk bovenlokaal karakter. Daarom werken we als gemeente samen met de Liemerse gemeenten, Waterschap Rijn en IJssel en de gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen.

Onze regio Arnhem-Nijmegen profileert zich als circulaire regio en ook in bijvoorbeeld de Woondeal komen circulaire ontwerpen en materiaalgebruik als belangrijke voorwaarde terug.

Daarnaast werkt Westervoort met andere gemeenten uit de regio Arnhem Nijmegen en de provincie Gelderland samen in de Regionale Energiestrategie (RES).

De woningmarkt

De woningmarkt staat onder druk. De woningbehoefte, inclusief het actuele woningtekort, is dermate groot dat een tempoversnelling in productie nodig is. Dit geldt voor de gehele woningmarktregio. Het tekort in de subregio Arnhem is groter dan in de subregio Liemers maar door de nauwe verwevenheid binnen de regionale woningmarkt zijn er de nodige subregiogrens overschrijdende verhuisbewegingen: mensen die vanuit Arnhem naar Westervoort of Duiven verhuizen. Dit vraagt naast subregionale afstemming over woningbouw ook regionale afstemming.

Het zwaartepunt voor de korte termijn ligt op het zorgen voor voldoende nieuwbouw om in te spelen op de acute woningvraag. Dit vraagt om een tempoversnelling in de woningbouw. In de Woondeal en de subregionale woonagenda's is vanuit de gemeenten en provincie een versnellingsambitie opgenomen voor de eerste jaren om het actuele woningtekort in te lopen. Tegelijkertijd is op (langere) termijn sprake van onzekerheden rond woningbouwplanning: bijvoorbeeld ten aanzien van conjunctuur, bereikbaarheid van de regio (A15) en ontwikkelingen buiten de regio (bijvoorbeeld in Utrecht). Deze onzekerheden vragen een vinger aan de pols (op basis van monitoring) en daarmee een flexibele adaptieve programmering gericht op te realiseren plannen.

Het accent voor de aanvullende woonbehoefte ligt van vanwege demografische ontwikkelingen voornamelijk op één- en tweepersoonshuishoudens. Dit zijn ander type woningen dan de huidige eengezinswoningen en vraagt vanwege de doelgroep voornamelijk om betaalbare (nieuwbouw)woningen. In de eerste plaats streven we naar inbreiding. Gelet op het actuele tekort aan woningen in onze gemeente en de woningmarktregio is het nu niet meer de vraag of we een uitbreidingslocatie nodig hebben. We hebben gelet op de actuele woonbehoefte zowel de inbreidingslocaties als een uitbreidingslocatie nodig. Dit uiteraard in nauwe verbinding en afstemming met de subregio Liemers binnen de woningmarkt Arnhem. Daarbij houden we oog voor de kansen die het transformeren van bestaand vastgoed in onze woonkernen naar woningen biedt.

De opgave voor de gemeente blijft nog steeds: de juiste woning, voor de juiste doelgroep op de juiste plaats.

Naar een nieuwe Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. De beoogde invoering is op dit moment 1 januari 2022. Deze omvangrijke stelselwijziging met geheel andere planologische instrumenten, procedures, werkwijze en ict, vraagt ook om een andere rol van de overheid en van partners. Deze transitie en de tijdige voorbereiding daarop is een stevige opgave en raken meerdere domeinen binnen het fysieke domein en de organisatie 1Stroom. Deze ontwikkeling wordt samen met Duiven opgepakt. In 2017 is koersdocument "Implementatie Omgevingswet" en het "Plan van Aanpak Omgevingswet" vastgesteld, op basis waarvan de implementatie verder wordt voorbereid en uitgevoerd. Voor 2020 staan de volgende zaken centraal: omgevingsvisie, verordening fysieke leefomgeving en vergunningverlening (VFL), aansluiting op het digitale stelsel omgevingswet (DSO), werkproces omgevingsvergunning inclusief het vooroverleg en het omgevingsplan van rechtswege en het ontwikkelen van participatiebeleid. Dit bouwen doen wij niet alleen, maar samen met onze partners, waarbij participatie, integraal werken en zaken mogelijk maken, centraal staan.

Vermindering Legesinkomsten vanwege invoering Wet kwaliteitsborging

Op 14 mei 2019 is in de Eerste Kamer de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen aangenomen. De bedoeling is dat deze wet op 1 januari 2021 gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treedt. Op grond van de Wkb is straks voor het technische aspect van een bouwwerk geen omgevingsvergunning meer noodzakelijk. Hier voor in de plaats komt een meldingsplicht. Een eigenaar is dan zelf verantwoordelijk om aan te tonen dat een bouwwerk voldoet aan de

eisen uit het Bouwbesluit 2012. De gemeente is hierin dan niet meer het bevoegde gezag om te toetsen en toe te zien op de naleving van deze voorschriften in de vergunning- en realisatiefase. Hiervoor in de plaats komt een stelsel van private kwaliteitsborging. De invoering van deze wet heeft o.a. invloed op de legesinkomsten van de gemeente. Omdat voor bepaalde bouwwerken geen toets bouwbesluit meer uitgevoerd hoeft te worden (deze bouwwerken worden gevolklasse 1 genoemd) door de gemeente kunnen hiervoor ook geen leges meer geheven worden. Daarnaast zal het aantal vergunning vrije bouwwerken toenemen. Ook hierop kunnen geen leges meer in rekening gebracht worden.

Uit een uitgevoerde scan op de effecten van de inwerkingtreding Wkb is voor Westervoort en Duiven samen blijkt dat zo'n €100.000 (afname Westervoort €16.000,- afname Duiven €84.000,-) aan derving van legesinkomsten vanwege deze invoering te verwachten is. Deze afname in derving ziet met name op in te zetten uren vergunningverlening en toezicht op deze taken. Echter, de invoering brengt weer een nieuwe taak met zich mee zoals het beoordelen van de meldingen die bij de gemeente ingediend worden voor de gevolklasse 1 bouwwerken. Op dit moment is nog onduidelijk of deze uren doorberekend kunnen worden in de leges.

Kanttekening: er bestaat nog een redelijke mate van onzekerheid over de daadwerkelijke invoering van deze wet per 1-1-2021. Mocht deze wet niet ingevoerd worden dan zal er van de genoemde legesderving ook geen sprake zijn. Daarnaast is op dit moment nog niet exact duidelijk welke werkzaamheden met het meldingssysteem gemoeid gaan.

3.2 Autonome financiële ontwikkelingen

De autonome kostenontwikkelingen voor 2020 en volgende jaren worden hier aangegeven. Dat zijn naast incidentele zaken voor 2020, ook de structurele kostenontwikkelingen. Het gaat dus om bestaand beleid waar structurele of incidentele wijzigingen op ontstaan.

Doorbelaste kosten afvalstoffenheffing

Bij de berekening van de afvalstoffenheffing voor 2020 is rekening gehouden met een structurele stijging van diverse kosten. Omdat de begroting geen bijstelmoment was ten opzichte van de voorjaarsnota, zijn de meerkosten niet volledig meegenomen. Het nadeel bedraagt incidenteel € 72.828. De kosten worden gedekt uit de voorziening. Bij de beoordeling van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing in 2021 kan een en ander mogelijk leiden tot een stijging van de afvalstoffenheffing.

Inzet van meeropbrengst leges Omgevingsvergunningen Westervoort

In 2020 verwachten we voor alsnog meer aanvragen omgevingsvergunningen dan in eerste instantie gedacht. Dit betekent ook een meeropbrengst van de leges omgevingsvergunning. Meer aanvragen leidt natuurlijk ook tot meer werk in de vergunning verlening en het toezicht op de bouw. Voor de inhuur van extra capaciteit zijn extra middelen nodig die niet structureel beschikbaar zijn. Immers, er kunnen ook jaren volgen waarbij weer minder aanvragen binnen zullen komen. We gaan dit jaar naar verwachting meer vergunningen verlenen. Dat leidt tot een meeropbrengst van € 45.000 euro. Het werk om die extra baten te realiseren, verrichten we met flexibele krachten. De meeropbrengst van de leges wordt aangewend om deze extra inhuur kosten te dekken.

Verkeersmaatregelen Westervoort

Het budget voor het vervangen van verkeersborden is al langere tijd zodanig laag dat het onmogelijk is om de kwaliteit van de borden op een acceptabel en veilig niveau te houden. Om jaarlijks de kapotte en/of afgeschreven borden te kunnen vervangen is een verruiming van het budget € 15.000,- nodig. Door de kantonier is ingeschat dat zo'n 35% van de borden 20 jaar of ouder is, waardoor de werkzaamheid van de reflectie niet meer door de leverancier gegarandeerd wordt. Als wij deze zouden willen vervangen dan is daar een extra budget van € 10.000 mee gemoeid. Indien ervoor gekozen zou worden om van deze verhoging van het budget af te zien, zou dit betekenen dat we kapotte of verouderde borden en andere kapotte verkeersmaterialen door vandalisme of verkeersongelukken niet kunnen vervangen, waardoor er gevaarlijke verkeerssituaties kunnen ontstaan. Denk hierbij aan de reflecterende afzetpalen etc. Wij zouden de verkeersveilige situaties dan niet kunnen blijven garanderen.

Ledigen prullenbakken Westervoort

Voor het ledigen van prullenbakken is in het laatste jaar voor de fusie iemand ingehuurd. Voor dat jaar werden de werkzaamheden door een aannemer gedaan. Helaas is het inhuurbudget bij de fusie komen te vervallen, waardoor tot nu toe vanuit het algemene inhuurbudget een medewerker wordt ingehuurd. Om het goed ledigen van de prullenbakken te kunnen blijven garanderen wordt voorgesteld om deze werkzaamheden net zoals voorheen weer bij een aannemer neer te leggen. De jaarlijkse kosten bedragen € 42.000 .

Formatie BAG

Zoals gebleken uit de verantwoordingsrapportage 2019 voldoen de gemeente Duiven en Westervoort niet aan de door het Ministerie gestelde termijnen.

De scores voor Borging Proces, Tijdigheid, Volledigheid en Juistheid zitten ver onder de maximale scores. Gedurende de 2 jaar dat het samenwerkingsverband tussen de gemeente Duiven en Westervoort gaande is zijn we nu (grotendeels) zover dat de teams zich bewust zijn van de positie en de functie van de BAG binnen de gemeente en daarbuiten. Door de inbedding en hiermee het (grotendeels) tijdig informeren van de BAG zorgen ervoor dat we naar een betere tijdigheid, volledigheid en juistheid van de BAG (kunnen gaan) toewerken. Dit behoort tot de wettelijke verplichting van de BAG. Echter, er bestaan nog steeds achterstanden en onjuistheden in de BAG-registratie. Deze dienen te worden ingehaald en weggewerkt. Hiermee zal een betere volledigheid, juistheid en tijdigheid gerealiseerd worden.

Om dit te bewerkstelligen is afgelopen jaar een completer beeld van alle BAG-taken en de tijd die deze vragen van de BAG-beheerder gevormd. Binnen de huidige beschikbare uren kan niet op het juiste moment en naar wens aan alle taken van de BAG (oa. tekenwerk, tijdig afhandelen mutaties, tijdig en correct registreren nieuwbouw/uitbouw etc) en het behalen van de juiste scores worden voldaan. Om te komen tot een betere uitvoering van de wettelijke taken die uit de BAG voortvloeien, blijkt een structurele uitbreiding van 0,5 fte noodzakelijk is . Vanuit het efficiëntie oogpunt is de voorkeur om de uitvoering van de BAG-taken te combineren met WOZ taken. Hiermee kan een efficiëntie van 0,1 fte behaald worden.

De financiële consequenties van dit voorstel bedragen € 25.200,- structureel (Duiven € 15.876,--/ Westervoort € 9.324,-).

BAG/WOZ

De Waarderingskamer heeft aangegeven dat vanaf 2022 alle woningtaxaties inzake de Wet WOZ gebaseerd moeten zijn op de netto gebruiksoppervlakte (NEN2580). Nu gebruikt 1Stroom de bruto inhoud (m3) om de woningen te waarderen. De BAG hanteert voor het meten van de oppervlakte de gebruiksoppervlakte (m2). Zoals bekend is de BAG-oppervlakte tijdens de opbouw van de BAG in de jaren 2009 en 2010 verkregen vanuit het WOZ-bestand.

Het voormalige ministerie van VROM heeft destijds een conversietabel beschikbaar gesteld om vanuit WOZ-inhoud te converteren naar een BAG-oppervlakte (m2). Deze oppervlaktewaarden zijn zeker niet altijd even betrouwbaar.

Voor woningen die vóór 2010 gebouwd zijn, geldt dus dat de oppervlaktewaarde in de BAG een onzuivere afgeleide vormt van de WOZ-inhoud. Dit omdat gemeenten alleen nieuwe woningen (na 2010) volgens de NEN2580-conform inmeten. De WOZ kan daarom niet zomaar de BAG-oppervlakte als basis gebruiken. Hiertoe moeten de gebruiksoppervlakten van de woningen correct berekend en/of gecontroleerd te worden omdat:

- de basisregistratie BAG verantwoordelijk is voor het correcte registreren en bijhouden van de gebruiksoppervlaktes van gebouwen
- de basisregistratie WOZ verplicht is om vanaf 2022 de waardering van woningen uit te voeren gebaseerd op de gebruiksoppervlakten.

De vele arbeidsintensieve werkzaamheden die voortvloeien uit dit project en de tijdsdruk die erop zit, namelijk het dient geïmplementeerd te zijn per 1 januari 2022 stellen we voor het project uit te besteden. De kosten voor de uitvoering van het project worden geraamd op € 85.000. Het is een

gecombineerd project van de WOZ en de BAG vandaar dat de kosten naar rato worden verdeeld over het budget van de BAG € 42.500 (team omgevingszaken) en over het budget van de WOZ € 42.500 (burgerzaken en belastingen).

De werkzaamheden worden gedaan voor zowel de gemeente Duiven als de gemeente Westervoort. De kosten worden verdeeld conform de verdeelsleutel van 1Stroom. Voor het budget van omgevingszaken van de gemeente Westervoort betekent dat incidenteel € 15.725 (37%). Zie voor het WOZ-gedeelte de tekst onder programma 1.

Heilweg

Op de Heilweg is Groot Asfaltonderhoud nodig. We kunnen echter meerwaarde bereiken door het koppelen van kansen. Het herinrichten van de Heilweg is al langer een wens. Het gevoel van onveiligheid met name voor de fietsers geeft klachten. Daarnaast staat deze weg opgenomen in het Fietsplan en is er de wens vanuit het collegeprogramma eventueel goede alternatieve fietsroutes te creëren.

Gezien de financiële situatie van de gemeente en de uitkomsten van gesprekken met bewoners is in deze Voorjaarsnota gekozen voor een scenario waarin zowel het groot asfalt onderhoud als de herinrichting van de Heilweg wordt gecombineerd. Er is niet voorzien in de aanleg van alternatieve fietsroutes en een Kiss and Ride.

Voor de volledigheid zijn de financiële consequenties van de goedkoopste variant van alleen de deklaag vervangen en de duurdere variant waarin ook alternatieve fietsroutes aangelegd worden aan het eind van de paragraaf vermeld.

Scenario Voorjaarsnota: Uitvoeren van groot onderhoud en koppelen van kansen binnen het profiel van de Heilweg.

Dit betreft het vervangen van de deklaag in combinatie met het afkoppelen van de riolering en het herinrichten van de Heilweg ter bevordering van de verkeersveiligheid. De totale kosten voor dit project worden geraamd op € 1.000.000.

Het project Heilweg wordt in het fietspadenplan benoemd als belangrijk project in de fietsstructuur van Westervoort. Vanuit het fietspadenplan kan door dit belang een bedrag van € 50.000 worden bekostigd.

Daarnaast zijn er kansen vanuit het watertakenplan (riolering). Vanuit klimaatdoelstellingen willen we meer straten gaan afkoppelen. Omdat in de aansluitende wijken de komende jaren nog geen grote rioleringswerkzaamheden hoeven te worden uitgevoerd zijn de kansen echter beperkt. Wel kunnen we de Heilweg nu afkoppelen en er een iets grotere diameter hemelwater riolering leggen waardoor we in de komende jaren de kansen die er zijn om af te koppelen kunnen benutten. Hiervoor kan een bedrag van € 400.000 worden onttrokken uit de voorziening tariefegalisatie riolering.

Omschrijving	Kosten	Baten
Kosten uitvoering	€ 1.000.000	
Dekking voorziening onderhoud wegen		€ 91.000
Dekking Fietspadenplan		€ 50.000
Dekking voorziening tariefegalisatie riolering		€ 400.000
Extra benodigd budget		€ 459.000

Voor dit scenario dient er een bedrag van € 459.000 beschikbaar te worden gesteld. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 19.890. Let wel. De provincie bereidt op dit moment een nieuwe subsidieregeling voor rondom verkeersonveilige situaties. Naar verwachting is de regeling in Juli bekend. Wij zullen dit project aandragen voor subsidie. Afhankelijk van de regeling en honoreren van de subsidie kan de bijdrage van de gemeente lager zijn!

Alternatieve opties:

- *Alleen de deklaag vervangen*

De kosten van deze optie kunnen volledig worden gedekt uit de voorziening. Ten opzichte van het scenario in de Voorjaarsnota levert dit een voordeel op van € 19.890.

- *Herinrichting Heilweg en alternatieve routes*

Dit betreft het meest uitgebreide scenario, waarin het scenario uit de Voorjaarsnota is aangevuld met de aanleg van alternatieve fietsroutes en een Kiss & Ride plaats bij het IKC de Hoge Hoeve.

Vanuit het collegeakkoord is er de wens om te kijken naar alternatieve fietsroutes. Rondom de Heilweg is het niet mogelijk al het fietsverkeer over alternatieve routes te laten fietsen. Er blijft fietsverkeer op de Heilweg waardoor we binnen het profiel een oplossing moeten zoeken. Alternatieven zouden kunnen zijn de inrichting van een fietsstraat voor IKC de Hoge Hoeve langs van de rivierweg, Vicarije, De Hoge Hoeve, de Grote Pol en dan een doorsteek maken naar bestaande structuren binnen het Horsterpark. Deze route is vooral voor een deel van de schoolgaande kinderen richting het Candea college een grote verbetering. Een andere route kan zijn komende vanaf de Ganzenpoel een doorsteek aan de zijkant van het Korfbal terrein, passage van de watergang en aansluiten op de Horsterparklaan. Bijkomstig zouden we de parkeerdruk voor het IKC tegen kunnen gaan door een Kiss and Ride plaats te maken vanaf de Heilweg op het Grasveld naast het IKC. Deze variant is in verband met de te verwachten kosten niet verder uitgewerkt. Heel grof bedragen de extra kosten voor deze variant boven op het scenario dat is opgenomen in de voorjaarsnota € 800.000. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 34.667.

Uitvoeren motie in verband met verkeersveiligheid kruising Zuidelijke Parallelweg/ Dorpsplein

De motie gaat uit van de onderstaande onderdelen bijplaatsen van lichtmasten, aanbrengen van een voetgangsoversteekplaats en monitoring van de situatie. De kosten hiervoor bedragen € 16.000.

Wensen uit de samenleving

Veel klachten binnen de openbare ruimte gaan over het nemen van verkeersmaatregelen. Uit de gesprekken blijkt dat het vaak gaat om aanpassingen zoals het aanleggen van een drempel. Er zijn geen middelen beschikbaar om dit uit te voeren waardoor de gesprekken met de samenleving vaak moeizaam verlopen. Daarom vragen wij budget om kleine aanpassingen te doen in de openbare ruimte die naar mening van de samenleving en organisatie de verkeersveiligheid ten goede komen. Hiervoor vragen wij een budget van € 20.000.

Inspectie civiele kunstwerken

Voor de inspectie van civiele kunstwerken is 1 keer in de 5 jaar een instandhoudingsinspectie nodig en 1 x per jaar een visuele inspectie. In 2020 dient er een instandhoudingsinspectie te worden uitgevoerd. De kosten hiervoor bedragen € 7.500 voor 2020 en voor de jaren daarna € 1.500. tot het moment van de instandhoudingsinspectie in 2025.

Lijkbezorging

De laatste jaren zien we het aantal begrafenissen afnemen. In de begroting gaan we uit van 8 begrafenissen per jaar. In 2019 heeft er geen begrafenis plaatsgevonden. Vooralsnog ramen we in 2020 4 begrafenissen minder en ramen € 14.400 af.

Renoveren en vergroten rioolgemaal Rosmolen.

Het rioolgemaal Rosmolen is te klein en door de nieuwe ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de toekomstige ontwikkelingen moet het gemaal vergroot worden. Er kan in de wijk redelijk snel water op straat komen te staan. De wijk Rosmolen heeft een volledig gemengd rioelstelsel maar door de goede kwaliteit van de openbare ruimte zal grootschalig afkoppelen van het hemelwater niet snel aan de orde zijn. De pompen en elektronische gedeelte zijn aan vervanging toe en door de bouw van het gemaal is het gemaal gevoelig voor storingen. De kosten voor het renoveren en vergroten van het gemaal bedragen € 100.000. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 5.444 en worden gedekt uit de voorziening tariefegalisatie riolering.

Kerkenvisie

Op basis van de Beleidsbrief "*Erfgoed telt. De betekenis van cultuur voor de samenleving.*" Ondersteunt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in de periode 2018 tot en met 2021 de ontwikkeling van integrale kerkenvisies op gemeentelijk niveau. Het primaire doel van OCW is het behoud van (rijks)monumentale kerkgebouwen. Om dat doel te bereiken is het noodzakelijk om álle kerkgebouwen in samenhang te bezien. De belangen van alle betrokken partijen (eigenaren, gemeenten, burgers en erfgoedorganisaties) worden daarbij onderling gehoord en gewogen. In gezamenlijkheid wordt zo een duurzaam toekomstperspectief ontwikkeld voor de kerkgebouwen: de kerkenvisie.

Elke Nederlandse gemeente kan eenmalig in de periode 2019-2021 een aanvraag voor een rijksbijdrage (decentralisatieuitkering) indienen. Anders dan bij subsidies hoeft de gemeente hier geen eigen bedrag tegenover te stellen. Het maximale bedrag waarvoor een gemeente kan aanvragen wordt bepaald door het feitelijk aantal kerkgebouwen binnen de gemeentegrenzen. Voor gemeenten met 1 tot 19 kerkgebouwen is dit een bedrag van € 25.000.

Naar een nieuwe Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen. Deze omvangrijke stelselwijziging met geheel andere planologische instrumenten, procedures, werkwijze en ict, vraagt ook om een andere rol van de overheid en van partners. Deze transitie en de tijdige voorbereiding daarop is een stevige opgave en raken meerdere domeinen binnen het fysieke domein en de organisatie 1Stroom. Deze ontwikkeling wordt samen met Duiven opgepakt. In 2017 is koersdocument "Implementatie Omgevingswet" en het "Plan van Aanpak Omgevingswet" vastgesteld, op basis waarvan de implementatie verder wordt voorbereid en uitgevoerd. Recentelijk heeft de minister bij brief, d.d. 1-4-2020, de TK geïnformeerd dat de ingangsdatum van 1-1-2022 zal worden verschoven. Door deze aankondiging is er een analyse gemaakt welke onderdelen van de aanpak v.w.b. de besluitvorming of ontwikkeling konden worden getemporiseerd en welke niet. De lange termijn agenda van de Raad zal hierop worden aangepast. De afgelopen jaren is de aanpak van de Omgevingswet voortvarend opgepakt. Veel van de werkzaamheden kwamen samen in 2020. De geraamde kosten lieten een forse overschrijding zien t.o.v. de begroting 2020. Mede door de temporisering kon de overschrijding worden beperkt. Voor Westervoort kan de overschrijding ad € 20.000,- gedekt worden uit de reserve die gecreeerd is voor de implementatie van de Omgevingswet. Voor 2020 staan de volgende zaken centraal zoals: Omgevingsvisie, Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL) en het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). De overige producten zoals werkproces omgevingsvergunning inclusief het vooroverleg, adviesrecht van de raad, het omgevingsplan van rechtswege en het ontwikkelen van participatiebeleid zal de oplevering en besluitvorming later plaatsvinden. Dit betekent niet dat wij daar in 2020 helemaal niks aan doen. Ook in 2020 zal hier voortvarend aan gewerkt moeten worden met een zorgvuldige afstemming met onze samenleving, stakeholders en partners.

Kosten ivm herbeoordeling aanbesteding groenonderhoud

Eind 2019 heeft de aanbesteding van het groenonderhoud plaatsgevonden. Na voorlopige gunning heeft één van de aannemers bezwaar aangetekend tegen de voorlopige gunning. We hebben hierover juridisch advies ingewonnen en zijn over gegaan tot een herbeoordeling van de plannen van aanpak. Dit is gedaan door een onafhankelijke commissie bestaande uit interne en externe leden. Dit heeft tot vertraging geleid in de gunning waardoor we ook het onderhoud enkele maanden in 2020 hebben door laten lopen bij de partij die dat de afgelopen jaren heeft gedaan.

Dit alles heeft geleid tot hogere kosten van de aanbesteding. De kosten voor juridisch advies, externe leden van de beoordelingscommissie en het uitvoeren van onderhoud op regiebasis de eerste maanden van 2020 zijn geraamd op € 15.000. Financieel-technisch horen deze kosten bij programma 2. Bij dat programma zijn de kosten opgenomen.

Essentaksterfte, 2020

Voor het beheersen van de essentaksterfte is binnen het reguliere onderhoudsbudget geen ruimte. Veel bomen zijn ziek en aangetast, waardoor de conditie van veel bomen matig is. In 2020 willen we inventariseren welke van de circa 800 Essen ziek zijn en een beheerplan laten opstellen.

Daarnaast is er extra onderhoudssnoei nodig om de veiligheid te kunnen borgen en zullen indien nodig bomen gekapt moeten worden. Na het opstellen van het beheerplan is er een gedetailleerd beeld van de omvang van de essentaksterfte en kan er een plan worden gemaakt voor de toekomst.

De kosten voor het opstellen van het beheerplan bedragen € 10.000. De benodigde kosten voor de urgente maatregelen die voortkomen uit het beheerplan worden in 2021 meegenomen. Financieel-technisch horen deze kosten bij programma 2. Bij dat programma zijn de kosten opgenomen.

Uitbreiding areaal

Het onbebouwde deel van Bekenoord was ruw gras en is inmiddels beplant. De kosten voor het onderhoud bedragen € 13.000. Het maaiwerk van Park Geldersoord werd betaald uit de exploitatie. Vanaf 2020 wordt het opgenomen in de reguliere onderhoudsbudgetten. De kosten hiervoor bedragen € 12.500. De totale kosten voor het onderhoud stijgen met € 25.500. Financieel-technisch horen deze kosten bij programma 2. Bij dat programma zijn de kosten opgenomen.

Verhoging onderhoudsbudget chemievrij beheer sportvelden

Op 1 januari 2020 is het verbod op gewasbeschermingsmiddelen op sportvelden ingegaan. Er mogen in principe geen chemische middelen meer gebruikt worden. Uitzonderingen zijn nog maar twee jaar mogelijk. Door het verbod zijn er aanvullende maatregelen nodig. In totaal gaat het structureel om € 10.000 per sportpark. De totale kosten per jaar bedragen € 20.000. Financieel-technisch horen deze kosten bij programma 2. Bij dat programma zijn de kosten opgenomen.

Onderhoud sportvelden

Het onderhoud van de sportvelden is jaarlijks per abuis exclusief btw geraamd waardoor het budget wordt overschreden. Het budget dient jaarlijks te worden verhoogd met € 13.000. Financieel-technisch horen deze kosten bij programma 2. Bij dat programma zijn de kosten opgenomen.

3.3 Wat gaan we daarvoor doen?

A. Het versterken van een goed ondernemers- en vestigingsklimaat voor bedrijven.

Dit zijn de speerpunten:

3.A.1	Revitalisering winkelgebied Westervoort
-------	---

Doel	Westervoort wil een aantrekkelijke gemeente zijn voor ondernemers en de economische ontwikkeling in het winkelgebied stimuleren. Dit zorgt voor (het behoud van) werkgelegenheid en houdt het voorzieningenniveau voor inwoners in stand.
Toelichting	<p>De raad heeft op 3 februari 2020 het voorstel om het winkelgebied in Westervoort aan te pakken unaniem goedgekeurd. Door de grote leegstand is het hard nodig om de achteruitgang te stoppen en hiermee aan de slag te gaan. In de afgelopen periode is van alle stakeholders gevraagd input aan te leveren hoe zij denken dat het winkelcentrum en omgeving het beste aangepakt kan worden. Er is in korte tijd met veel enthousiasme door iedereen goed werk verricht. Het is nu zaak om door te pakken en daar één integrale visie van te maken waar alle stakeholders zich in kunnen vinden. Vervolgens zal bekeken worden welke ingrepen voor rekening komen van de eigenaar/ondernemers en waar de gemeente voor aan de lat staat. Dat zal in ieder geval de aanpak van de openbare ruimte zijn. Hiervoor zal dan een ontwerp en begroting opgesteld worden. Om deze uitvoering te kunnen bekostigen worden subsidiemogelijkheden onderzocht en wordt van alle winkeliers gevraagd hierin een bijdrage te leveren.</p> <p>De voorbereidingskosten tot aan de uitvoering bestaan uit de volgende activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen ruimtelijke visie • Advies en mogelijkheden inventariseren creëren voorzienbaarheid • Evt. aanpassen bestemmingsplan <p>De uitvoeringskosten voor de openbare ruimte kunnen pas begroot worden in een volgende fase als er een gedeeld beeld is bij de revitalisering van het centrum. De ruimtelijke visie is daartoe de eerste stap. Naar verwachting zal dat in medio 2021 het geval zijn. Hier zullen we ook subsidiemogelijkheden en bijdragen van de ondernemers in betrekken.</p>
Risico's	De gemeente is qua medewerking en in de tijd gezien afhankelijk van derden. Denk hierbij aan vastgoedeigenaren, ondernemers binnen de winkelgebieden en teams binnen 1Stroom zoals Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingszaken, Realisatie en Beheer en BinnensteBuiten.
Planning	<p>Opstellen ruimtelijke visie: 2e helft 2020 met doorloop in eerste kwartaal 2021</p> <p>Advies en mogelijkheden inventariseren creëren voorzienbaarheid: Eerste kwartaal 2021</p> <p>Aanpassen bestemmingsplan: 1e helft 2021</p>

Financiën	<p>De investeringen tot aan de uitvoering bedragen € 50.000. De dekking van dit project is als volgt opgebouwd. De provincie heeft een subsidieregeling in het kader van het programma Steengoed Benutten waarmee 50% van de voorbereidingskosten, met een maximum van € 50.000 gedekt kunnen worden. De gemeente neemt de overige 50% voor haar rekening door het beschikbaar stellen van een krediet/budget. De mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan worden bekostigd uit het reguliere budget voor het aanpassen van bestemmingsplannen en maken geen deel uit van deze (krediet)aanvraag.</p>
Participatie	<p>De ruimtelijke visie komt participatief met bedrijven en inwoners tot stand.</p>
3.A.2	Een circulaire economie dichterbij brengen

Doel	<p>1) Het verduurzamen van de lokale economie, verstevigen van het vestigingsklimaat van Duiven en het bereiken van een energie neutrale energievoorziening in 2050.</p> <p>2) Het voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit o.a. de Klimaatwet, Grondstoffenakkoord en Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie</p>
Toelichting	<p>In 2018 zijn de gemeenten Duiven en Westervoort gezamenlijk gestart met een meer programmatische aanpak. In 2019 is het ambitiedocument Energietransitie door beide gemeenteraden vastgesteld met als doel: Energieneutraal in 2050. De programmatische lijnen Circulariteit en Klimaatadaptatie worden in 2020 nader uitgewerkt. Het ambitiedocument Energietransitie maakt inzichtelijk hoe groot de opgave is gedurende de looptijd van het programma; waar de gemeenten Westervoort staat en welke mix van maatregelen nodig zijn om energieneutraal te worden: 54% energie besparen, 7.000 woningequivalenten additioneel aansluiten op stadverwarming of een ander alternatief voor aardgas, 4 extra windmolens plaatsen en circa 70 ha zonnevelden realiseren. In deze getallen voor windmolens en zonnevelden is de nog nader extra te bepalen regionale opgave niet verdisconteerd.</p> <p>Reeds lopende activiteiten bv energiecoaches, winst uit je woning, transitie visie warmte, klimaatdialoog, uitwerking programmatische lijn Circulariteit etc. en eerder genoemde samenwerkingen zetten we voort. Ook doen we actief mee in een regionale aanpak, de zogeheten 'Regionale Routekaart Arnhem-Nijmegen'. Uitgangspunt van deze samenwerking op regionale schaal is: wat lokaal kan gebeurt lokaal, wat regionaal moet gebeurt gezamenlijk.</p> <p>In aansluiting hierop komen de doelstellingen en acties vanuit het Klimaatakkoord en de sinds 1 januari 2020 van kracht zijnde klimaatwet op ons af. Dit vraagt in de jaren 2020-2021 in relatief korte tijd een aanzienlijke politiek-bestuurlijke en ambtelijke inzet voor onder andere het realiseren van het RES-bod, de transitievisie warmte, laadpalenbeleid.</p>

Risico's	<p>Ondanks gemeentelijke participatie is een risico dat samenwerking tussen burgers, bedrijven, onderwijs en overheid onvoldoende van de grond komt en er onvoldoende stappen gezet worden richting een circulaire economie. Voor het behoud en versterking van draagvlak voor maatregelen en acties is consistente communicatie van belang. Zo hebben we de afgelopen jaren gezien dat met name landelijke ontwikkelingen enorme impact hebben op draagvlak en de afkalving hiervan.</p> <p>Een aanvullend risico is dat er financiële druk ontstaat door het uitblijven van structurele middelen van het Rijk aan gemeenten en daardoor, onvoldoende continuïteit hebben op gemaakte afspraken, inzet op beleid, initiatieven en/of allianties, waardoor kansen of allianties verloren gaan.</p>
Planning	<p>De planning is meerjarig. Het speerpunt blijft de komende jaren in toenemende mate, stevige aandacht vragen. Ambitiedocumenten en onderliggende programmeringen moeten meer concrete activiteiten geven voor de komende 4 jaar en een programmering op hoofdlijnen richting 2050. Aandachtspunt hierbij is dat externe ontwikkelingen regelmatig leiden tot bijsturing van planningen. Dit vereist flexibiliteit in de programmering.</p>
Financiën	<p>Uit de berekeningen behorend bij de kennisgeving die we vooruitlopend op vaststelling van de Voorjaarsnota 2019 gedeeld hebben, blijkt dat voor het behalen van de doelstelling Energietransitie in 2050 een structureel jaarlijks budget van € 714.000 (langjarig gemiddeld) benodigd is, bestaande uit € 544.000 bedrijfsvoeringkosten en € 170.000 procesgeld.</p> <p>Vooralsnog hebben wij er voor gekozen het budget als volgt in te vullen (aandeel Westervoort):</p> <p>Totale benodigd budget € 714.000 (€ 264.180)</p> <p>Kosten bedrijfsvoering ingezet vanaf < 1/1/18 (structureel) € 136.000 (€ 50.320)</p> <p>Additionele kosten bedrijfsvoering ingezet > 1/1/19 (structureel) € 180.000 (€ 66.600)</p> <p>Restant procesgeld/consultancy/tijdelijke inhuur (flexibele schil) € 398.000 (147.260)</p>
Participatie	<p>De planning is meerjarig. Het speerpunt blijft de komende jaren in toenemende mate, stevige aandacht vragen. Ambitiedocumenten en onderliggende Roadmaps moeten een meer concrete programmering geven voor de komende 4 jaar en een programmering op hoofdlijnen richting 2050.</p>

	Een vastgesteld Programmaplan met duidelijke doelstellingen en een uitvoeringsagenda	afgerond
	Participatie en klankbordgroep gestart, steeds meer concrete initiatieven worden ondersteund en gefaciliteerd.	is opgestart
	Minimaal benodigde professionele personele capaciteit wordt in stappen ingevuld	de minimale basis is recent ingevuld
	Lopende activiteiten en maatregelen voortzetten (o.a. RES, duurzaamheidslening, Regionale Route kaart).	volgens schema in uitvoering
	Eigen voorbeeldgedrag van gemeente realiseren en communiceren. Duurzaamheidsparagraaf integreren in nieuwe onderwerpen en raadsvoorstellen (vb. realisatie zonnepanelen Bibliotheek)	duurzaamheidsparagraaf is standaard in raadsvoorstellen

3.B.1	Uitvoeren Woonagenda en opstellen nieuwe Woonvisie
Doel	De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Westervoort sluiten aan bij de hedendaagse behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.

3.B.1	Uitvoeren Woonagenda en opstellen nieuwe Woonvisie
Toelichting	<p>Een Actievere en proactieve houding vanuit het gemeentelijke woonbeleid zal met de in 2020 op te stellen nieuwe Woonvisie vorm krijgen. Deze Woonvisie wordt in 2021 het nieuwe vertrekpunt voor de pro-actievere gemeentelijke rol en toenemende prioriteit op het beleidsterrein Wonen die van ons gevraagd wordt, door het langer zelfstandig thuis wonen, de druk op de woningmarkt, de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, de toenemende regionale samenwerking en taken, een actievere rol richting woningbouwcorporaties en een aantal urgente vragen binnen het taakveld wonen zoals huisvesting arbeidsmigranten en uitvoering geven aan het nieuwe Rijkskader omtrent Woonwagendplaatsen.</p> <p>Ook in 2021 gaan we concreet uitvoering geven aan het monitoren en opnieuw maken van (jaarlijkse) prestatieafspraken met Vivare en Woonzorg Nederland zodat er voldoende goede woningen beschikbaar zijn en komen voor de doelgroep. Verder werken aan het verder ontwikkelen en uitvoeren van Liemerse Woonagenda en regionale Woondeal dit alles passend bij de opgave de juiste woning op de juiste plek op het goede moment. In de zomer 2020 zijn in de Liemerse Woonagenda 2020-2030 nieuwe bestuurlijke afspraken vastgelegd over het subregionale woningbouwprogramma.</p>
Risico's	<p>Onvoldoende monitoring en continuering van gemaakte afspraken en inzet op beleid, en of initiatieven. Het beleid of de initiatieven zijn daardoor onvoldoende effectief of de realisatie van de woonagenda schuift op in de tijd. Bij de risico's moet ook gedacht worden aan de items huisvesting van arbeidsmigranten en woonwagendplaatsen. Niet of niet tijdig kunnen beantwoorden van deze vraagstukken heeft mogelijk ongewenste neveneffecten.</p>
Planning	<p>De nieuwe Woonvisie en woonagenda zijn meerjarig en zijn beide in 2020 geactualiseerd op basis van de nieuwste inzichten en prognoses.</p>
Financiën	<p>Voor de uitvoering van dit speerpunt zijn naast de bestaande middelen binnen het taakveld wonen nu geen extra middelen voorzien. Afhankelijk van de ambities uit de nieuwe Woonagenda zijn mogelijk extra middelen nodig deze zijn op dit moment nog niet bekend.</p>
Participatie	<p>De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet.</p>
3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma 2021 en verder
Doel	<p>De omvang en kwaliteit van de woningvoorraad in Westervoort sluit aan bij de behoefte en initiatieven en ontwikkelingen vanuit de samenleving. Dit draagt bij aan het behouden van een aantrekkelijke en duurzame leef- en woonomgeving.</p>

3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma 2021 en verder
Toelichting	<p>Op 4 februari 2019 is de Woningbouwnotitie Westervoort 2018-2027 vastgesteld in de gemeenteraad. Hierin staat het te realiseren woningbouwprogramma voor de komende jaren. De gronden die benodigd zijn voor de realisering van de woningbouwopgave zijn nagenoeg allemaal in bezit van ontwikkelaars. De gemeente heeft in grote lijnen alleen een faciliterende rol om locaties tot ontwikkeling te brengen. De locaties die zijn genoemd in de Woningbouwnotitie worden momenteel voortvarend in ontwikkeling gebracht in samenspraak met de ontwikkelaars. Beekenoord, de Schans en Hof Hamerden worden verder afgerond. Een aantal kleinere (particuliere) initiatieven worden ook gefaciliteerd om ook op die wijze een bijdrage te kunnen leveren aan de woningbouwopgave. Voor Westervoort Noord wordt een beleidskader, gebiedsvisie, opgesteld op basis waarvan ook hier de komende jaren woningbouw kan plaatsvinden. Met Vivare wordt gezocht naar een locatie om huurwoningen te bouwen. Het bod 2020 van Vivare gaat uit van een toevoeging van 30 woningen. Met de eigenaar van de Wyborgh en ondernemers worden plannen gemaakt om woningbouw rondom het centrum te realiseren en daarbij wordt gelijktijdig de leegstand en herschikking van winkelruimte betrokken. In de Dorpstraat – Hamersestraat willen we eigenaren van vastgoed met detailhandel bestemming de mogelijkheid geven om woningen te realiseren in plaats van de huidige bedrijfspanden. Voor de locatie de Pals wordt een gebiedsvisie gemaakt en de mogelijkheden voor woningbouw op de locatie van de voormalige school de Flierefluiter worden verder onderzocht.</p>
Risico's	<p>Het niet tijdig kunnen realiseren van het gewenste woningbouwprogramma, door bezwaar en beroep op locatieontwikkelingen of uiteenlopende andere omstandigheden. Onduidelijk is nog welke onrendabele investering de realisatie van het gewenste (betaalbare) programma, op deze locaties, in een versneld tempo, vraagt. De huidige bestemmingsreserve "Betaalbare Woningbouw" zal hiertoe op termijn ontoereikend zijn.</p> <p>Los daarvan is geconstateerd dat intern onvoldoende capaciteit beschikbaar is om aan de ambities tegemoet te komen voor wat betreft de woningbouwopgave. Uitgangspunt is dat de extra kosten gedekt moeten worden uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de grondverkopen (grondexploitatie); • het kostenverhaal dat wordt overeengekomen via een anterieure overeenkomst (indien het een locatie betreft die niet in eigendom van de gemeente is); • de leges die betaald worden voor de (extra) omgevingsvergunningen die worden aangevraagd. <p>Het grootste risico is dat de extra uitgaven een negatieve uitwerking hebben op de grondexploitatie waardoor een woningbouwlocatie of een gewenst woningbouwprogramma binnen een plan niet gerealiseerd kan worden of dat extra financiering nodig is of plannen bijgesteld moeten worden.</p> <p>Bovendien lopen de kosten voor de baten uit en ten tweede bemoeilijkt mogelijk de huidige interne boekhoudkundige afspraak het om de dekking op die manier vorm te geven.</p>
Planning	Het woningbouwprogramma loopt tot 2027.
Financiën	<p>Waarschijnlijk zijn ook in 2021 extra middelen nodig voor eventuele (continuering van) extra projectleiding of voor adviserende vakdiscipline vanuit de teams Realisatie en beheer en Omgevingszaken of voor ondersteuning in de uitvoering van participatie en communicatie. Deze kosten kunnen dan ten laste komen van het project en worden gedekt uit de planontwikkeling dan wel dat de extra in het vooruitzicht gestelde middelen hiervoor kunnen worden benut.</p>

3.B.2	Uitvoeren Woningbouwprogramma 2021 en verder	
Participatie	De participatieladder wordt naar gelang het onderwerp, de situatie en de ontwikkeling ingezet. Veel is ook gericht op de samenwerking met alliantiepartners. Het participatieniveau is dan het 'ondersteunen van initiatieven'.	
Indicatoren	Maken en uitvoeren van de prestatieafspraken met de woningcorporatie, door o.a. instellen van een werkgroep met aandacht voor o.a. voldoende betaalbare huurwoningen voor Westervoorters, woningtoewijzing, verduurzaming van de bestaande voorraad.	afgerond en nieuwe cyclus gestart
	Voortzetting en voortgang op bestaande woningbouwprojecten (De Schans, De Flierefluit, Beekenoord).	loopt, er worden stappen gezet
	Vaststellen van de notitie Woningbouwprogramma Westervoort 2019-2027, waarin het programma en de locaties voor de realisatie van 100 nieuwbouwwoningen staat aangegeven.	is vastgesteld
	Uitvoering van een haalbaarheidsonderzoek, dat moet leiden tot een realistisch en haalbaar uitvoeringsprogramma (planning, fasering) en de start van de gerichte planontwikkeling op nieuwe locaties/projecten.	is gestart en wordt op korte termijn afgerond
3.B.3.	Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030	
Doel	Het waarborgen van een aantrekkelijke en duurzame fysieke leefomgeving. Het realiseren van een toekomstbestendige woonwijk. Hierbij gaat het in de basis om schoon, heel, veilig en gezond.	

3.B.3.	Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030
Toelichting	<p>De wijk Mosterdhof heeft sinds het Coalitieakkoord Westervoort 2018-2022 nadrukkelijk onze aandacht. Hierom is de Mosterdhof ook in de Voorjaarsnota's 2018 en 2019, en de daarop volgende begrotingen opgenomen.</p> <p>Eind 2018 is een start gemaakt om te komen tot een integrale aanpak woonwijk Mosterdhof. Hiervoor is in april 2019 een wijkontwikkelingsplan opgeleverd met korte en lange termijnacties gekoppeld aan de vier ontwikkellijnen/ambities voor de Mosterdhof: Fris en fruitig, De wijk uit zijn schulp, Aandacht voor elkaar en Klaar voor de toekomst.</p> <p>Dit plan is op 20 mei 2019 door onder andere bewoners aan de gemeenteraad gepresenteerd. Nadien heeft de raad bij de vaststelling van de voorjaarsnota / begroting een investeringskrediet van € 1.000.000,- voor de periode 2020-2022 beschikbaar gesteld. Eind 2019 hebben we in samenwerking met bewoners en andere wijkpartijen de ontwerpprijsvraag PanoramaMosterdhof uitgeschreven. In februari 2020 zijn drie ontwerpteam met en in de wijk aan de slag gegaan en eind april leveren ze ieder een plan op. De jury kiest medio mei 2020 uiteindelijk de winnaar. We zijn voornemens om het winnende plan als basis te laten dienen voor de verdere wijkontwikkeling.</p> <p>Onze inzet blijft om de wijkontwikkeling de komende jaren in samenwerking met onder andere bewoners, wijkraad, woningbouwverhuurders, waterschap en andere gebiedspartijen verder en binnen onze financiële mogelijkheden mee tot uitvoering te brengen.</p>
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • De mogelijke afname betrokkenheid en/of draagvlak binnen de wijk als geheel en de overdekte straatjes en hofjes individueel voor het vervolgproces (eensgezindheid over oplossingen en maatregelen). • Onvoldoende (financiële) kaderstelling door de gemeente in het vervolgproces. • De kans dat de gemeentelijke ambities op het gebied van energietransitie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en riolering de fysieke uitvoering van het project vertragen blijft reëel.
Planning	<p>Afhankelijk van de consequenties van de gemeentelijke ambities kan een gefaseerde uitvoering op zijn vroegst in 2021 starten. Echter, indien dit tot onaanvaardbare kapitaalvernietiging leidt moeten we in ieder geval de planning voor het revitaliseren van de openbare ruimte bij stellen.</p>
Financiën	<p>Eerder is de revitalisering van de openbare ruimte op € 3,5 miljoen geraamd. Dit is inclusief bestek, voorbereiding, toezicht en uitvoering. De kosten voor genoemde gemeentelijke ambities voor de Mosterdhof zijn nog niet concreet te ramen. Wij verwachten nog steeds een aanzienlijk deel van de kosten (€ 2,5 miljoen) gedekt kunnen krijgen uit bestaande budgetten, subsidies, werk-met-werk en hergebruik van bestaande materialen die nog een ronde meekunnen. Derhalve is € 1 miljoen extra nodig. Dit geld is vrijgemaakt in de voorjaarsnota van vorig jaar.</p>
Participatie	<p>Het participatieniveau blijft 'samen handelen'. Dit betekent dat in de voorbereiding en uitvoering van de plannen samen en gelijkwaardig opgetrokken wordt met de wijkbewoners.</p>

3.B.3. Mee-uitvoeren Wijkontwikkelingsplan Mooi Mosterdhof 2019-2030	
Indicatoren	Participatie en betrokkenheid bewoners om te komen tot een integraal plan voor de wijkaanpak is gestart. Gerealiseerd met het totstandkomen van het wijkontwikkelingsplan "Mooi Mosterdhof"
	Een integraal en/of haalbaar plan van aanpak met oplossingsrichtingen is samen met de bewoners opgesteld op basis van een gezamenlijk wijkanalyse en leefbaarheidsonderzoek. Gerealiseerd met het totstandkomen van het wijkontwikkelingsplan "Mooi Mosterdhof"
	Samen met bewoners, Spectrum en provincie (cofinanciering) een leefbaarheidsmonitor/indicator (start nulmeting) instellen en uitvoeren voor de Mosterdhof. (hiervoor in de VJN extra middelen op te nemen) In 2020 vindt via waarstaatjegemeente.nl een nulmeting in het kader van de leefbaarheidsmonitor plaats

3.B.4 Rivierklimaatpark IJsselpoort	
Doel	De gevolgen van de klimaatverandering (o.a. de waterdoorvoer en waterstanden in de rivier) voor langere tijd het hoofd bieden én kansen bieden aan natuur, recreatieve ontsluiting en bedrijvigheid in de IJsseluiterwaarden van IJsselkop tot Giesbeek.
Toelichting	<p>Negen landelijke, regionale en lokale overheden verkennen samen met Natuurmonumenten de integrale ontwikkelings- en inrichtingsmogelijkheden voor de uiterwaarden van de IJssel tussen IJsselkop en Giesbeek in relatie met de hoogwaterveiligheidsopgave van het Deltaprogramma. Dit project wordt uitgevoerd volgens het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). Dit omvat een systematiek voor de planvorming, de besluitvorming en de financiering van projecten van het Ministerie van I&M en doorloopt 4 fasen. De onderzoeksfase die leidt tot een startbeslissing (fase 1 is uitgevoerd), de verkenningsfase die leidt tot een voorkeursbeslissing (fase 2), een planstudie die resulteert in een projectbeslissing (fase 3) en de uitvoering die uitmondt in een opleveringsbeslissing (fase 4). Voor Westervoort liggen de aandachtspunten bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een goede inpassing van de bestaande bedrijvigheid en de (cultuurhistorische waarden van de) voormalige steenfabriek, • een fysieke verbondenheid van het dorp met de rivier door een bereikbare en beleefbare uiterwaarde en rivier. <p>De gemeente is ambtelijk en bestuurlijk vertegenwoordigd in respectievelijk het projectteam, het ambtelijk opdrachtgeversoverleg en de stuurgroep. Onze rol is het behartigen van onze belangen in de projectorganisatie en bij de totstandkoming van de intergemeentelijke structuurvisie en voorbereidende stukken hiervoor (bv. plan-MER). Betrokkenheid is nodig vanuit verschillende vakinhoudelijke disciplines</p>
Risico's	Omdat dit project een langdurige doorlooptijd kent is het risico dat, bijvoorbeeld door bestuurlijke wisselingen, de aandacht voor dit project verslapt en/of de ambities van deelnemende partijen wijzigen. Daarnaast is benodigde tijd voor de inzet van verschillende vakinhoudelijke disciplines een aandachtspunt.

3.B.4	Rivierklimaatpark IJsselpoort
Planning	De planning is meerjarig. Belangrijk is om het Rivierklimaatpark als speerpunt te zien in de programma's mede als het gaat om maatregelen in het kader van waterveiligheid. Het Rivierklimaatpark IJsselpoort blijft de komende jaren aandacht vragen. In de tweede helft van 2019 is het concept Voorkeursalternatief in de vorm van een Ontwerp Intergemeentelijke Structuurvisie ter inzage gelegd. Bedoeling is om deze in juni 2020 aan u als raad ter vaststelling voor te leggen. Na vaststelling is fase 2 afgerond en kan worden overgegaan naar het nader uitwerken van de maatregelen uit de Structuurvisie. De verwachting is dat vanaf 2024 begonnen kan worden met het daadwerkelijk uitvoeren van de maatregelen.
Financiën	De intergemeentelijke structuurvisie is het plan waarmee de gemeenten het voorkeursalternatief planologisch verankeren. Voor de volgende fase wordt eveneens door partijen een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) afgesloten. In dat kader worden ook (financiële) afspraken tussen de deelnemende partijen gemaakt voor de uitvoering van het Rivierklimaatpark IJsselpoort. Op basis hiervan zal de Minister medio 2020 haar beslissing nemen over dat onderdeel waar het rijk de kosten voor uitvoering voor haar rekening neemt. De projectorganisatie geeft een eerste raming van de kosten voor Westervoort van € 1,58 miljoen. In deze begroting kan geen definitieve raming worden gegeven. In juni 2020 zal de structuurvisie met begrotingsvoorstel worden voorgelegd met kansen voor cofinanciering van provincie voor lokale doelen die aan het project worden verbonden.
Participatie	In dit project worden bestuurders en de in en in de nabijheid van het gebied aanwezige partijen als bedrijven, agrariërs, bewoners en recreanten nauw betrokken bij de te maken keuzes. Bovendien kan iedereen zich, via de website www.rivierklimaatpark.nl en de nieuwsbrief van het project, laten informeren over (de voortgang van) het project.

3.B.4	Rivierklimaatpark IJsselpoort	
Indicatoren	<p>Het borgen van maximale bestuurlijke en ambtelijke participatie en betrokkenheid binnen dit regionaal project, teneinde zo goed mogelijk te sturen op het borgen of realiseren van gemeentelijke belangen en doelen.</p>	<p>Ambtelijk zijn we zowel in het Projectteam als bij de Ambtelijk Opdrachtgeversoverleg betrokken.</p> <p>Bestuurlijke participatie vindt plaats door de deelname van wethouder Sluiter in de Stuurgroep. Er vindt regelmatig ambtelijkbestuurlijk overleg plaats, zowel intern als extern.</p>
	<p>Het komen tot een handzaam en concreet overzicht aan in te brengen, concrete doelstellingen voor Westervoort.</p>	<p>In oktober 2018 is een <i>wensenlijst wensenlijst</i> opgesteld met de 5 speerpunten die de gemeente Westervoort met het Rivierklimaatpark wil bereiken. Deze lijst is, met instemming van het college, door de wethouder aan de projectorganisatie RKP bekend gemaakt.</p>
	<p>Het uitvoeren van een MER-beoordeling in 2019</p>	<p>Dit heeft plaatsgevonden en zal in november, samen met de ontwerpintergemeentelijke structuurvisie, ter inzage worden gelegd mits de betrokken colleges hiermee akkoord gaan.</p>
	<p>Het opstellen van een intergemeentelijke structuurvisie voor het gebied (start 2019).</p>	<p>De ontwerp-IGSV wordt dus waarschijnlijk in november 2019 ter inzage gelegd en naar verwachting in de eerste helft van 2020 door de verschillende raden vastgesteld.</p>

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet
Doel	Tijdige voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet.

3.C.1	Implementatie nieuwe Omgevingswet
Toelichting	De implementatie van de omgevingswet is een transitieproces. Dit proces loopt tot maximaal 2029. Recentelijk heeft de minister aan de kamer laten weten dat de invoeringsdatum van 1-1-2021 zal worden verschoven. Belangrijkste reden hiervoor zijn de zorgen omtrent de kwaliteit van de landelijke ICT-ontwikkeling (DSO) en de coronacrisis. De nieuwe datum zal nog nader worden bepaald. De verwachting is dat het uitstel 6 maanden zal zijn. Dit geeft ons meer tijd tot het gewenste resultaat te komen. Mede gelet op de financiële situatie en het aangekondigde uitstel is de programmaplanning op onderdelen aangepast. Dit heeft tot gevolg dat een aantal wettelijke taken in 2021 zullen worden uitgevoerd. Hierbij kunt u denken aan: het werkproces omgevingsvergunning m.b.t. omgevingstafel en vooroverleg, omgevingsplan van rechtswege, participatiebeleid, het adviesrecht van de raad maar ook het instellen van een adviescommissie ruimtelijke kwaliteit. Wij beperken ons tot datgene wat wettelijk minimaal moet en niet wat wenselijk is. Wel moeten wij zorgen dat in 2021 onze toezichthouders buiten kunnen handhaven. Hiervoor dienen de devices voor toezicht en handhaving te worden vervangen. Ook verwachten wij voor de inwerkingsdatum een toename van het aantal vergunningaanvragen die moeten worden geconverteerd naar het nieuwe systeem. Daarnaast hebben wij ambtelijke capaciteit nodig vanuit RO, Omgevingszaken en VTH om de wettelijk minimale taken voor de implementatie uit te voeren.
Risico's	De tijdige implementatie zal veel interne betrokkenheid van vakdisciplines vragen. Dit brengt extra werkdruk en nadere prioritering met zich mee. De omgevingswet is landelijk nog in ontwikkeling (bijvoorbeeld het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)) zeg maar het ICT gedeelte en als gemeenten blijven wij scherp op de veranderingen die nog volgen. In het besluitvormingsproces (een gezamenlijke koers, het invullen van lokaal beleid en bestuurlijke afwegingsruimte) zijn twee gemeenteraden betrokken. Niet tijdig kunnen voorzien in het adequaat ruimte geven aan initiatieven uit de samenleving, in relatie tot het bewaken van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
Planning	De ingangsdatum van de nieuwe Omgevingswet is 1 januari 2021. De implementatie van de omgevingswet is een transitieproces. Dit proces loopt tot maximaal 2029. Veel van de noodzakelijke en gewenste activiteiten zullen in 2020 plaatsvinden. Hierbij kunt u denken aan: VNG minimale actielijst, Omgevingsvisie, proces omgevingsvergunning van 26 weken naar 8 weken, Verordening Fysieke leefomgeving (VFL), het opstellen van een participatieverordening en participatiebeleid. In 2021 is het advies om de veranderopgave na 2021 te bepalen en dit vorm te geven in een vervolgplan. Hierbij zal ook een evaluatie worden gehouden over de implementatie in 2020. In dit vervolgplan zal in ieder geval aandacht zijn voor: doorontwikkeling Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), deregulering gemeentelijke regels en bruidsschat, aanpassen procedures, doorontwikkeling toepasbare regels en het omgevingsplan nieuwe stijl.
Financiën	Voor 2021 wordt geadviseerd om € 175.000 (€ 110.000 voor Duiven en € 65.000 voor Westervoort) op te nemen voor het opstellen van de evaluatie, het vervolgplan, de extra genoemde acties voortvloeiend uit 2020 en het vernieuwen van het huidige grondbeleid van zowel Duiven als Westervoort. Voor Westervoort geldt dat dit bedrag onttrokken kan worden uit de reserve die gecreeerd is voor de implementatie van de Omgevingswet. Verzocht wordt dan ook om dit bedrag te onttrekken uit deze reserve.
Participatie	Per thema vindt een uitwerking naar gewenst participatieniveau plaats. Deze uitwerkingen zullen ook aan de raad worden voorgelegd. In de geest van de nieuwe wetgeving zal zeker ook bekeken worden in welke mate stakeholders en samenleving te betrekken.

3.C.1		Implementatie nieuwe Omgevingswet	
Indicatoren	Starten in 2019 met het opstellen van een Omgevingsvisie volgens de principes van de Omgevingswet.	is mee gestart in 2019 en loopt door in 2020	
	Starten in 2019 met het vormgeven van een Omgevingsplan volgens de principes van de Omgevingswet.	nog niet gestart	
	Starten in 2019 met het vormgeven van het instrument Omgevingsvergunning volgens de principes van de Omgevingswet.	daar zijn eerste stappen in gezet	
	Experimenteren/pilots starten in de geest van de omgevingswet, daar waar dat kansrijk/zinvol is en/of daar waar een maatschappelijke opgave/vraag zich voordoet.	gelet op andere prioriteiten nog geen pilot gestart	

3.4 Kengetallen (statistische indicatoren)

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort	Referentiecijfers meest recent	Bron
MKB vriendelijkste gemeente (waardering 0-10)	6,4 (2018)	4,5 (2016)	Nederland 6,3 (2016)	MKB vriendelijkste gemeenten
Ondernemingsklimaat (waardering 0-10) 6,4 (2019)	6,4 (2018)	4,5 (2016)	Nederland 6,3 (2016)	MKB vriendelijkste gemeenten
Vestigingsklimaat (waardering 0-10)	onbekend	onbekend		
Vestigingen bedrijven (aantal per 1.000 inw)	92,5 (2019)	91,1	Nederland 129,6 (2019)	CBS-lokale economie
Oprichtingen (aantal per 1.000 vestigingen)	128,3 (2018)	103,8	Nederland 100,6 (2018)	CBS-lokale economie
Opheffingen (aantal per 1.000 vestigingen)	69,5 (2018)	54,6 (2016)	Nederland 61,6 (2018)	CBS-lokale economie
Faillissementen (aantal per 1.000 vestigingen)	1,0 (2019)	3,2 (2016)	Nederland 2,3 (2019)	CBS-lokale economie

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort	Referentiecijfers meest recent	Bron
% Leegstand Winkelcentrum	30% (1 mei 2019)	18%	Niet bekend	rapportage adviesbureau Stec
Banen (per 1.000 inw)	261	258	Nederland 677	CBS bevolkingsstatistiek
netto arbeidsparticipatie	68,8	65,4%	Nederland 68,8	Volksgezondheidszorg.info

Circulaire Economie dichterbij brengen

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort 2016	Nederland	Bron
Duurzaamheidscore (score 0-100)	52 (2019)	50	51	CBS
Energie-ambities gemeente (score 0-5)	3	2	3	CBS
Hernieuwbare electriciteit /energie	4%	2,4	7%	CBS
Gasverbruik Woningen (gemid. m3/jaar per woning)	810 (*% stadsverwarming 42.5%)	854	1270 (*percentage stadsverwarming -6%)	CBS
Vermogen aan zonnepanelen	2,3 (2018)	0,86 MWe	4522 MWe	CBS
Electrische Laadpunten (aantal per 10.000 inwoners)	7 openbare, let wel relatief veel opritten/huizen dus meer laadpalen op eigen terrein (2019)	2	520 (incl. langs snelwegen etc.)	Laadpunten.nl
Fijn huishoudelijk restafval (kg per inw)	110 (2018)	109	152	CBS

Mosterdhof

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016**	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Waardering Woon- en Leefklimaat gemeente (0-10)	6,8	6,6	6,8	Benchmark WSJG
Buurt als leefomgeving (waardering 1-10)	7,9	7,79	7,7	Benchmark WSJG
Fysieke leefomgevingskwaliteit (waardering 1-10)	niet bekend	6,66		Benchmark WSJG

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016**	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Buurt is voldoende groen (% inwoners mee eens)	82%	87%	83%	Benchmark WSJG
Ontwikkeling buurt (% inwoners vindt buurt vooruitgegaan)	21%	20%	18%	Benchmark WSJG
Gemeente betreft buurt bij aanpak leefbaarheid (% inw mee eens)	27%	27%	29%	Benchmark WSJG
Inzet bereidheid inwoners voor leefbaarheid buurt	73%	72%	82%	Benchmark WSJG

** Algemene Opmerking: Vanuit Waarstaatjegemeente is geen bewerking mogelijk om cijfers per wijk/

postcodegebied te verkrijgen. Er zijn daarom geen specifieke indicatoren of cijfers beschikbaar voor de Mosterdhof.

Uitvoeren woonvisie en woningbouwprogramma 2018-2027

Indicator	Westervoort meest recente cijfers	Westervoort 2016**	Bron
Aantal woningen	6722	6690	BAG
Aantal huishoudens	6686	6540	CBS
Huishoudgrootte (verdunning)	2,24	2,25	CBS
Woningvoorraad (% koop / %particuliere huur / %huur corporatie)	57,8/10,9/31,3	57,1/11,5/31,4	ABF
% betaalbaar huurvoorraad corporatie	Niet bekend	62,9%	CBS
Voorraad betaalbare huurwoningen in verhouding tot de doelgroepen	1,11	1,06	CBS
% passend gehuisveste huishoudens	70%	71,5%	CBS
Demografische druk	66,7	61,8	CBS
Nieuwbouwwoningen (per 1.000 woningen)	4,2	5,5	BAG
Woonlasten eenpersoonshuishouden	728	713	COELO
Woonlasten meerpersoonshuishouden	765	790	COELO
WOZ-waarde woningen	201	186	CBS

Opstellen integraal beleid beheer openbare ruimte

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De buurt is 'heel' (% van de inw)	80%	79%	81%	Benchmark WSJG
De buurt is schoon (% van de inw)	63%	60%	71%	Benchmark WSJG
Straten, paden en trottoirs zijn goed begaanbaar (% van de inw)	71%	69%	63%	Benchmark WSJG
Groenvoorziening is goed onderhouden (% van de inw)	62%	63%	60%	Benchmark WSJG

Implementatie nieuwe Omgevingswet

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
Samenwerking met inwoners (waardering 1-10)	6,3	6,06	6,2	Benchmark WSJG
Dienstverlening inwoners (waardering 1-10)	6,8	6,67	6,9	Benchmark WSJG
Dienstverlening ondernemers (waardering 1-10)	onbekend	onbekend		
Hoogte regeldruk (% ondernemers vindt regeldruk te hoog)	onbekend	onbekend		
Vergunningverlening (waardering 0-10)	onbekend	onbekend		
De gemeente houdt voldoende toezicht op het naleven van regels (% mee eens)	29%	28%	33%	Benchmark WSJG
De gemeente stelt zich flexibel op als dat nodig is (% mee eens)	25	24%	28%	Benchmark WSJG

Indicator	Westervoort 2020	Westervoort 2016	Gemeenten < 25.000 inwoners (streefwaarde)	Bron
De gemeente betreft inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen (% mee eens)	36%	34%	36%	Benchmark WSJG
Inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren (% mee eens)	34%	33%	37%	Benchmark WSJG
Ik vond het aanvragen of voorleggen gemakkelijk (% mee eens)	80%	83%	80%	Benchmark WSJG
De tijd die de afhandeling in beslag nam was acceptabel(% mee eens)	79%	81%	76%	Benchmark WSJG

Lege alinea

2.4 Wat gaat het ons kosten?

Saldi 2020-2024 programma Omgeving

Nieuwe activiteiten	2020	2021	2022	2023	2024
Autonome financiële ontwikkelingen 2020 e.v.					
Doorbelaste kosten afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0
leges omgevingsvergunning	0	0	0	0	0
verkeersmaatregelen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Ledigen prullenbakken	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Formatie BAG	9.324	9.324	9.324	9.324	9.324
BAG/WOZ	15.725				
Heilweg			19.890	19.890	19.890
Kruising Parallelweg/Dorpsplein	16.000				
wensen uit de samenleving	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
onderhoud sportvelden	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
inspectie civiele kunstwerken	7.500	1.500	1.500	1.500	1.500
gladheidsbestrijding	5.500				
lijkbezorgingsrechten	14.400				
renoveren en vergroten rioolgemaal Rosmolen	0	0	0	0	0

Nieuwe activiteiten	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal van de ontwikkelingen	139.949	87.824	107.714	107.714	107.714
Gevolgen speerpunten:					
uitvoeren Economisch Kader Westervoort/ revitalisering winkelgebied Westervoort		25.000			
implementatie omgevingswet		65.000			
Actualisatie nota grondbeleid		15.000	10.000		
Totaal van de speerpunten/wensen		105.000	10.000	0	0

Bedragen in €

2.5 Aanvullende wensen

Actualisatie nota Grondbeleid Westervoort

In het kader van de komst van de nieuwe Omgevingswet moet het huidige grondbeleid van zowel Duiven als Westervoort vernieuwd worden. Bovendien is het huidige beleid meer dan 10 jaar oud en met de komst van de Omgevingswet niet meer toepasbaar.

De nieuwe Omgevingswet heeft effect op de inzet van diverse grondbeleidsinstrumenten en de (on)mogelijkheden van kostenverhaal bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De gevolgen van de Omgevingswet voor het te voeren gemeentelijk grondbeleid (grondhouding en uitwerking en toepassingsmogelijkheden van instrumenten, zoals kostenverhaal en voorkeursrecht) in de toekomst, zullen in 2020 en 2021 verder worden verkend. Deze verkenning zal uiteindelijk (2022) ook moeten leiden tot een verankering in een geactualiseerd en vast te stellen nota Grondbeleid. De voorgestane temporisering in de implementatie van de Omgevingswet is meegenomen in deze planning. Voor een verdere verkenning in 2021 is budget voor eventueel extern deskundige expertise en advies nodig. De kosten hiervoor voor Westervoort zijn geraamd op incidenteel € 15.000. Voor de vertaling naar een nieuwe nota Grondbeleid Westervoort in 2022 is incidenteel circa € 10.000 aan advieskosten te verwachten. De opdracht en verkenning om tot een nieuwe nota Grondbeleid te komen voor beide gemeenten afzonderlijk, maar wordt zo veel als mogelijk in één opdracht uitgevoerd.

Bezuinigingen 2021-2024

In de aanloop naar deze Voorjaarsnota hebben wij u op een aantal momenten geïnformeerd over de totstandkoming van het bezuinigingspakket dat nodig is om onze begroting weer duurzaam in evenwicht te brengen.

Vorbereiding

De taakstelling waar wij ons op voorbereidden bedroeg ruim twee miljoen euro structureel. Ambtelijk zijn bezuinigingsopties in beeld gebracht die opgeteld meer dan drie miljoen euro zouden kunnen besparen. Het overzicht daarvan hebben we u gestuurd. Het betreft een ambtelijke lijst met bezuinigingen en lastenverzwaringen die technisch mogelijk zijn en leiden tot een daling van de lasten of een stijging van de baten. Of de opties ook wenselijk zijn, is een oordeel dat uiteindelijk is voorbehouden aan uw raad.

Politieke afweging

Of een optie wenselijk is, is een politieke afweging. Om tot die afweging te komen, heeft ons college een aantal uitgangspunten geformuleerd. Met die uitgangspunten voor ogen, hebben wij de opties besproken en daar een keuze in gemaakt om een pakket samen te stellen dat we u voor kunnen leggen. Graag delen wij de uitgangspunten met u zodat u kunt volgen welke afwegingen wij gemaakt hebben en waarom.

Zwakke financiële positie

De financiële situatie was al ernstig toen we aan het bezuinigingstraject begonnen en is gedurende de voorbereiding niet beter geworden. De omvang van het tekort in 2020 komt weliswaar niet geheel onverwacht (het is van de zelfde orde als het verwachte tekort over 2019), maar leidt tot een zodanig groot beroep op de reserves dat ons eigen vermogen aan het eind van dit jaar negatief wordt. Dat heeft ertoe geleid dat we gedurende de voorbereiding van de Voorjaarsnota een tweede bezuinigingsronde zijn gestart om in lasten in 2020 zo veel mogelijk te beperken en te zorgen voor een robuust(er) begrotingssaldo in het vierde jaar van de meerjarenraming.

Op eigen kracht

Voorop staat dat wij op eigen kracht onze begroting weer in evenwicht willen brengen. Westervoort is een zelfstandige gemeente en wat ons college betreft blijven we dat. Verscherpt toezicht van de provincie, dat uw en onze beleidsvrijheid beperkt, moeten we vermijden. Om daarvan weg te blijven, moeten we zelf de moeilijke besluiten nemen en een robuust maatregelenpakket vaststellen.

Een beroep op artikel 12 van de Wet financiële verhoudingen is evenmin een aantrekkelijke optie. Het leidt weliswaar tot extra baten uit het gemeentefonds in de eerste jaren, maar gaat hand in hand met een verzaamd toezichtsregime waardoor we zullen inboeten aan beleidsvrijheid.

De meest vergaande stap, een gemeentelijke herindeling, is wat ons college betreft de minst aantrekkelijke optie. Daar kiezen we niet voor: we doen het op eigen kracht en willen dat blijven doen.

Lasten sociaal domein

Net als in alle andere gemeenten ontstaan de tekorten bij ons in het sociaal domein. Daar moeten we grote bedragen bijramen. Grofweg gaat het om een miljoen structureel voor de jeugdzorg, 8,5 ton structureel voor hulp bij het huishouden (Wmo), drie ton structureel voor begeleiding (Wmo), ruim twee ton structureel voor het doelgroepenvervoer en bijna een ton structureel voor vervoersvoorzieningen in het kader van de Wmo; bij elkaar bijna 2,5 miljoen euro structureel.

De middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor het uitvoeren van onze taken op het sociaal domein schieten schromelijk te kort. De grote tekorten op onze begroting laten dat overtuigend zien. Desondanks is het de werkelijkheid waar we mee geconfronteerd worden.

Brede verantwoordelijkheid

Als we daar van enige afstand naar kijken, dan zien we dat onze begroting uit het lood slaat vanwege de hulp en ondersteuning die wij in het kader van de Wmo bieden aan tien procent van onze volwassen inwoners (en vanuit de jeugdzorg aan 15% van de jeugd). Hoe hard de betreffende inwoners onze hulp ook nodig hebben, het is zuur voor de overige inwoners die geen beroep doen op zorg of ondersteuning. Zij zien dat de voorzieningen in het dorp onder druk komen te staan vanwege de bezuinigingen en zij zien de lastendruk toenemen om de zorgkosten te kunnen blijven betalen.

In onze overtuiging is de gemeente er niet alleen voor onze inwoners die een beroep doen op zorg en/of ondersteuning, maar ook voor de andere inwoners. Alle mensen in Westervoort hebben recht op een goed voorzieningenniveau. Dat houden we dan ook zo veel mogelijk in stand, bijvoorbeeld door de verenigingen buiten de bezuinigingen te houden en de bieb in stand te laten. We bezuinigen de samenleving niet stuk. Een gevolg daarvan is dat we een lastenverzwaring niet uit kunnen sluiten.

Bezuinigen waar de overschrijdingen ontstaan

Gelet op het bovenstaande zoeken wij een belangrijk deel van de bezuinigingen in het sociaal domein; daar ontstaan de overschrijdingen. Bovendien is de omvang van de overschrijdingen zo groot, dat we die niet anders kunnen dekken: de overschrijdingen zijn groter dan de volledige omvang van programma 3, bijvoorbeeld (die omvang is ongeveer 1,8 miljoen).

We kiezen er in ons bezuinigingspakket dan ook voor om de zorgkosten terug te dringen. Wij stellen ons op het standpunt dat wij het basispakket aan zorg bieden waar onze inwoners recht op hebben. We bieden geen 'pluspakket' met aanvullende voorzieningen of extra's. Dat kunnen we ons niet permitteren. Een goed voorbeeld daarvan is het besluit om niet meer een bovengemiddeld aantal uren hulp bij het huishouden te indiceren, maar op het landelijk gemiddelde aan te sturen. De overige bezuinigingen op het sociaal domein die we nog moeten realiseren (ruim vier ton), zullen we op deze manier benaderen.

Ambtelijke dienst

Als we dat op de achterkant van een bierviltje uitrekenen, bedraagt de taakstelling ongeveer vijf procent van onze begrotingsomvang (twee miljoen bezuinigen op een begroting van bijna veertig miljoen). Ons college stelt zich op het standpunt dat de ambtelijke dienst naar rato bij moet dragen aan de taakstelling.

In het overzicht met bezuinigingsopties dat we u eerder stuurden, stond 1Stroom voor vier ton op de lijst (het Westervoortse aandeel daarin is 137.000 euro). Dat komt niet in de buurt van de vijf procent. Wij hebben daarom met het college van Duiven en de directie van 1Stroom gesproken over het verhogen van de taakstelling voor 1Stroom. Wij zijn het erover eens geworden dat een taakstelling van in totaal een miljoen voor 1Stroom niet onredelijk is; dat wil zeggen dat er een aanvullende bezuiniging is vastgesteld van zes ton, bovenop de eerder vastgestelde vier ton. Het Westervoortse aandeel in deze extra taakstelling loopt op tot 222.000 euro structureel.

We realiseren ons dat een taakstelling van die omvang consequenties heeft en niet alleen met slimmigheidjes of efficiencymaatregelen gerealiseerd kan worden. De directie brengt daarom na de zomer de (on)mogelijkheden en hun consequenties in beeld voor nadere besluitvorming in het algemeen bestuur van 1Stroom.

Het jaar 2020

Zoals al eerder opgemerkt in deze Voorjaarsnota, is het jaar 2020 een financieel bar en boos jaar. We hebben daarom een extra ronde ingelast om op zoek te gaan naar mogelijkheden de lasten in dit jaar zo mogelijk nog te beperken.

Veel van onze lasten liggen contractueel vast (bijvoorbeeld groen- en wegonderhoud), zijn inmiddels aanbesteed of zijn op korte termijn onbeïnvloedbaar (bijvoorbeeld kapitaallasten, subsidies of bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen).

Daarom zijn we nog een keer met de stofkam door de begroting gegaan en stellen we voor om geplande uitgaven dit jaar toch niet te doen.

Werkafspraken

Er zijn in het afgelopen jaar grote stappen gezet in de monitoring van de lasten en het budgetbeheer in het sociaal domein. We zien nu al na drie maanden een kostenoverschrijding aan komen en worden niet achteraf bij de Najaarsnota of jaarrekening verrast met overschrijdingen.

Toch moet en kan dit nog beter. In het verbetertraject dat we gestart zijn bij financiën speelt ook budgetbeheer en control een belangrijke rol. Dat moet ertoe leiden dat budgetoverschrijdingen in principe niet meer mogelijk zijn anders dan na bestuurlijke goedkeuring. In programma 1 en programma 3 hebben we dat in de vingers. Er is geen principiële reden waarom dat in programma 2 niet zou kunnen.

We willen het aantal besluiten met onbekende financiële consequenties sterk terugdringen, zo mogelijk tot nul. Met name in het sociaal domein zien we te veel ontwikkelingen (bijvoorbeeld beschermd wonen) waarvan de consequenties onhelder zijn. Zo kunnen uw raad en ons college niet besturen. Zulke besluiten willen we zo veel mogelijk vermijden.

Er wordt op alle fronten hard gewerkt in het sociaal domein. Met name onze medewerkers in de front office doen goed werk in vaak moeilijke omstandigheden. Door een gedragswetenschapper toe te voegen aan het Sociaal loket en door de (teamoverstijgende) processen te stroomlijnen met behulp van een procesregisseur, beheersen we de kosten in het sociaal domein.

Het lukt ons echter nog onvoldoende om het sociaal domein beleidsmatig goed in de vingers te krijgen en te beheersen. Waar gaat het (financieel) mis, hoe komt dat, aan welke knoppen kunnen we draaien, welke gevolgen heeft dat et cetera zijn vragen waarop we de antwoorden nog onvoldoende scherp hebben. Die vragen én hun antwoorden hebben we nodig om een succesvolle transformatieagenda op te kunnen stellen. Dat zal een extra inspanning van, en een investering in, de betrokken teams vergen.

Samenvatting

Bovenstaande beschrijft de uitgangspunten die ons college heeft gehanteerd bij het samenstellen van het pakket aan bezuinigingen en lastenverzwaringen. Puntsgewijs zijn dat de volgende:

- Westervoort doet het op eigen kracht;
- Al onze inwoners hebben recht op goede voorzieningen, niet alleen de zorgvragers;
- We bezuinigen de samenleving niet kapot;
- We zoeken de bezuinigingen voor zover mogelijk waar de overschrijdingen ontstaan;
- We zetten in op het 'basispakket' aan zorg;
- De ambtelijke dienst draagt naar rato bij aan de taakstelling;
- We proberen het tekort in 2020 te verlagen;
- We maken met 1Stroom en met Duiven afspraken over control en sturing en over een impuls voor de teams in het sociaal domein

Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
	Strakker begroten					
	Realistisch ramen BUIG-budgetten		200.000	200.000	200.000	200.000
	Lucht uit de begroting		155.000	155.000	155.000	155.000
	kapitaallasten van de flierefluiters			14.000	14.000	14.000
	huurkosten voor het Ravelijn		8.000	8.000	8.000	8.000
	onderbesteding clientparticipatie		5.000	5.000	5.000	5.000
	Lucht uit subsidiebudget laten lopen		20.000	20.000	20.000	20.000

	Niet ingevulde formatie voor combinatiefunctionaris		15.000	15.000	15.000	15.000
	Gemeenschappelijke regelingen c.a.					
	Taakstelling 1stroom		37.000	74.000	111.000	148.000
	Voordeel vanwege verhuizing ODRA			2.000	2.000	2.000
	Beeindigen deelname economic board		15.000	15.000	15.000	15.000
	Vervallen van de gebiedscommissie, de Liemers helemaal goed en Liemers ++		14.000	14.000	14.000	14.000
	Interne maatregelen					
	Budget van de Rekenkamercommissie halveren		3.750	3.750	3.750	3.750
	Streamen van raadsvergaderingen beëindigen		11.000	11.000	11.000	11.000
	Wethoudersformatie verkleinen van 2,7 naar 2,5 fte			10.000	20.000	20.000
	Personeelsruimte in gemeentehuis verbouwen en verhuren			20.000	20.000	20.000
	Nieuwjaarsreceptie combineren met vrijwilligersfeest		7.500	7.500	7.500	7.500
	Ambtenaren op stembureaus compenseren met 'tijd voor tijd'		3.000	3.000	3.000	3.000
	Amendement 'burgerinitiatieven' anders uitvoeren		25.000	25.000	25.000	25.000
	Maatregelen kostenbeheersing sociaal domein		345.000	345.000	345.000	345.000
	Herstructureren leningenportefeuille		100.000	100.000	100.000	40.000
	Inkomstenverhoging					
	Tarieven OZB met 15% verhogen		387.000	387.000	387.000	387.000
	Betaald parkeren invoeren voor langparkeerders		25.000	50.000	50.000	50.000
	Duurzaamheid					
	Temporiseren inzet voor circulariteit		37.000	37.000	37.000	37.000

	Subsidies, activiteiten en verenigingen					
	Subsidies wijkraden met 10% verlagen		3.000	3.000	3.000	3.000
	Subsidies ontwikkelingssamenwerking beëindigen		2.000	2.000	2.000	2.000
	Aanvullende onderwijsactiviteiten					
	Beëindigen HALT-lessen op scholen		5.000	5.000	5.000	5.000
	Onze bijdrage aan natuur- en milieueducatie beëindigen		15.000	15.000	15.000	15.000
	Onze bijdrage aan meer muziek in de klas beëindigen		9.500	9.500	9.500	9.500
	Bijdrage aan het AOB uit gemeentelijke middelen beëindigen		115.000	115.000	115.000	115.000
	Cultuur en samenlevingsopbouw					
	Vervreemden gebouw de Nieuwhof			50.000	100.000	100.000
	Subsidies maatschappelijke ondersteuning met 10% verlagen		50.000	50.000	50.000	50.000
	Wmo, jeugd en armoedebeleid					
	Rationaliseren beleid doelgroepenvervoer		100.000	179.000	179.000	179.000
	Halveren inzet jongerencoaches			35.000	35.000	35.000
	hulp bij het huishouden indiceren op landelijk gemiddelde / nieuw toetsingskader		100.000	250.000	400.000	500.000
	Deelname aan Jongeren op gezond gewicht goedkoper		8.000	8.000	8.000	8.000
	Deelname aan Dementievriendelijke gemeente beëindigen			12.000	12.000	12.000
	Innovatiebudget sociaal domein verkleinen		45.000	45.000	45.000	45.000
	Beheersmaatregelen Gelrepas (10% van de lasten)		12.000	12.000	12.000	12.000
	Verkeer en openbare ruimte					
	Budget onderzoeken verkeersveiligheid halveren		2.500	2.500	2.500	2.500
	Westervoort minder mooier		25.000	25.000	25.000	25.000

	Halveren budget 'openbare ruimte'		10.000	10.000	10.000	10.000
	Besparing aanbesteding onderhoud 'vaste buitenplanten'			15.000	15.000	15.000
	Speelbeleidsplan soberder uitvoeren		5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal			1.920.250	2.369.250	2.616.250	2.693.250

Strakker begroten

Realistisch ramen BUIG-budgetten

Jaarlijks raamt Westervoort uit behoedzaamheid twee ton voor eventuele tekorten op het BUIG-budget. Dat doen we bij geen enkele andere (open einde) regeling.

Anderzijds raamt de RSD nauwkeurig het aantal uitkeringsgerechtigden in enig jaar en zodoende de lasten die we moeten dekken uit ons BUIG-budget. We weten dus vooraf of we de behoedzaamheid nodig hebben of niet.

De actuele raming van de aantallen uitkeringsgerechtigden leidt ertoe dat we, bij de huidige stand van zaken, in de jaren na 2020 een bescheiden overschot op het BUIG-budget verwachten.

Het is in deze context verantwoord 'scherp aan de wind te zeilen' door de baten en lasten voor BUIG zorgvuldig te ramen aan de hand van de prognoses van de RSD enerzijds en anderzijds aan de hand van de prognoses die we krijgen van Pauw over de hoogte van de BUIG-budgetten die wij ontvangen. Daardoor is 'het beklemmen' van twee ton op begrotingsbasis niet nodig en kunnen we deze vrij laten vallen om bij te dragen aan de taakstelling

Lucht uit de begroting laten lopen

Er is een analyse gemaakt van alle budgetten in de begroting van Westervoort die twee jaar achter elkaar een onderbesteding hebben laten zien. Deze budgetten zijn te ruim waardoor er geld over blijft. De betreffende budgetten kunnen worden afgeraamd zonder merkbare gevolgen.

Kapitaallasten van de Flierefluter

Op het moment dat woningen gebouwd worden op de locatie van de Flierefluter vervallen de kapitaallasten van het schoolgebouw die nu nog in onze begroting staan. Uit behoedzaamheid gaan we er hier vanuit dat dit voordeel in 2022 voor het eerst optreedt. Mocht het voordeel eerder ontstaan, dan is dat een meevaller in boekjaar 2021.

Huurkosten voor het Ravelijn

In onze begroting staan de huurlasten voor de noodlokalen van het Ravelijn structureel opgenomen. De noodlokalen zijn echter niet meer nodig waardoor de lasten daarvan kunnen vervallen.

Onderbesteding cliëntparticipatie

Op basis van de ervaring van de afgelopen twee jaar, kan het budget voor cliëntparticipatie (30.000 euro) worden afgeraamd. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat dit een openeinderegeling betreft en er altijd een risico is op een toenemende vraag die we niet kunnen weigeren.

Lucht uit subsidiebudget laten lopen

Als alle subsidies beschikt zijn, blijft een bedrag over dat aangewend wordt om aan het eind van een begrotingsjaar ontstane verschillen te verevenen en om incidentele subsidies te verstrekken. De speelruimte in het budget is echter groter dan strikt noodzakelijk. Als we het budget met 20.000 euro aframen, leidt dat enerzijds niet tot knelpunten, maar anderzijds wel tot een strakkere beoordeling op nut en noodzaak van aanvragen voor incidentele subsidies.

Niet ingevulde formatie voor combinatiefunctionaris

Westervoort heeft in totaal drie fte combinatiefunctionaris beschikbaar. Daarvan is een halve fte nog niet ingevuld. Dit is de extra formatie die voortkomt uit het coalitieakkoord. Het is een relatief pijnloze bezuiniging om de nog niet ingevulde formatie te laten vervallen.

De bezuiniging die we hier ramen is de netto bezuiniging (salarislasten minus Rijksbijdrage).

Gemeenschappelijke regelingen ca

Taakstelling 1Stroom

In het DB van 1Stroom is afgesproken dat 1Stroom een bijdrage levert aan de taakstelling van beide gemeenten door (op termijn) 400.000 euro terug te laten vloeien naar de gemeentebegrotingen. Het voordeel voor de Westervoortse begroting is 37% van dat bedrag.

Bij de oprichting hebben de raden 1Stroom een bezuiniging van een miljoen euro opgelegd. Daarvan gaat 600.000 euro terug naar de gemeentebegrotingen. Deze bezuiniging is op begrotingsbasis gerealiseerd. Daarnaast zou 1Stroom 400.000 euro besparen om dit bedrag intern te investeren in kwaliteitsverbetering. Dit deel van de oorspronkelijke bezuiniging vloeit nu alsnog terug naar de gemeentebegrotingen.

Voordeel vanwege verhuizing ODRA

De ODRA gaat verhuizen naar goedkopere huisvesting. Dat leidt tot een besparing op de begroting van ODRA en daardoor tot een lagere bijdrage van de deelnemende gemeenten, waaronder Westervoort.

De deelnemende gemeenten leggen druk op ODRA om aanvullend te bezuinigen. Of dat daadwerkelijk gebeurt en in welke mate is nog onzeker. Bovendien is het Westervoortse aandeel in de ODRA klein (0,6%), waardoor voor ons geen grote voordelen te verwachten zijn. Om die reden, en omdat de provincie hier kritisch op zal zijn, nemen we hier geen aanvullend voordeel op de ODRA op.

Beëindigen deelname aan Economic Board

In de regio Arnhem-Nijmegen kennen we een *Economic Board* waarin overheid, onderwijs en bedrijven samen werken aan de versterking van onze regio. De gemeenten dragen één euro per inwoner bij aan de *Economic Board*. In de nieuwe plannen voor de regionale samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen blijft de *Economic Board* bestaan, naast de samenwerking op andere terreinen. De bijdragen van de gemeenten blijven ook bestaan. Er wordt verschillend gedacht over de activiteiten en de resultaten van de *Economic Board*. Dat zou aanleiding kunnen zijn onze deelname te heroverwegen. Dat kan aan het einde van 2020 als wij opnieuw moeten afwegen deel te nemen

Vervallen van de gebiedscommissie, de Liemers helemaal goed en Liemers ++

Een aantal bestaande initiatieven ter promotie en versterking van de Liemers gaat op in de onlangs opgerichte Liemerse Ambassade. Onze bijdrage aan deze initiatieven kan daardoor komen te vervallen.

Interne maatregelen

Budget van de Rekenkamercommissie halveren

Westervoort draagt jaarlijks 7.500 euro bij aan de gezamenlijke Rekenkamercommissie (vijftig cent per inwoner). De raad kan besluiten bij te dragen aan de taakstelling door onze bijdrage te halveren.

Streamen van raadsvergaderingen beëindigen

Een jaar of zes geleden is de raad begonnen met het *streamen* van zijn vergaderingen via Internet. Daarmee hoopte de raad het makkelijker en aantrekkelijker te maken voor inwoners om de lokale politiek te volgen.

De kijkcijfers zijn niet bemoedigend. Per vergadering kijken weinig mensen. Het is niet vast te stellen of dat belangstellende inwoners, ambtenaren of familieleden van de raadsleden zijn.

Gerelateerd aan de belangstelling zijn de kosten hoog. Omdat inclusiewetgeving bovendien eist dat we de uitzendingen tegen hoge kosten gaan ondertitelen, stellen wij voor het *streamen* van vergaderingen te beëindigen

Wethoudersformatie verkleinen van 2,7 naar 2,5 fte

Het is een optie in de categorie 'alle beetjes helpen' en wellicht wat symbolisch, maar de raad zou af kunnen spreken om na de verkiezingen van 2022 de wethoudersformatie terug te brengen van de huidige 2,7 fte naar 2,5 fte. Evenals de opties om de vergaderingen niet langer te *streamen* en om het budget van de Rekenkamercommissie te halveren, laat deze optie zien dat het gemeentebestuur ook een bijdrage wil leveren aan de taakstelling.

Personeelsruimte in gemeentehuis verbouwen en verhuren

In het verleden bestond belangstelling bij een externe partij om in te trekken in het gemeentehuis van Westervoort. Daartoe zou de personeelsruimte verbouwd moeten worden tot kantoren. De opbrengst wordt geraamd op € 20.000.

Vrijwilligersfeest combineren met nieuwjaarsreceptie.

We nodigen de vrijwilligers uit voor een aangeklede 'nieuwjaarsreceptie nieuwe stijl' waardoor we zowel de vrijwilligers en hun inzet erkennen als de nieuwjaarsreceptie een impuls geven. De budgetten van het vrijwilligersfeest (€10.000) en de Nieuwjaarsreceptie (€5.000) vervallen en er ontstaat een nieuw budget van €7.500). Per saldo ontstaat er een bezuiniging van € 7.500.

Ambtenaren op stembureaus compenseren met 'tijd voor tijd'

Ambtenaren die een stembureau bemensen kunnen kiezen: of zij krijgen betaald voor hun werk op het stembureau of zij krijgen daar een dag vrij voor terug ('tijd voor tijd'). Het is een optie om ambtenaren niet langer de keuze te geven betaald te worden voor hun werk op het stembureau, maar alleen de optie 'tijd voor tijd' te bieden.

Amendement 'burgerinitiatieven' anders uitvoeren

Het college heeft de raad voorgesteld de 25.000 euro die de raad beschikbaar had gesteld voor het amendement burgerinitiatieven, in te zetten voor de taakstelling omdat al voldoende budget beschikbaar is voor de doelen van het amendement.

Maatregelen kostenbeheersing sociaal domein

Onlangs hebben we besloten tot een aantal interne maatregelen die de kosten in het sociaal domein moeten beheersen. De besparing waar die maatregelen toe leiden, wordt voorzichtig geschat op 375.000 euro structureel.

In het verlengde hiervan heeft het DB van 1Stroom besloten een gedragswetenschapper toe te voegen aan de teams in het sociaal domein. Dat besluit is op aandringen van ons college genomen. De lasten van de gedragswetenschapper komen voor 37% voor onze rekening. Die kosten (30.000 euro) brengen we in mindering op de besparing vanwege de maatregelen sociaal domein. Zo dekken we de extra lasten voor de gedragswetenschapper.

Herstructureren leningenportefeuille

Westervoort trekt met enige regelmaat leningen aan. Wij hebben op dit moment voor 24 miljoen aan leningen lopen. Eén lening heeft een negatief rentepercentage en levert dus geld op. Een andere lening hebben we afgesloten bij de Waterschapsbank.

Voor negentien miljoen euro aan leningen hebben we afgesloten bij de BNG, tegen een gemiddeld gewogen rentepercentage van 3,35%. Dat is een relatief hoog percentage in deze tijden.

We stellen voor om de huidige leningenportefeuille bij de BNG via rentemiddeling om te zetten naar leningen met een percentage van 2,5%. We moeten dan wel een boete betalen 10 van vijf miljoen euro, maar die boete kunnen we meefinancieren onder het percentage van 2,5%.

Hoewel wij dus meer gaan lenen, levert dit per saldo toch een besparing op de rentelasten op van vijf ton, waarvan drie ton in de eerste drie jaar valt. Gezien de huidige financiële situatie is dat welkom.

Er is een mogelijk nadeel verbonden aan deze manoeuvre. Als we kiezen voor de hierboven beschreven optie tot rentemiddeling, dan moeten we de looptijd van onze leningen verlengen tot 25 jaar. Gedurende die tijd zitten we vast aan de rente van 2,5%, terwijl de actuele rentestand lager is.

We zouden er daarom voor kunnen kiezen nu niks te veranderen, en over acht jaar, als onze eerste leningen aflopen, deze tegen een lager rentepercentage te herfinancieren. We hebben dan op termijn kans op een groter voordeel dan de vijf ton die we nu besparen met rentemiddeling.

Vanzelfsprekend geldt dat er geen garantie is dat de rente over acht jaar nog steeds zo laag is als nu –hoewel dat wel waarschijnlijk wordt geacht. In dat verband lijkt het verstandig het voordeel nu, nu we het nodig hebben, te pakken en niet te wachten op een groter voordeel dat wellicht nooit komt.

Inkomstenverhogingen

Tarieven OZB met 15% verhogen

De tijd dat Westervoort relatief hoge woonlasten kende, is voorbij. Er is daarom ruimte de OZB te verhogen om essentiële voorzieningen in onze gemeente overeind te houden. De gemiddelde woning in Westervoort heeft een waarde van 225.000 euro. Een verhoging van de tarieven met 15% betekent dat de OZB-aanslag voor deze woning stijgt van 334 euro naar 384 euro; een verhoging van 50 euro.

Betaald parkeren voor langparkeerders

We constateren dat de parkeerdruk toeneemt in Westervoort, met name rondom het station. In die context ware het te overwegen betaald parkeren in te voeren op de twee stationsparkeerplaatsen (achter Maksim en onder aan het talud aan de Zuidelijke Parallelweg).

De opbrengst van betaald parkeren is uiteraard afhankelijk van de omvang van het gebied, het gekozen regime en het tarief. Hier gaan we uit van betaald parkeren op de twee stationsparkeerplaatsen, op werkdagen van 08.00 tot 18.00 uur, gedurende veertig weken (in de zomermaanden zijn er veel minder forenzen), een tarief van vijftig cent per uur, op honderdvijftig parkeerplaatsen en een bezetting van zestig procent (10 uur x 0,50 euro x 200 dagen x 150 parkeerplaatsen x 0,6). Dat leidt tot een bruto bate van 90.000 euro.

De genoemde bruto bate zal de kapitaallasten van betaalautomaten en slagbomen moeten dekken; die ramen we aan de veilige kant op 10.000 euro. De netto bate van betaald parkeren voor langparkeerders bedraagt dan 80.000 euro.

Een van de potentiële nadelen van deze optie betreft de gevolgen voor medewerkers van 1Stroom. Als zij in Westervoort moeten betalen voor het parkeren, zullen zij er de voorkeur aan geven in het gemeentehuis van Duiven te gaan werken. Eventueel is hier een mouw aan te passen door parkeervergunningen te verstrekken aan medewerkers die hun standplaats in Westervoort hebben. Onze gemeente zal daar voor 37% aan bijdragen. Dat gaat ten laste van de genoemde bate.

Deze optie is een grove raming die 'van achter het bureau' is gemaakt. Verdere uitwerking is nodig, ook om bijvoorbeeld het effect op het aantal parkeerders in te schatten en om flankerende maatregelen (verstrekken parkeervergunningen voor bewoners) voor de straten in de omgeving uit te werken. In afwachting van een nauwkeurige uitwerking van deze plannen, ramen we hier voorzichtigheidshalve een bate van 50.000 euro per jaar, vanaf de zomer 2021.

nodig, ook om bijvoorbeeld het effect op het aantal parkeerders in te schatten en om flankerende maatregelen (verstrekken parkeervergunningen voor bewoners) voor de straten in de omgeving uit te werken. In afwachting van een nauwkeurige uitwerking van deze plannen, ramen we hier voorzichtigheidshalve een bate van 50.000 euro per jaar, vanaf de zomer 2021.

Duurzaamheid

Temporiseren inzet voor circulariteit

Bij de Voorjaarsnota's 2019 is door beide gemeenten gezamenlijk 353.000 euro (aandeel Westervoort is 130.000 euro) aanvullend budget beschikbaar gesteld voor duurzaamheid met ingang van 2020, met name voor circulariteit. Een fors deel van dat geld heeft nog geen onomstotelijke bestemming gekregen, maar is nog beschikbaar als 'procesgeld' of geld voor 'tijdelijke inhuur van een flexibele schil'. Vanzelfsprekend moeten veel acties nog in gang gezet worden, zoals het maken van een warmtevisie voor beide gemeenten, maar het is mogelijk een klein deel van het eerder beschikbare bedrag terug te nemen in het licht van de financiële problemen van de gemeenten.

Wij stellen voor een ton van het totaal beschikbare budget af te ramen; het Westervoortse aandeel daarvan bedraagt € 37.000 .

Subsidies, activiteiten en verenigingen

Subsidies wijkraden met 10% verlagen

Wij subsidiëren de wijkraden jaarlijks met 30.000 euro. Het ware te overwegen ook hen te vragen bij te dragen aan het sluitend maken van de begroting door de subsidie met 10% te verlagen. De veranderende positie van de wijkraden is een aanvullend argument hun subsidie te verlagen.

Subsidies ontwikkelingssamenwerking beëindigen

Jaarlijks subsidiëren wij activiteiten in het kader van ontwikkelingssamenwerking met 2.000 euro. Zonder afbreuk te doen aan de waarde van deze activiteiten, stellen we vast dat ontwikkelingssamenwerking géén gemeentelijke taak is. Daarom stellen wij voor deze subsidies te beëindigen.

Aanvullende onderwijsactiviteiten

Beëindigen HALT-lessen op scholen

Per jaar stellen wij 5.000 euro beschikbaar aan HALT om lessen te verzorgen op basisscholen om kinderen bewust te maken van jeugdcriminaliteit, de gevolgen daarvan en hun verantwoordelijkheid voor die gevolgen mochten ze het verkeerde pad kiezen. Het (laten) verzorgen van deze lessen is geen verantwoordelijkheid van de gemeente. Wij stellen daarom voor deze subsidie te beëindigen.

bijdrage aan natuur- en milieueducatie beëindigen

Per jaar stellen we 15.000 euro beschikbaar om op scholen natuur- en milieueducatie te laten verzorgen. Het (laten) verzorgen van deze educatie is geen verantwoordelijkheid van de gemeente. Wij stellen daarom voor deze subsidie te beëindigen.

Onze bijdrage aan meer muziek in de klas beëindigen

Meer muziek in de klas is een landelijk initiatief waar wij bij aanhaken. Het project zorgt dat alle kinderen tijdens hun schoolloopbaan met muziek in aanraking komen. Muziek draagt bij aan het leggen van verbindingen in de hersenen en is belangrijk voor de cognitieve, sociaal-emotionele en creatieve ontwikkeling van kinderen. Het project werkt samen met OBK.

Het (laten) verzorgen van muziekeducatie is geen verantwoordelijkheid van de gemeente. Wij stellen daarom voor deze subsidie te beëindigen.

Bijdrage aan het OAB uit gemeentelijke middelen beëindigen

Het onderwijsachterstandenbeleid en het beleid voor- en vroegschoolse educatie zijn nauw met elkaar verbonden. Westervoort krijgt Rijksgeld (iets meer dan drie ton) voor de bestrijding van onderwijsachterstanden. Dat geld besteden we aan voor- en vroegschoolse educatie om te zorgen dat kinderen niet met een achterstand beginnen aan het basisonderwijs. Dat is een verplichting.

Wij voegen jaarlijks 115.000 euro 'eigen' geld toe aan het Rijksgeld om niet verplichte zaken te betalen zoals het bieden van opleidingen aan medewerkers in de kinderopvang en in het onderwijs en het monitoren van de ontwikkeling van kinderen. De raad kan er voor kiezen dit niet meer te doen en enkel het Rijksgeld dat we ontvangen te besteden aan het bestrijden van onderwijsachterstanden.

Cultuur en samenlevingsopbouw

Vervreemden gebouw de Nieuwhof

Wij hebben het gebouw de Nieuwhof in bezit. Stichting Kulturhus Westervoort (SKW) exploiteert het gebouw. We zouden het gebouw kunnen verkopen aan een derde partij.

Stichting Kulturhus krijgt van ons een subsidie voor de huisvestingskosten van afgerond 134.000 euro. Deze vervalt als het gebouw een andere eigenaar krijgt. Daar staat tegenover dat de activiteiten van Stichting Kulturhus niet vervallen als we de Nieuwhof verkopen. Om die activiteiten te kunnen organiseren, zal de stichting ruimte moeten huren. In het duurste van de twee scenario's die het bestuur heeft geschetst, kost dit 33.000 euro. Voorzichtigheidshalve houden we het dure scenario hier aan (het andere scenario is begroot op 24.000 euro). Mocht uiteindelijk voor het andere scenario gekozen worden, dan is dat een voordeel.

Eenzijds hebben we dus een voordeel van 134.000 euro op de huisvestingssubsidie als we de Nieuwhof verkopen. Anderzijds krijgen we een nieuwe last van 33.000 euro voor huur van ruimte voor de activiteiten van SKW na verkoop. Per saldo leidt verkoop van de Nieuwhof tot een voordeel van afgerond 100.000 euro.

Omdat de Nieuwhof waarschijnlijk niet van vandaag op morgen verkocht zal worden, ramen we het voordeel van verkoop hier voorzichtigheidshalve vanaf halverwege 2022.

Subsidies maatschappelijke ondersteuning met 10% verlagen

In het sociaal domein geven wij jaarlijks subsidie voor 'maatschappelijke ondersteuning' aan Mee, Mikado, Indigo, STMR, SKW, Humanitas en Stichting Welzijn ouderen. Aansluitend bij opties 30 tot en met 36, is het een optie om ook op deze subsidies 10% te bezuinigen. De betreffende instellingen zullen dan met ons af willen spreken welke activiteiten ze dan niet meer of minder intensief uit hoeven voeren.

Wmo, jeugd en armoedebeleid

Rationaliseren beleid doelgroepenvervoer

Het voert in het kader van deze notitie te ver om alle maatregelen uitvoerig te beschrijven. We volstaan met de vaststelling dat een grote bezuiniging te realiseren is. Qua raming zijn we uitgegaan van het gemiddelde van de 'lage inschatting' van de besparingsmogelijkheden en de 'hoge inschatting' van de verschillende besparingsmogelijkheden en van enige aanlooptijd om het effect van de maatregelen te maximaliseren.

Halveren inzet jongerencoaches

In Westervoort zijn twee jongerencoaches actief (in dienst van SKW) die laagdrempelig hulp en ondersteuning kunnen bieden aan jongeren. De gedachte is dat deze hulp voorkomt dat kwesties uitgroeien tot problemen die alleen met duurdere jeugdzorg aangepakt kunnen worden. Het is moeilijk hard te maken (of te ontcrachten) dat deze investering aan de voorkant leidt tot een besparing aan de achterkant.

We gaan met SKW in gesprek om de jongerencoaches te combineren met de combinatiefunctionarissen waardoor een flexibeler inzet mogelijk wordt en per saldo een besparing kan worden gerealiseerd.

Hulp bij het huishouden indiceren op landelijk gemiddelde

In Westervoort indiceren we meer hulp bij het huishouden dan het gemiddelde in Nederland (ongeveer 3,2 uur hulp in Westervoort tegenover 2,6 uur landelijk). Er zijn geen goede verklaringen waarom in Westervoort meer hulp aangewezen zou zijn dan elders. In dat licht moeten we strakker volgens de indicatierichtlijn indiceren. Ook is het op basis van het nieuwe landelijke toetsingskader mogelijk om lager dan gemiddeld te indiceren. Dit gegeven hebben we mee laten wegen in de hoogte van de besparingen.

Ook kunnen we met ingang van 1 juli 2020 (na de aanbesteding) een goedkoper product indiceren, te weten puur schoonmaakwerk als voorliggende voorziening. Dat is goedkoper dan het huidige 'hh1'.

Vanwege de nieuwe cao in de sector, stijgen de lasten per uur voor hulp bij het huishouden aanzienlijk. Ook kunnen we het aantal uren hulp dat iemand krijgt pas aanpassen bij herindicatie. Desalniettemin leiden de beschreven maatregelen tot een besparing op termijn.

Deelname aan Jongeren op gezond gewicht (JOGG) goedkoper

JOGG is een landelijk project dat zich richt op het bestrijden van overgewicht bij kinderen tot twaalf jaar. De combinatiefunctionarissen voeren dit project in Westervoort uit. Hoewel het moeilijk hard is te maken, lijkt het project succesvol.

Op 1 januari 2021 eindigt het contract met JOGG. Het ware te overwegen het contract niet te verlengen; uit financiële overwegingen, maar ook omdat het in eerste instantie de verantwoordelijkheid van ouders is om te zorgen dat hun kinderen geen overgewicht ontwikkelen.

We blijven deelnemen aan het JOGG, maar proberen de relatief hoge kosten te verlagen, bijvoorbeeld door te zoeken naar mogelijkheden om de zorgverzekeraars een bijdrage te laten leveren aan de kosten. We schatten in dat we de kosten met €8.000 euro terug moeten kunnen brengen.)

Deelname aan Dementievriendelijke gemeente beëindigen

Dit betreft een project dat we in Liemers verband uitvoeren. Met ingang van 2020 is al eens 15.000 euro bezuinigd op dit project. De bijdrage die nog resteert is voor coördinatie-uren. De afspraken over dit project zijn voor vier jaar gemaakt, maar de subsidie wordt jaarlijks toegekend en zou na een af te spreken periode gestopt kunnen worden.

Innovatiebudget sociaal domein verkleinen

Jaarlijks is in onze begroting 85.000 euro beschikbaar om innovatie en/of experimentele projecten te subsidiëren. Van dat budget is 45.000 euro nog niet structureel toegekend. We kunnen dit bedrag bezuinigen zonder direct merkbare gevolgen.

Beheersmaatregelen Gelrepas (10% van de lasten)

Onlangs heeft het college besloten tot een nieuwe aanbesteding voor de Gelrepas. Dat zal leiden tot een besparing op de uitvoeringslasten; veel werk dat nu nog handmatig gebeurt zal straks geautomatiseerd/gedigitaliseerd gebeuren. Ook het aanbod kan kritisch bekeken worden. We zouden bijvoorbeeld kunnen besluiten geen reizen naar Duitse Kerstmarkten meer aan te bieden, maar alleen nog een lokaal aanbod te bieden. Een besparing van 10% is mogelijk.

Verkeer en openbare ruimte

Budget onderzoeken verkeersveiligheid halveren

Onze begroting kent een budget van 5.000 euro per jaar om, veelal op verzoek van bewoners en/of wijkraden, verkeersonderzoeken uit te laten voeren. Dat budget zou gehalveerd kunnen worden.

Westervoort minder mooier

In het coalitieakkoord is afgesproken jaarlijks een budget van 25.000 euro beschikbaar te stellen om plannen te ontwikkelen om Westervoort mooier te maken. Gezien de financiële positie van de gemeente stellen wij voor dit budget niet ter beschikking te stellen.

Halveren budget 'openbare ruimte'

We hebben jaarlijks een budget beschikbaar van 20.000 euro om leden van het college in de gelegenheid te stellen een bankje of een prullenbak toe te zeggen bij een bezoek aan een wijk(raad). Het budget wordt daarnaast gebruikt als een soort 'post onvoorzien' voor kleine kwesties in de openbare ruimte waar geen dekking voor beschikbaar is.

Van de andere kant geldt natuurlijk 'op is op'. Als we het budget halveren, biedt dat minder ruimte voor toezeggingen en oplossingen, maar dat is dan de werkelijkheid waaraan we ons aan moeten passen.

Besparing aanbesteding onderhoud 'vaste buitenplanten'

Eerder dit jaar heeft het college expliciet gemaakt dat het niet wil bezuinigen op (de aanbesteding van) het groenonderhoud omdat het aanzien en de uitstraling van de openbare ruimte veel positieve effecten heeft. De aanbesteding heeft conform de uitspraak van het college doorgang gevonden met het oorspronkelijk beschikbare budget.

Aanpalend hieraan wordt het onderhoud van vaste buitenplanten opnieuw aanbesteed. De verwachting is dat hier met ingang van 2022 een voordeel te realiseren zal zijn.

Speelbeleidsplan soberder uitvoeren

In 2019 heeft de raad een nieuw speelbeleidsplan vastgesteld. Dat plan voorzag in een relatief grote investering in vernieuwing en onderhoud van speelplekken. Gezien de financiële positie van Westervoort stellen wij voor het speelplan in een soberder variant uit te voeren dan eerder gedacht

Aanvulling bezuinigingen 2020-2024

In aanvulling op eerder door ons college vastgestelde bezuinigingen stellen we, ook voor het jaar 2020, nadere maatregelen voor.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
Programma 1					
Nieuwe voorstellen					
Zorgcoördinator anders invullen	15.000				
Hogere taakstelling 1stroom		55.500	111.000	166.500	222.000
Programma 2					
Eerder aangedragen bezui. ook in 2020					
regionale kosten/lucht uit de begroting	85.000				
innovatiebudget	45.000				
De Herberg: voor 2020 € 25.000 uit innovatiemiddelen	25.000				
Maatregelen kostenbesparing Sociaal Domein versneld starten in 2020:	115.000				
Nieuwe voorstellen					
Compensatie rijk voor aanzuigende werking Hulp bij het Huishouden	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Peuterspeelzalen/ Onderwijsachterstandenbeleid:	45.000				
Kansrijke start	4.290	4.290	4.290		
Programma 3					
Eerder aangedragen bezui. ook in 2020					
Halveren budget openbare ruimte	10.000				
Bestemmingsplannen en vrijstellingen	25.000				
Naar voren halen temporiseren programma circulaire economie	37.000				
Bijstellen autonome ontwikkelingen					
Verkeersmaatregelen Westervoort reduceren gevraagd budget VJN	7.500				
Ledigen prullenbakken Westervoort	21.000				
Formatie BAG - uitstellen formatie-uitbreiding	9.300				
Nieuwe voorstellen					

Niet uitvoeren motie in verband met verkeersveiligheid kruising Zuidelijke Parallelweg/ Dorpsplein	16.000				
Wensen uit de samenleving op het gebied van verkeersmaatregelen	20.000				
Inspectie civiele kunstwerken	7.500				
Civiele kunstwerken - uitstel werkzaamheden en niet uitvoeren amendementen	24.000				
Boomonderhoud - uitstel vervanging bomen	8.300				
Reinigen openbaar gebied	8.000				
Verkeersregelinstallaties	5.000				
Minder reparaties aan hondenuitlaatvelden	10.000				
Adviseur duurzaamheid schrappen	30.000				
Totaal	722.890	229.790	285.290	336.500	392.000

Programma 1

Zorgcoördinator anders invullen

Er is een nieuwe medewerker aangesteld die zich bezighoudt met werkzaamheden op het kruisvlak van veiligheid en zorg. Dit zal leiden tot minder inhuur van externen. De besparing wordt geraamd op € 15.000.

Hogere taakstelling 1stroom

Wij zijn van mening dat de ambtelijke dienst naar rato moet bijdragen aan de bezuinigingstaakstelling. Die is ongeveer 5%. In het overzicht met bezuinigingsopties stond 1Stroom voor vier ton op de lijst (het Westervoortse aandeel daarin is 137.000 euro). Dat komt niet in de buurt van de vijf procent. Wij hebben daarom met het college van Duiven en de directie van 1Stroom gesproken over het verhogen van de taakstelling voor 1Stroom. Wij zijn het erover eens geworden dat een taakstelling van in totaal een miljoen voor 1Stroom niet onredelijk is; dat wil zeggen dat er een aanvullende bezuiniging is vastgesteld van zes ton, bovenop de eerder vastgestelde vier ton. Het Westervoortse aandeel in deze extra taakstelling loopt op tot 222.000 euro structureel.

We realiseren ons dat een taakstelling van die omvang consequenties heeft en niet alleen met slimmigheidjes of efficiencymaatregelen gerealiseerd kan worden. De directie brengt daarom na de zomer de (on)mogelijkheden en hun consequenties in beeld voor nadere besluitvorming in het algemeen bestuur van 1Stroom.

Programma 2

lucht uit de begroting

In het eerste bezuinigingsvoorstel was vanaf 2021 een bezuiniging ingeboekt van € 85.000 voor budgetten die zonder merkbare gevolgen kunnen worden afgeraamd. Dit kan al vanaf 2020 worden afgeraamd.

Innovatie

Voor 2021 en volegende jaren was deze bezuiniging al opgenomen. Ook in 2020 kan dit budget (€ 45.000) worden afgeraamd.

Bezuiniging op de herberg

Voor 2020 kan het bedrag van € 25.000 eenmalig uit innovatiemiddelen betaald worden. Zie ook voorjaarsnota 2020 bij autonome ontwikkelingen.

Maatregelen kostenbesparing Sociaal Domein

Door versneld te starten met acties kan in 2020 de laatste 2 maanden al besparingen worden behaald van € 57.500. Vanaf 2021 zit dit in lijst bezuinigingen.

Compensatie rijk voor aanzuigende werking HBH

Eind van dit jaar gaat het Rijk verder onderzoek doen naar de gevolgen van de invoering van het abonnementstarief. Vooruitlopend hierop nemen wij al een bedrag op voor compensatie voor extra uitgaven voor hulp bij het huishouden.

Peuterspeelzalen/Onderwijsachterstandenbeleid

Door de projecten die dit jaar uit de eigen middelen van de gemeenten zouden worden betaald ad € 45.000 niet door te laten gaan, besparen we dat bedrag. Het bedrag in de voorjaarsnota van aframing van € 20.000 kan hierdoor verhoogd worden naar € 65.000.

Kansrijke start

Vanaf 2020 ontvangen we 3 jaar een rijksbijdrage. Deze uitgave van € 4.290 is niet nodig om wel te voldoen aan de voorwaarden. Voor 2020 t/m 2022 kan dit budget vervallen.

Programma 3

Halveren budget openbare ruimte

In de reeds in het college besproken bezuinigingslijst vanaf 2021 is een bezuiniging ingeboekt vanaf 2021 op deze post van structureel € 10.000. Voorgesteld wordt om deze bezuiniging naar voren te halen en al voor 2020 in te boeken. Ook wordt voorgesteld het gehele budget te laten vervallen.

Bestemmingsplannen en vrijstellingen

Op dit budget was er een forse onderbesteding in 2019. Omdat er dit jaar maar een bestemmingsplanwijziging aan de orde is kan het budget voor 2020 met € 25.000 worden afgeraamd.

Naar voren halen temporiseren programma circulaire economie

In de reeds besproken bezuinigingsvoorstellen is een temporisering opgenomen van het budget voor circulariteit van € 37.000,- per jaar vanaf 2021. Op dit moment is het restant budget voor 2020 waar geen financiële verplichtingen voor zijn aan € 55.047,-. De keuze kan gemaakt worden het budget voor 2020 te verlagen met dit bedrag.

Verkeersmaatregelen Westervoort

Het gevraagde budget voor 2020 van € 15.000 kan gereduceerd worden tot € 7.500. Zie onder autonome ontwikkelingen bij programma 3

Ledigen prullenbakken Westervoort

Er wordt € 42.000 structureel gevraagd om deze werkzaamheden net zoals voor de fusie weer bij een aannemer neer te leggen. Dit bedrag kan voor 2020 tot € 21.000 gereduceerd worden. Zie onder autonome ontwikkelingen bij programma 3.

Formatie BAG

Om te komen tot een betere uitvoering van de wettelijke taken die uit de BAG voortvloeien, blijkt een structurele uitbreiding van 0,5 fte noodzakelijk is. Vanuit het efficiëntie oogpunt is de voorkeur om de uitvoering van de BAG-taken te combineren met WOZ taken. Hiermee kan een efficiëntie van 0,1 fte behaald worden. De financiële consequenties van dit voorstel bedragen € 25.200 structureel (Duiven € 15.876/ Westervoort € 9.324). Voorgesteld wordt om deze formatie-uitbreiding pas in 2021 in te laten gaan. Zie onder autonome ontwikkelingen bij programma 3.

Uitvoeren motie in verband met verkeersveiligheid kruising Zuidelijke Parallelweg/ Dorpsplein

Als er gekozen wordt voor het niet uitvoeren van de motie levert dit een besparing op van € 16.000. Zie ook onder autonome ontwikkelingen bij programma 3.

Wensen uit de samenleving op het gebied van verkeersmaatregelen

Er wordt een structureel budget van € 20.000 gevraagd voor het uitvoeren van kleine verkeersmaatregelen die naar de mening van de samenleving en de organisatie de verkeersveiligheid ten goede komen. De ambtenaar staat onder druk bij de bevolking omdat er geen mogelijkheden zijn om kleine verkeersremmende maatregelen te treffen. De gesprekken lopen steeds vaker uit op teleurstellingen. Toch is dit niet strikt noodzakelijk. Deze € 20.000,-- kunnen we als bezuiniging inboeken. Inwoners zullen dan wel vaker richting de bestuurder gaan.

Inspectie civiele kunstwerken

Voorgesteld wordt de geplande instandhoudingsinspectie voor 2020 te laten vervallen. Hiermee vervalt de claim van € 7.500 voor 2020. Zie autonome ontwikkelingen bij programma 3.

Civiele kunstwerken (uitstel werkzaamheden en niet uitvoeren amendementen)

We kunnen een deel van de werkzaamheden een jaar opschuiven maar dat betekent dat dit bedrag volgend jaar extra nodig is. Er is in 2020 voor € 4.000 aan werkzaamheden uit te stellen. Het niet uitvoeren van het amendement vjn 2019 betreffende het tunneltje van Biddle levert incidenteel € 15.000 op. Het niet uitvoeren van het amendement vjn 2019 betreffende het viaduct dorpsstraat levert incidenteel € 5.000 op. In totaal € 24.000

Boomonderhoud

We moeten eigenlijk bomen vervangen. Dat gaat vanuit dit budget. Indien we niets vervangen kunnen we € 8.300 in 2020 bezuinigen. Het betreft slechts uitstel. Op termijn moeten we gaan herplanten. Maar gezien de noodzaak om op korte termijn maatregelen te nemen stellen we dit toch voor.

Reinigen openbaar gebied

Op het budget reinigen openbaar gebied kunnen we in 2020 € 8.000 bezuinigen.

Verkeersregelinstallaties

Op het budget verkeersregelinstallaties zullen we in 2020 € 5.000 overhouden.

Minder reparaties aan hondenuitlaatterreinen

Vooralsnog lijkt het erop dat we minder reparaties aan hondenuitlaatvelden hebben. Hierop kunnen we in 2020 € 10.000 overhouden.

Adviseur duurzaamheid schrappen

Bij de VJN 2019 heeft u besloten 30.000 euro beschikbaar te stellen om een adviseur duurzaamheid in te schakelen die ondernemers helpt te verduurzamen. Gelet op de financiële positie van Westervoort, op het feit dat het vanwege corona momenteel lastig is bij bedrijven binnen te komen en omdat we in dit dossier zo veel mogelijk samen willen optrekken met Duiven, stellen wij u voor dit niet uit te voeren.

Resumé

Het totaalbeeld ziet er als volgt uit:

	2020	2021	2022	2023	2024
Saldo voor Voorjaarsnota	-43	287	316	868	868
Mutaties 2020	-2.954	-2.984	-2.991	-3.232	-2.908
Saldo na Voorjaarsnota 2020	-2.997	-2.697	-2.675	-2.364	-2.040
Nieuwe beleidswensen 2021-2024		-216	-139	-129	-123
Totaal van de bezuinigingen		1.920	2.369	2.616	2.693
Aanvullende bezuinigingen	723	230	285	337	392
Saldo	-2.274	-763	-160	460	922

bedragen in € x 1.000

Bovenstaande schetst op termijn een begroting die sluitend is. Maar de eerste jaren zijn de tekorten fors. En dat komt bovenop het negatieve resultaat van ruim € 3 miljoen over 2019. In 2021 zal de algemene reserve daardoor negatief worden. Aanvullende maatregelen danwel extra rijksmiddelen zijn nodig.

In dit overzicht is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de coronacrisis en de herverdeling van het gemeentefonds.

Autonome ontwikkelingen lopend boekjaar

In deze Voorjaarsnota wordt een aantal zaken genoemd met financiële gevolgen voor het lopende boekjaar. We noemen ze hier nog een keer:

Pr.	Omschrijving	Nadeel	Voordeel	I/S
1	raadsondersteuning/griffie	22.424		S
1	wethouderswedden	51.474		S
1	project BAG	15.725		I
1	veiligheidshuis	6.450		I
1	Algemene uitkering	18.000		I
2	Mantelzorgcompliment		18.500	S
2	Subsidie inloophuis de herberg	25.000		S
2	sport en bewegen	30.000		I
2	statushouders	6.923		I
2	Bijzondere bijstand	70.000		S
2	Collectieve ziektekostenverzekering	19.000		S
2	Jeugdzorg	1.000.000		S
2	Volksfeesten		21.200	S
2	Sociaal loket 1stroom	72.000		S
2	Wmo-vervoersvoorzieningen	80.000		S
2	Wmo-woonvoorzieningen	100.000		I
2	Wmo-hulp bij de huishouding	740.000		S
2	Wmo-hulp begeleiding	303.000		S
2	peuterspeelzalen		20.000	S
2	wvggz	24.014		I/S
2	Veilig thuis	28.869		I

2	gelrepas	7.800		I/S
2	Plus bus	2.900		I/S
2	Doelgroepenvervoer	149.000		S
2	Regionale samenwerkingskosten		5.000	S
2	Combinatiefunctie onderwijs/sport	10.000		S
2	Jongerencoaching	39.355		S
2	opheffen reserves		26.675	I
3	Doorbelaste kosten afvalstoffenheffing	72.828		I
3	Verkeersmaatregelen	15.000		S
3	ledigen prullenbakken	42.000		S
3	formatie BAG	9.324		S
3	BAG/WOZ	15.725		I
3	kruising Parallelweg/Dorpsplein	16.000		I
3	Kosten ivm herbeoordeling aanbesteding groenonderhoud	15.000		I
3	beheerplan essentaksterfte	10.000		I
3	onderhoud openbaar groen	25.500		S
3	Verhoging onderhoudsbudget chemievrij beheer sportvelden	20.000		S
3	wensen uit de samenleving	20.000		S
3	onderhoud sportvelden	13.000		S
3	inspectie civiele kunstwerken	7.500		I/S
3	lijkbezorgingsrechten	14.400		I
Totaal		3.045.983	91.375	

Voor het jaar 2020 levert dat een nieuw saldo op:

Saldo voor Voorjaarsnota	-43
Mutaties 2020	- 2.954
Bezuinigingen 2020	723
Saldo na Voorjaarsnota 2020	- 2.274

bedragen x € 1.000

In meerjarenperspectief geven de aanpassingen het volgende beeld:

Pr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
1	raadsondersteuning/griffie	22.424	22.424	22.424	22.424	22.424
1	wethouderswedden	51.474	51.474	51.474	51.474	51.474
1	Legesinkomsten					-47.000
1	project BAG	15.725				
1	veiligheidshuis	6.450	9.150	9.150	91.50	9.150
1	Algemene uitkering	18.000	-145.000	-124.000	30.000	-371.000
1	Bijdrage 1stroom		274.000	240.000	327.000	451.000
2	Mantelzorgcompliment	-18.500	-18.500	-18.500	-18.500	-18.500
2	Subsidie inloophuis de herberg	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
2	Dagbesteding Interstap					

2	Voedselbank					
2	sport en bewegen	30.000				
2	statushouders	6.923				
2	Bijzondere bijstand	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
2	Collectieve ziektekostenverzekering	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
2	Jeugdzorg	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
2	Volksfeesten	-21.200	-21.200	-21.200	-21.200	-21.200
2	Sociaal loket 1stroom	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
2	Wmo-vervoersvoorzieningen	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
2	Wmo-woonvoorzieningen	100.000				
2	Wmo-hulp bij de huishouding	740.000	865.000	865.000	865.000	865.000
2	Wmo-hulp begeleiding	303.000	303.000	303.000	303.000	303.000
2	sociale werkvoorziening					
2	onderwijsachterstandenbeleid					
2	peuterspeelzalen	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
2	regionaal transformatieplan					
2	wvggz	24.014	21.126	21.126	21.126	21.126
2	Veilig thuis	28.869				
2	Gelrepas	7.800	-5.100	-5.100	-5.100	-5.100
2	plusbus	2.900	-27.100	-27.100	-27.100	-27.100
2	Doelgroepenvervoer	149.000	218.000	218.000	218.000	218.000
2	Regionale samenwerkingskosten	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
2	Combinatiefunctie onderwijs/sport	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
2	Jongerencoaching	39.355	39.355	39.355	39.355	39.355
2	Opheffen reserves	-26.675				
2	Kosten ivm herbeoordeling aanbesteding groenonderhoud	15.000				
2	beheerplan essentaksterfte	10.000				
2	onderhoud openbaar groen	25.500	25.500	25.500	25.500	25.500
2	Verhoging onderhoudsbudget chemievrij beheer sportvelden	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
2	onderhoud sportvelden	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
3	Leges omgevingsvergunningen					
3	klimaatwet					
3	Verkeersmaatregelen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
3	ledigen prullenbakken	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
3	formatie BAG	9.324	9.324	9.324	9.324	9.324
3	BAG/WOZ	15.725				
3	Heilweg			19.890	19.890	19.890

3	kruising Parallelweg/ Dorpsplein	16.000				
3	wensen uit de samenleving	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
3	inspectie civiele kunstwerken	7.500	1.500	1.500	1.500	1.500
3	lijkbezorgingsrechten	14.400				
3	kerkenvisie					
Saldo mutaties Voorjaarsnota		2.954.008	2.983.953	2.990.843	3.231.843	2.907.843

Bedragen in €

Speerpunten / aanvullende wensen

In deze Voorjaarsnota zijn een aantal speerpunten en nieuwe wensen aangegeven die financiële gevolgen hebben voor 2021 en verder. In totaal gaat het om de volgende zaken:

Nieuwe wensen

Nieuwe activiteiten	2021	2022	2023	2024	Pr.
Andere dekking combinatiefunctie sport	12.500	12.500	12.500	12.500	2
Vervanging kunstgrasmatten		81.070	81.070	81.070	2
Liemerse ambassade	19.597				2
inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt					2
<i>statushouders</i>					2
subsidie maatschappelijke begeleiding	11.000	11.000	11.000	11.000	2
formatie begeleiding statushouders	16.617	16.617	16.617	16.617	2
kosten nieuwe wet inburgering	35.000				2
deelname cultuurpact	6.000	6.000	6.000		2
groenrenovaties		2.167	2.167	2.167	2
beheerplan buitensportaccommodaties	30.000				3
uitvoeren Economisch Kader Westervoort/ revitalisering winkelgebied Westervoort	25.000				3
circulaire economie					3
mosterdhof					3
woonvisie					3
woningbouwprogramma					3
rivierklimaatpark IJsseloord					3
implementatie omgevingswet	65.000				3
nota grondbeleid	15.000	10.000			3
	216.117	139.354	129.354	123.354	

Algemene reserve

Algemene reserve 31/12/19	5.236.000
Onttrekkingen 2020	-/- 3.365.000
Algemene reserve 31/12/20	1.871.000
Onttrekkingen 2021	-/- 2.274.000
Algemene reserve 31/12/21	-/-403.000
Onttrekkingen 2022	-/- 763.000

Algemene reserve 31/12/22	-/- 1.166.000
---------------------------	---------------

De algemene reserve mag conform de voorschriften in principe niet negatief worden. En als deze reserve toch negatief wordt, dan moeten er maatregelen getroffen worden om deze weer positief te krijgen. De gemeente heeft daar 4 jaar de tijd voor. Dat betekent structureel weer extra bezuinigen. Het is daarom noodzakelijk om dit jaar al maatregelen te nemen om de financiële positie te verbeteren. Dat kunnen incidentele maatregelen zijn, maar dat moeten ook structurele maatregelen zijn want 2021 heeft ook een aanzienlijk negatief saldo.

